

NESAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele

YURT DIŞINDAKİ
TÜRK VARLIĞINI
HEDEF ALAN

SAL

DİRİ

AR

2024

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

**YURT DIŞINDAKİ
TÜRK VARLIĞINI
HEDEF ALAN SALDIRILAR
2024**

NEŞAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele
nesam.ytb.gov.tr

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

Yayımın Adı

Yurt Dışındaki Türk Varlığını Hedef Alan Saldırılar 2024

Yayımlayan Kurum

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

Yayım Tarihi

Haziran 2025

Yayıma Hazırlayan- İletişim

Yurtdışı Vatandaşlar Daire Başkanlığı

Bu yayımın tüm hakları Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar BaőkanlıĐına aittir. Yayım, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve herhangi bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Yayımın tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt, bilgi depolama vb.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının izni olmaksızın yapılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Adres

OĞuzlar Mah. Mevlana Bulvarı No: 145

P.K.: 06520 Balgat- ANKARA Türkiye

Telefon: +90 (312) 218 40 00

Faks: +90 (312) 218 40 49

E-posta: info@ytb.gov.tr

 yurtdisiturkler

GİRİŞ

2024 yılında, ırkçı ve İslamofobik saldırı ile söylemlerin son yıllara kıyasla kayda değer şekilde arttığı tespit edilmektedir. Bu durum, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığınca yayımlanan “Yurt Dışındaki Türk Varlığını Hedef Alan Saldırıları” raporuyla da açıkça ortaya konulmuştur.

2018 yılından bu yana Başkanlığımızca yıllık olarak yayımlanan raporun hazırlık sürecinde yurt dışındaki Türk varlığına yönelik gerçekleştirilen saldırı ve söylemler bir takvim yılı süresince her gün düzenli takip edilerek analiz edilmektedir. Söz konusu raporda, Türk varlığını hedef alan saldırı ve söylemlere ilişkin genel istatistiklerin yanı sıra Türk diasporasının yoğun olarak yaşadığı ülkelere dair kapsamlı değerlendirmelere, uluslararası kuruluşların bu alandaki raporlarına ve kararlarına yer verilmekte; ayrıca örnek vakalar kronolojik bir çerçevede sunulmaktadır. Birleşmiş Milletler (BM), Avrupa Birliği (AB), Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından 2024 yılına dair açıklanan karar ve raporlar birlikte değerlendirildiğinde, ırkçı ve İslamofobik saik temelinde çok yönlü bir tehdit oluştuğunu teyit etmektedir.

Raporun ilk kısmında, Başkanlığımıza doğrudan veya Nefret Suçları ve Ayrımcılıkla Mücadele Portalı (NESAM, nesam.ytb.gov.tr) üzerinden iletilen bildirimler ile dış temsilciliklerimiz tarafından aktarılan, diasporamıza yönelik saldırılar incelenmiştir. Ayrıca, Türk medyasına yansıyan olaylar derlenerek söz konusu vakalar istatistiksel veriler ışığında değerlendirilmiştir. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının görev alanı gereği, dünya genelindeki tüm İslam karşıtı ve Müslüman karşıtı ırkçı vakalar değil, yalnızca yurt dışındaki Türk vatandaşlarını, ilgili kurumlarını veya Türk varlığını hedef alan ya da etkileyen saldırılar kayıt altına alınmaktadır. Ayrıca, vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bir ülkede bir caminin veya başörtülü bir kadının, saldırgan tarafından köken ya da milliyete bakılmaksızın yalnızca Müslüman kimliği nedeniyle hedef alındığı saldırılar da, çok boyutlu etkileri dolayısıyla raporda ele alınmaktadır.

Genel anlamda İslamofobi olarak tanımlanan eylem ve söylemler, örneklerden de görüleceği üzere, doğrudan şiddet veya nefret saikiyle bir kişiyi yalnızca Müslüman ve/veya Türk olduğu gerekçesiyle hedef alan sözlü ya da fiziksel saldırıları kapsamaktadır. Bunun yanı sıra, özellikle çevrim içi nefret söylemlerinin arttığı ve bu alandaki izleme, denetleme ve müdahale mekanizmalarındaki eksikliklerin, aşırı sağ ideolojinin kendisine geniş bir propaganda alanı bulmasına zemin hazırladığı tespit edilmiştir.

2024 yılı, İslam ve Müslüman karşıtlığıyla mücadelede gerek kurumsal kararlar gerekse sahadan elde edilen veriler açısından kritik bir dönemi temsil etmektedir. Son yıllarda yükselen aşırı sağ söylemler, jeopolitik gerginlikler ve kurumsal ayrımcılığa dair örnekler, dünya çapında çok kültürlü bir yaşamı tehdit eden kayda değer gelişmelerin varlığına işaret etmektedir.

Bu rapor, 2024 yılında yurt dışındaki Türk varlığını hedef alan olayların çok boyutlu etkisini akademik, kurumsal ve istatistiksel bir çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, raporun ikinci bölümünde Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi, FRA ve UNESCO tarafından kabul edilen karar ve belgeler incelenerek, kurumsal koruma mekanizmalarındaki eksiklikler ile mücadeleye dair sunulan önerilere ilişkin değerlendirmelere yer verilmektedir. Üçüncü bölümde ise diasporamızın yoğun olarak yaşadığı ABD, Almanya, Avusturya, Avustralya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İtalya, İsveç, İsviçre, Kanada ve Norveç'te dikkat çeken olaylar kapsamlı bir şekilde analiz edilmekte; dördüncü bölümde ise İslamofobi ve ırkçı saldırıların ulaştığı boyutu ortaya koymak amacıyla, adı geçen ülkelerdeki örnek vakalar kategorize edilerek açıklanmaktadır.

2024 yılı, İslamofobi'nin bazı ülkelerde kurumsal kararlar ve ayrımcı uygulamalarla pekiştirildiği, şiddet ve tehditlerin çok katmanlı bir boyut kazandığı bir dönemi temsil etmektedir. Bu rapor, kurumsal karar alıcılardan sivil toplum inisiyatiflerine kadar tüm aktörlere katkı sunmayı hedeflemektedir.

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1: Yurt Dışındaki Türk Varlığını Hedef Alan Saldırılara

Genel Bir Bakış.....	9
-----------------------------	----------

Bölüm 2: Uluslararası Örgütlere Göre Irkçılık, İslam ve

Müslüman Karşıtlığı Sorunu	27
---	-----------

Bölüm 3: Ülke Analizleri

Amerika Birleşik Devletleri.....	50
Almanya	60
Avustralya	75
Avusturya	80
Belçika.....	91
Birleşik Krallık.....	98
Danimarka	111
Finlandiya.....	119
Fransa	126
Hollanda.....	131
İtalya.....	143
İsveç	148
İsviçre	154
Kanada	164
Norveç.....	171

Bölüm 4: Raporlanan Emsal Vakalar	177
Amerika Birleşik Devletleri.....	179
Almanya	182
Avustralya	192
Avusturya	193
Belçika.....	195
Birleşik Krallık.....	196
Danimarka	197
Finlandiya.....	197
Fransa	199
Hollanda.....	202
İsveç	205
İsviçre	206
Kanada.....	207
Norveç.....	209

Bölüm 1

YURT DIŞINDAKİ TÜRK VARLIĞINI HEDEF ALAN SALDIRILARA GENEL BİR BAKIŞ

Yurt Dışındaki Türk Varlığını Hedef Alan Saldırılara Genel Bir Bakış

Yurt dışındaki Türk varlığının karşı karşıya kaldığı en temel sorunlardan birini, ırkçı ve dini nefret saikleriyle gerçekleştirilen ayrımcı uygulamalar, söylemler ve saldırılar oluşturmaktadır. Bu eylem ve söylemlerin büyük bir kısmının temelinde ise İslamofobi, diğer bir deyişle İslam ve Müslüman karşıtı ırkçılık yer almaktadır.

İlk kez 1997 yılında Runnymede Trust tarafından kavramsallaőtırılan İslamofobi, 2017 yılında “Müslüman karşıtı ırkçılık” olarak güncellenmiőtir. Bu olgu, üç temel eylemi ifade etmektedir: Müslümanlara karşı duyulan temelsiz düőtmanlık, bu düőtmanlık neticesinde bireylere ve Müslüman topluluklara yönelen ayrımcı tutum ve uygulamalar, ayrıca Müslümanların ana akım siyaset ve toplumsal hayattan dıőlanması (Runnymede, 2017).

Avrupa Konseyi İrkçılık ve HoőtĐörüsüzlüĐe Karşı Avrupa Komisyonu da 1 Mart 2022 tarihinde yayımladığı Müslüman Karşıtı İrkçılık ve Ayrımcılıkla Mücadele 5 No’lu Genel Politika Tavsiyesi metninde bu kavramı benimseyerek Müslümanların ötekileştirilmesinin bir eőtir irksallaőtırmaya dayandığını ve bu nedenle Müslümanlara karşı nefret ve ayrımcılığın spesifik bir ırkçılık türü olarak kabul edilmesi gerektiğini vurgulamıştır (European Commission against Racism and Intolerance (ECRI), 2021).

BaőtkanlıĐımız tarafından 2024 yılında izlenen vakalar, yurt dışındaki Türk varlığını hedef alan saldırıların çok boyutlu bir nitelik kazandığını ve zamanla eőtillenerek arttığını göstermektedir. Nitekim 2023 yılında tespit edilen olayların %72’sinin doğrudan Müslüman kimliği hedef alacak şekilde gerekleőtmesi, 2024 yılında da devam eden bir eğilim olarak dikkat çekmektedir. BaőtkanlıĐımız tarafından derlenen 2024 verileri, özellikle Batı Avrupa’da camilere, aile iőtletmelerine ve eğitim kurumlarına yönelik saldırıların sayısında dikkat çekici bir artış olduğunu ortaya koymuştur. ABD, Almanya, Avusturya, Avustralya, Belçika, Birleőtik Krallık, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, İtalya, Kanada ve Norveç’te kaydedilen vakalar; şiddet, tehdit, vandalizm, nefret söylemi ve kurumsal ayrımcılık kategorilerinde incelenmiştir.

ABD, Almanya ve Hollanda'da ırkçı ve İslamofobik saiklerle veya bu şüphelerle (soruşturma ve kovuşturma süreçleri devam eden) gerçekleştirilen beş cinayet vakasında, toplam 14 kişi hayatını kaybetmiştir. Mart 2024'te Almanya'nın Solingen şehrinde kundaklanan bir binada biri bebek, biri 3 yaşında çocuk olmak üzere Türk asıllı 4 Bulgaristan vatandaşının hayatını kaybetmesi, ırkçı saik yönünden tartışmalara neden olmuştur. Savcılık, olayda ırkçı saikin kesin şekilde tespit edilemediğini belirtirken, kurbanların aile fertleri ise ırkçı bir saikin var olduğunu beyan etmiştir. Bu beyanlar dikkate alınarak, kundaklama eylemi ırkçı saikle gerçekleştirilmiş bir cinayet vakası olarak değerlendirilmiş ve raporda bu şekilde kayıtlara geçirilmiştir.

Almanya'nın Eberswalde şehrinde 14 Eylül Cumartesi günü gerçekleşen kundaklama sonucunda Emine Çoban ve 5 yaşındaki oğlu Umut Can Çoban hayatını kaybetmiştir. Olaydan birkaç gün sonra yangını araştıran Frankfurt Savcılığı, yangının herhangi bir teknik arızadan değil, kundaklama sonucunda çıktığını açıklamıştır. Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesinin ardından gerçekleşen ilk aşırı sağ cinayetlerden biri olan Amadeu Antonio cinayetiyle hafızalarda yer eden Eberswalde'deki bu olayda, ırkçı saikin bulunup bulunmadığı ise henüz kesinleşmemiştir. Bu nedenle, failin ve motivasyonunun araştırılması devam ettiğinden, olay şimdilik ırkçılık şüphesi gerekçesiyle raporda cinayet vakası olarak kayıtlara geçirilmiştir. Almanya'da faili tespit edilemeyen ve dolayısıyla aşırı sağcı saiklerin kesinleşmediği çok sayıda saldırı vakasının mevcut olduğu yaygın şekilde kabul edilmektedir. Nitekim NSU cinayetlerinde de ırkçı saik cinayetlerden yıllar sonra kabul edilmişti.

Veriler, son yıllarda şiddet eğilimli vakalarda kayda değer bir artış olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ülkeler tarafından yayımlanan resmî raporlar ve sivil toplum kuruluşlarına ait raporlar bir bütün olarak incelendiğinde, Batı Avrupa'da kaydedilen ırkçı ve İslamofobik olayların on binleri aştığı değerlendirilmektedir. 2024 yılında Almanya'da Federal İçişleri Bakanlığı tarafından 1.848 İslam karşıtı vaka bildirilmiş olup, bu sayı bir önceki yıla kıyasla %26'lık bir artışı ifade etmektedir (De.Statista, 2025).

Almanya'da Müslüman karşıtlığı alanında faaliyet gösteren CLAIM adlı sivil toplum kuruluşunun açıklamasına göre, 2024 yılında ülkede 3.080 Müslüman karşıtı vaka ve ayrımcı uygulama kaydedilmiştir. Bu verinin,

2023 yılına kıyasla %60 oranında bir artışa işaret ettiği ve durumun "endişe verici bir gelişme" olarak kayıtlara geçtiği ifade edilmektedir. Söz konusu rakam, Almanya'da günde ortalama 8'den fazla (2023 yılında ise 5'ten fazla) vakaya tekabül etmektedir. Kaydedilen olaylardan 70'inin cami, Müslüman mezarlıkları gibi sembolik öneme sahip mekanlara yöneldiği tespit edilmiş; vakalar arasında 2 öldürmeye teşebbüs ve 198 yaralama olayının yer alması, saldırıların şiddet eğiliminin arttığını göstermektedir. Mağdurların %71'inin Müslüman kadınlardan oluştuğu vurgulanmış, çocukların da gerek sözlü gerekse fiziksel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Ayrıca, resmi kayıtlara yansımayan çok sayıda olayın bulunduğu ve birçok mağdurun bildirimde bulunmaktan çekindiği özellikle vurgulanmıştır.

Avusturya'da 1.336, ABD'de 8.658, Birleşik Krallık'ta 6.313 ve Fransa'da 1.037 İslamofobik saldırı ve ayrımcı vaka kayıtlara geçmiş olup, bu örnekler sorunun yaygınlığını çarpıcı şekilde ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, ırkçılık ve ayrımcılığa dair yapılan araştırmalara göre gerçek vaka sayılarının çok daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (European Union Agency for Fundamental Rights, FRA) tarafından yayımlanan ve 13 AB ülkesinde (Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, İspanya ve İsveç) yaklaşık 10.000 Müslüman katılımcı ile gerçekleştirilen "Avrupa'da Müslüman Olmak" (Being Muslim in the EU – Experiences of Muslims, 2024) araştırma raporuna göre, katılımcıların neredeyse yarısı (%47) son beş yılı içinde ırk veya etnik kökene dayalı ayrımcılığa maruz kaldığını bildirmiştir. Raporun bu kısmında sunulan veriler, diaspora mensupları, aileler, işletmeler, camiler ve sivil toplum kuruluşlarına yönelen şiddet eylemlerinin bir bütün halinde incelenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bulgular, saldırıların yalnızca sözlü eylemlerle sınırlı kalmadığını, fiziksel şiddet vakalarının da dikkat çekici bir yoğunluğa ulaştığını göstermektedir. Nefret söylemi, tehdit, çevrim içi taciz, tehdit mektupları ve vandalizm olaylarındaki hızlı artış, yalnızca yeni bir tehdit alanının oluştuğunu belgelemekle kalmamış, kurumsal müdahale mekanizmalarındaki eksiklikleri de görünür hale getirmiştir.

Saldırıların Ülke ve Kategorilere Göre Tasnifi

Başkanlığımıza ve dış temsilciliklerimize iletilen, ayrıca medyada yer alan ırkçı ve İslamofobik saldırı ve söylemler, bu bölümde ülke, hedef, motivasyon ve eylem türüne göre tasnif edilmiştir. 2024 yılında Başkanlığımız tarafından bu motivasyonla 15 ülkede toplam 626 eylem raporlanmıştır. Tablo verileri incelendiğinde, Almanya önceki yıllarda olduğu gibi 235 vakayla (2023: 156) ilk sırada yer alırken, Hollanda ise 68 vaka ile (2023: 45) ilk kez ikinci sıraya yükselmiştir. Fransa 59 eylemle üçüncü sırada, ABD ise özellikle aşırı sağ gruplar tarafından işlenen suçlardan ötürü 48 vakayla dördüncü sırada yer almıştır. Birleşik Krallık ise 45 vakayla beşinci sırada kaydedilmiştir.

Tablo 1: YTB verilerine göre 2024 yılında vakaların ülke dağılımı

Ülke	Vaka Sayısı
Almanya	235
Hollanda	68
Fransa	59
ABD	48
Birleşik Krallık	45
Danimarka	31
İsveç	24
Belçika	18
Kanada	18
Avusturya	17
Avustralya	16
Norveç	12
İspanya	10
Finlandiya	8
İsviçre	7
İtalya	7
İrlanda	1
Portekiz	1
Yeni Zelanda	1
Genel Toplam	626

Kaynak: YTB

Tablo 2'den de görüldüğü üzere, 626 vakanın 343'ü (%55) ırkçı saikle, 266'sı (%42) ise dini nefret saikiyle, diğeri bir ifadeyle İslamofobik motivasyonla gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra, 2024 yılında PKK yandaşları ve sempatzanları tarafından Türk diasporasına yönelik 17 saldırı (%3) raporlanmıştır.

İrkçı saikle gerçekleştirilen saldırıların, PKK yandaşları ve sempatzanların eylemlerihariç olmak üzere, genellikle doğrudan Türk kimliğini hedeflemekten ziyade, genel bir ırkçı motivasyonu yansıttığı değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, birçok saldırı ve söylemde hem ırkçı hem de İslamofobik saiklerin bir arada görüldüğü tespit edilmiş; mükerrer sayımların önlenmesi amacıyla her bir vaka, hangi motivasyonun baskın olduğuna göre tasnif edilmiştir.

Dini nefret saikiyle gerçekleştirilen eylemlerin ise, ırk veya etnik köken ayrımı gözetmeden, Müslüman toplumunun bütününe hedef aldığı, bu doğrultuda kendisini Müslüman olarak tanımlayan veya bu şekilde algılanan bireyleri, grupları ve kuruluşları hedefleyen bir niteliğe büründüğü değerlendirilmektedir.

Tablo 2: YTB verilerine göre 2024 yılında vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçı	343
Dini	266
PKK/Terör	17
Genel Toplam	626

Kaynak: YTB

Saldırıların hedef kitlesi, ırkçı ve İslamofobik motivasyonların sıklıkla bir arada görüldüğünü göstermektedir. Nitekim 191 vakada saldırıların doğrudan Türk kimliği gerekçesiyle gerçekleştirildiği ve bu durumun, saldırı esnasında Türk kimliğine yapılan açık atıflarla (örneğin hakaretin Türk kimliğine yönelmesi) ortaya konduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, 240 vakada saldırıların hedefinin Müslüman toplumu olduğu, Türk toplumunun da bu kapsamda

değerlendirildiği anlaşılmıştır. Ayrıca, İslam ve Müslüman karşıtlığı saiki doğrudan ifade edilmese de, genel ırkçı motivasyonla göçmenleri hedef alan 195 saldırı kayıtlara geçmiştir. Doğası gereği göçmen kökenli toplumlar arasında Türk toplumu da yer almakta olup, bu durum saldırıların çok yönlü niteliğini pekiştirmektedir. Genel bir değerlendirme yapıldığında, İslamofobik saldırıların temel motivasyonunun "ötekileştirme" ekseninde şekillendiği gözlemlenmekte ve bu bulgu, İslamofobi'nin yeni bir ırkçılık türü olarak kabul edilmesi gerektiği yönündeki görüşü destekler nitelik taşımaktadır.

Tablo 3: YTB verilerine göre 2024 yılında vakaların hedef kitle bazında dağılımı

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	240
Göçmen Kökenliler	195
Türk	191
Genel Toplam	626

Kaynak: YTB

Tabloda görüldüğü üzere, toplam 626 saldırıdan 272'sinin (%43) nefret söylemi veya tehdit, 133'ünün (%21) kişilere yönelik fiziki saldırı, 91'inin (%15) camilere yönelik saldırı, 43'ünün (%7) camilere tehdit veya hakaret içerikli mektup gönderme, 27'sinin (%4) kundaklama veya kundaklama girişimi, 21'inin (%3) ise mala zarar verme eylemi şeklinde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Saldırıların büyük bir kısmı nefret söylemi/tehdit, camilere yönelik eylemler ve kişilere yönelen şiddet kategorilerinde yoğunlaşmıştır. Son yıllarda sözlü saldırıların yüksek seviyesini koruduğu, buna karşın fiziksel şiddet olaylarının ise dikkat çekici şekilde arttığı gözlemlenmektedir. Bu durumun, diaspora mensupları ve Müslüman toplumun can güvenliğini tehdit edecek bir boyuta ulaştığı değerlendirilmektedir.

Tablo 4: YTB verilerine göre 2024 yılında vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	272
Şahsa Saldırı	132
Camiye Saldırı	91
Camiye Mektup	43
Kundaklama	27
Mülke Saldırı	21
Cinayet	5*
Derneğe Saldırı	9
Dış Temsilciliğe Saldırı	8
İşletmeye Saldırı	5
Yaralama	4
Araca Saldırı	3
EĞitim Kurumuna Saldırı	3
Mezarlığa Saldırı	3
Genel Toplam	626

* Eberswalde saldırısında fail tespit edilememiş ve dolayısıyla motivasyonu kesin olarak bilinmemektedir. Ancak kundaklanan binanın neredeyse tamamının göçmenler tarafından kullanılması nedeniyle ırkçılık şüphesi bulunmaktadır.

Solingen'deki kundaklama vakasında ise fail tespit edilmiş ancak ırkçılık saiki savcılık tarafından motivasyon olarak kabul görmemiştir. halbuki failin dijital materyallerinde ırkçı içerikler bulunmuştur. Bunun yanı sıra kurban ailenin yakınları ırkçılık şüphesi olduğunu beyan etmiş ve dolayısıyla söz konusu kundaklama tabloda ırkçı motivasyonlu cinayet olarak gösterilmektedir.

Magdeburg Noel pazarı saldırısında ise failin İslamofobik olduğu, eylemin Almanya'yı İslam'a ve Müslümanlara tanıdıcı serbestlik nedeniyle cezalandırmak istediğine dair açıklamaları nedeniyle İslamofobik vaka olarak değerlendirilmesi mümkündür. Bu nedenle söz konusu saldırı tabloda gösterilmektedir.

Kaynak: YTB

Almanya

2024 yılında Başkanlığımız tarafından kayıt altına alınan vakalar incelendiğinde, kişilere yönelik fiziksel saldırıların ve nefret söylemi içerikli eylemlerin kayda değer bir seviyeye ulaştığı tespit edilmektedir. Başkanlık verilerine göre, 2024 yılı boyunca Almanya'da Türk varlığını hedef alan toplam 235 saldırı raporlanmıştır. Saldırganların motivasyonları incelendiğinde ise ırkçı saiklerin, önceki yıla kıyasla belirgin bir şekilde artış gösterdiği dikkat çekmektedir.

Tablo 5: YTB verilerine göre 2024 yılında Almanya'daki vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçi	168
Dini	63
PKK/Terör	4
Genel Toplam	235

Kaynak: YTB

Başkanlığımız tarafından raporlanan 235 eylem incelendiğinde, bunlardan 74'ünün nefret söylemi ve tehdit, 68'inin şahıslara yönelik saldırı, 46'sının camilere yönelik, özellikle vandalizm niteliğinde saldırı, 13'ünün ise kundaklama veya kundaklama girişimi olarak kaydedildiği tespit edilmiştir. Almanya'da Solingen ve Eberswalde şehirlerinde gerçekleşen kundaklama olayları ile Magdeburg'da gerçekleşen Noel Pazarı saldırısında ırkçı veya İslamofobik motivasyonun bulunma ihtimali dikkate alınarak, söz konusu olaylar tabloda cinayet kategorisinde tasnif edilmiştir. Almanya'da, ırkçı veya İslamofobik motivasyonla gerçekleştirilen eylemlerde, motivasyonun ancak kovuşturma sürecinde veya sonrasında ortaya çıktığı vakalar (NSU örneğinde olduğu gibi) bilinmektedir. Bu nedenle, ilgili olaylar şerh düşülerek tabloda yer almıştır.

Solingen'de 4 Türk kökenli Bulgaristan vatandaşının ölümü ile sonuçlanan kundaklamanın ırkçı saikle işlenip işlenmediği hususu soruşturma ve kovuşturma sürecinde kesin olarak aydınlatılmamış olup kurbanların aile

fertleri ırkçı bir saikin olduğunu ifade etmişlerdir ve ihtimalin bulunmasından dolayı söz konusu saldırı cinayet olarak raporlanmıştır. Hedefler incelendiğinde, 89 kişi veya kuruluşun doğrudan Türk kökenli olduğu, 86'sının ise genel göçmen kategorisinde, 60'ının ise Müslüman toplum kategorisinde değerdendirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 6: YTB verilerine göre 2024 yılında Almanya'daki vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	74
Şahsa Saldırı	67
Camiye Saldırı	46
Kundaklama	13
Mülke Saldırı	10
Camiye Mektup	7
Derneğe Saldırı	6
İşletmeye Saldırı	4
Cinayet	3*
Dış Temsilciliğe Saldırı	2
Araca Saldırı	1
Mezarlığa Saldırı	1
Yaralama	1
Genel Toplam	235

* Eberswalde saldırısında fail tespit edilememiş ve dolayısıyla motivasyonu kesin olarak bilinmemektedir. Ancak kundaklanan binanın neredeyse tamamının göçmenler tarafından kullanılması nedeniyle ırkçılık şüphesi bulunmaktadır.

Solingen'deki kundaklama vakasında ise fail tespit edilmiş ancak ırkçılık saiki savcılık tarafından motivasyon olarak kabul görmemiştir. halbuki failin dijital materyallerinde ırkçı içerikler bulunmuştur. Bunun yanı sıra kurban ailenin yakınları ırkçılık şüphesi olduğunu beyan etmiş ve dolayısıyla söz konusu kundaklama tabloda ırkçı motivasyonlu cinayet olarak gösterilmektedir.

Magdeburg Noel pazarı saldırısında ise failin İşlamofobik olduğu, eylemin Almanya'yı İşlam'a ve Müslümanlara tanıdığı serbestlik nedeniyle cezalandırmak istediğine dair açıklamaları nedeniyle İşlamofobik vaka olarak değerdendirilmesi mümkündür. Bu nedenle söz konusu saldırı tabloda gösterilmektedir.

Kaynak: YTB

Hollanda

Hollanda'da 2024 yılında raporlanan 68 saldırıdan 28'i camileri hedef almış, 25'i nefret söylemi ve tehdit, 5'i ise camilere yönelik diğer saldırı vakaları olarak kaydedilmiştir. Saldırıların 46'sı Türk kökenlileri ve Türk kuruluşlarını, 13'ü genel göçmen kökenlileri, 9'u ise Müslüman toplumu hedef almıştır. Vakaların 36'sının ırkçı saikle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Tablo 7: YTB verilerine göre 2024 yılında Hollanda'daki vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Camiye Mektup	28
Nefret Söylemi/Tehdit	25
Camiye Saldırı	6
Şahsa Saldırı	6
Cinayet	1
Derneğe Saldırı	1
Mülke Saldırı	1
Genel Toplam	68

Kaynak: YTB

Tablo 8: YTB verilerine göre 2024 yılında Hollanda'daki vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçı	36
Dini	32
Genel Toplam	68

Kaynak: YTB

Fransa

Fransa'da 2024 yılında raporlanan 59 saldırıdan 20'si camileri hedef alırken, 20'si nefret söylemi ve tehdit, 7'si ise şahıslara yönelik saldırı olarak kayıtlara geçmiştir.

Tablo 9: YTB verilerine göre 2024 yılında Fransa'daki vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	20
Camiye Saldırı	20
Şahsa Saldırı	7
Camiye Mektup	6
Kundaklama	5
Derneğe Saldırı	1
Genel Toplam	59

Kaynak: YTB

Tablo 10: YTB verilerine göre 2024 yılında Fransa'daki vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	32
İrkçı	26
PKK/Terör	1
Genel Toplam	59

Kaynak: YTB

ABD

Amerika Birleşik Devletleri'nde 2023 yılında raporlanan 48 saldırıdan 23'ü şahsa saldırı, 20'si nefret söylemi ve tehdit, 3'ü mülke saldırı olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, 3 Ocak 2024 tarihinde New Jersey eyaletinde, Afro-Amerikan toplumuna ait bir caminin imamının, cami dışında uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmesi, ülkedeki Müslüman toplumu derin bir endişeye sevk etmiştir. Söz konusu olay, çok yönlü bir şekilde araştırılmıştır.

Tablo 11: YTB verilerine göre 2024 yılında ABD'deki vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Şahsa Saldırı	23
Nefret Söylemi/Tehdit	20
Mülke Saldırı	3
Camiye Saldırı	1
Cinayet	1
Genel Toplam	48

Kaynak: YTB

Tablo 12: YTB verilerine göre 2024 yılında ABD'deki vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	24
İrkçi	23
PKK/Terör	1
Genel Toplam	48

Kaynak: YTB

Birleşik Krallık

Birleşik Krallık'ta 2024 yılında raporlanan 45 saldırıdan 23'ü nefret söylemi ve tehdit, 6'sı camiye saldırı ve 6'sı şahsa saldırı olarak gerçekleşmiştir. Saldırlardan 26'sı dini nefret saikli, 19'u ise ırkçı saikle gerçekleştirilmiştir.

Tablo 13: YTB verilerine göre 2024 yılında Birleşik Krallık'taki vakaların saldırı türü bazında dağılımı

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	23
Camiye Saldırı	6
Şahsa Saldırı	6
Eğitim Kurumuna Saldırı	3
Mülke Saldırı	3
Dış Temsilciliğe Saldırı	1
İşletmeye Saldırı	1
Kundaklama	1
Mezarlığa Saldırı	1
Genel Toplam	45

Kaynak: YTB

Tablo 14: YTB verilerine göre 2024 yılında Birleşik Krallık'taki vakaların motivasyon bazında dağılımı

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	26
İrkçı	19
Genel Toplam	45

Kaynak: YTB

Kur'an-ı Kerim Yakma Provokasyonları

2024 yılında da özellikle İskandinav sathındaki ülkelerde Kur'an-ı Kerim yakma provokasyonlar en önemli eylem türü olarak dikkat çekmeye devam etmiştir. 2023 yılında Başkanlığımıza iletilen veya Türk medyasında yer alan Kur'an-ı Kerim yakma provokasyon sayısı 10 ülkede 92 iken 2024 yılında bu sayı 44 olarak kayıtlara geçmiştir. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinde 12 Temmuz 2023'te kabul edilen kararla Kur'an-ı Kerim'e yönelik saldırılar dini saikli nefret eylemi olarak tanımlanmış ve bu soruna uluslararası düzeyde dikkat çekilmiştir. Ocak 2024'te Danimarka'da yürürlüğe giren ve tanınmış bir dini topluluğun kutsal kitabına uygunsuz muameleyi yasaklayan yasa nedeniyle Kur'an-ı Kerim'e yönelik provokasyon ve saldırı sayılarında önemli bir azalma olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15: YTB verilerine göre 2024 yılında Kur'an-ı Kerim'e yönelik saldırılara ilişkin vakalar ve ülke dağılımı

Ülkeler	Vaka Sayısı
İsveç	16
Danimarka	8
Hollanda	7
Norveç	5
ABD	2
Almanya	2
Fransa	2
Birleşik Krallık	1
Kanada	1
Genel Toplam	44

Kaynak: YTB

Camilere Yönelik Saldırılar

Batı Avrupa ülkelerinde Müslümanların ve Türk toplumunun bir araya geldiği en önemli mekânların başında camiler gelmektedir. Bu nedenle aşırı sağ ve İslam karşıtı saldırganların birinci hedefi camileridir. Camilere yönelik gerçekleştirilen saldırıların mahiyeti incelendiğinde ortaya çıkan eylem türleri şu şekilde özetlenebilmektedir; camilerin duvarlarına İslam dinini, Peygamber efendimizi, Müslümanları ve Türk toplumunu aşağılayan nefret söylemleri ve hakaretlerin yazılması, mala zarar verme, hayvan kadavrası (domuz eti/kafası) bırakılması, kundaklama girişimleri ile tehdit ve nefret söylemi içerikli mektupların gönderilmesidir. Almanya'daki tehdit mektuplarının birçoğunda 2000-2007 yılları arasında 8'i Türk olan 10 kişinin öldürölmesinden sorumlu olan Neo-Nazi terör örgütü NSU'ya atfen NSU 2.0 ibaresinin bulunması dikkat çekmektedir. Gönderilen bu mektupların ekseriyetinde yazarların kolluk kuvvetlerince tespit edilmemesi sonucunda bu tür eylemlerin artarak devam ettiği gözlemlenmiştir.

Başkanlığımız tarafından 2023 yılında camilere yönelik 105 saldırı ve 46 nefret söylemi veya tehdit içerikli mektup gönderimi raporlanırken 2024 yılında da vaka sayısı benzer bir seviyededir. 2024 yılında 10 ülkede camilere yönelik 92 vaka kaydedilirken, 5 ülkede camilere yönelik 43 hakaret ve tehdit içerikli mektup gönderimi raporlanmıştır.

Tablo 16: YTB verilerine göre 2024 yılında camilere yönelik saldırılar ve ülke dağılımı

Ülkeler	Vaka Sayısı
Almanya	46
Fransa	20
Birleşik Krallık	6
Hollanda	6
İsveç	3
İsviçre	3
Belçika	2
Finlandiya	2
Kanada	2
ABD	1
Genel Toplam	91

Kaynak: YTB

Tablo 17: YTB verilerine göre 2024 yılında camilere yönelik hakaret ve tehdit içerikli mektupların gönderimi ve ülke dağılımı

Ülkeler	Vaka Sayısı
Hollanda	28
Almanya	7
Fransa	6
Kanada	1
Norveç	1
Genel Toplam	43

Kaynak: YTB

KAYNAKÇA

CLAIM Allianz. (2024). *Pressemitteilung: Alarmierende Jahresbilanz antimuslimischer Übergriffe und Diskriminierungen in Deutschland: Über 3.000 dokumentierte Vorfälle – mehr als 8 Fälle jeden Tag*. <https://www.claim-allianz.de/aktuelles/news/pressemitteilung-alarmierende-jahresbilanz-antimuslimischer-uebergriffe-und-diskriminierungen-in-deutschland-2024-ueber-3-000-dokumentierte-vorfaelle-mehr-als-8-faelle-jeden-tag/>

İrkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI). (2021). *Müslümanlara karşı ırkçılığı ve ayrımcılığı önleme ve bununla mücadele etmeye dair gözden geçirilmiş 5 No ’lu ECRI genel politika tavsiye kararı*. ECRI Secretariat. <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-5-revised-on-preventing-and-comb/1680ae0bee>

Avrupa Birliğı Temel Haklar Ajansı (FRA). (2024). *Being Muslim in the EU – Experiences of Muslims*. Publications Office of the European Union.

Runnymede. (2017). *Islamophobia report 2018*. Runnymede Trust. https://assets-global.website-files.com/61488f992b58e687f1108c7c/61bcd30e26cca7688f7a5808_Islamophobia%20Report%202018%20FINAL.pdf

Statista. (2025). *Polizeilich erfasste islamfeindliche Delikte in Deutschland nach Ideologie*. <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1449734/umfrage/polizeilich-erfasste-islamfeindliche-delikte-in-deutschland-nach-ideologie/>

Bölüm 2

ULUSLARARASI ÖRGÜTLERE GÖRE IRKÇILIK, İSLAM VE MÜSLÜMAN KARŞITLIĞI SORUNU

Uluslararası Örgütlere Göre İrkçılık, İslam ve Müslüman Karşıtlığı Sorunu

İrkçi ve İslamofobi saikli söylem ve saldırılardaki artış, uluslararası kuruluşlar tarafından en çok incelenen ve çözüme kavuşturulması için çaba sarf edilen konuların başında yer almaktadır. Uluslararası örgütlere göre ırkçılık, tüm dünyada en temel insan hakkı ihlallerinin zeminini oluşturan ve önlenmesi gereken küresel bir sorun niteliğindedir. Avrupa Konseyi İrkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI), 1 Mart 2022 tarihinde yayımladığı “Müslüman Karşıtlı İrkçılık ve Ayrımcılıkla Mücadele” başlıklı 5 No’lu Genel Politika Tavsiyesi’nde, Müslümanların ötekileştirilmesinin bir tür ırksallaştırmaya dayandığını vurgulayarak, Müslümanlara yönelik nefret ve ayrımcılığın spesifik bir ırkçılık türü olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir (ECRI, 2021). İrkçi ve İslam/Müslüman karşıtlığı saikli ayrımcılık, dışlama, şiddet ve nefret söylemleri, diaspora mensupları ve kuruluşlarımızın gündelik yaşamında son yıllarda maruz kaldıkları yaygınlaşan eylemler haline gelmiştir. Ülkeler bazında farklılıklar gözlemlense de bu eylem ve söylemlerin ortak yönü, ırkçi ve İslamofobik bir zeminde oluşarak ayrımcılığa, şiddete ve nefret saikli saldırılara dönüşme riskidir.

Temel Haklar Ajansı’nın (FRA) “Avrupa Birliği’nde Müslüman Olmak” 2024 Raporu

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (European Union Agency for Fundamental Rights, FRA) tarafından yayımlanan “Avrupa’da Müslüman Olmak” (Being Muslim in the EU – Experiences of Muslims, 2024) raporu, Avrupa’daki Müslümanların günlük yaşamda karşılaştıkları ayrımcılık ve nefret temelli davranışlara dair kapsamlı veriler sunmaktadır. Raporun temelini, Ekim 2021- Ekim 2022 arasında 13 AB ülkesinde (Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, İspanya ve İsveç) yaşayan 9.604 Müslüman ile yapılan anket oluşturmaktadır. Bu çalışma, FRA’nın göçmenler ve göçmen kökenlilerin deneyimlerine yönelik üçüncü AB kapsamlı araştırmasının çalışmalarından biridir. Sonuçlar, 2016’da yapılan önceki benzer araştırmayla karşılaştırmalı olarak sunulmuş ve 2016’dan bu yana Müslümanlara yönelik ırkçılık ve

ayrımcılıkta belirgin bir artış yaşandığını ortaya koymuştur (European Union Agency for Fundamental Rights [FRA], 2024). Rapor; ayrımcılık, nefret suçları, polis müdahaleleri, sosyoekonomik durum, eğitim, sağlık, barınma gibi ana başlıklarda bulgular içermekte ve sonunda bu bulguların toplumsal, hukuksal ve politik açıdan analizini yapmaktadır.

1. Ayrımcılık

İrkçilik temelli ayrımcılık, Avrupa'daki Müslümanların önemli bir bölümünün maruz kaldığı yaygın bir sorundur. Ankete katılan Müslümanların neredeyse yarısı (%47'si), son beş yıl içinde ırk veya etnik kökenine dayalı ayrımcılığa uğradığını belirtmiştir. Bu oranın, 2016'daki %39'luk düzeyden belirgin şekilde yüksek olduğu gözlemlenmekte ve Müslümanların durumunun önceki yıllara kıyasla kötüleştiğini ortaya koymaktadır (FRA, 2024). Ayrımcılığa maruz kalma oranları ise ülkeler arasında farklılık göstermektedir. Avusturya'da %71, Almanya'da %68 ve Finlandiya'da %63 ile Müslümanların ayrımcılığa maruz kaldığını bildirme oranı en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Buna karşılık İsveç (%22), İspanya (%30) ve İtalya (%34), Müslümanların en düşük oranlarda ayrımcılığa maruz kaldıklarını bildirdiği ülkeler arasında yer almıştır (FRA, 2024). Uzmanlar, özellikle Avusturya ve Almanya gibi ülkelerde aşırı sağcı politikaların yükselişinin bu yüksek ayrımcılık oranlarıyla bağlantılı olabileceğini vurgulamaktadır (FRA, 2024).

Müslümanlar en çok iş yaşamında ayrımcılıkla karşılaşmaktadır. İş başvurusu yaparken %39'u, iş yerinde ise %35'i son beş yılda ayrımcılığa uğradığını bildirmiştir; bu oranlar 2016'da sırasıyla %31 ve %23 idi (European Union Agency for Fundamental Rights [FRA], 2024). İşe alım aşamasında ayrımcılık bu denli yaygın olduğu için, istihdam alanındaki eşitsizlikler Müslümanların hayatının diğer alanlarını da olumsuz etkilemektedir. Nitekim iş piyasasında yaşanan dışlanma, eğitim, barınma veya sağlık hizmetlerine erişimde de domino etkisi yaratarak çok boyutlu eşitsizliklerin oluşmasına zemin hazırlamaktadır (FRA, 2024). Bunun yanı sıra, daha az nitelikli işlerde istihdam edilme sorunu Müslümanlar arasında dikkat çeken bir diğer husustur: Her beş Müslümandan ikisi (%41), eğitim ve yeteneklerinin altında bir pozisyonda çalıştığını belirtirken, bu oran genel nüfusta %22 seviyesindedir.

Bu durum, pek çok Müslüman'ın uzmanlık alanlarına ve becerilerine uygun pozisyonlara erişemediğini, dolayısıyla liyakat ilkesinin ayrımcılık nedeniyle zedelendiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Tablo 1: Farklı alanlarda ayrımcılık yaşıayan Müslümanların oranı (% , 5 yıllık süre içinde) (FRA, 2024)

Alan	2016	2022
İş ararken	%31	%39
İş yerinde	%23	%35
Eğitimde (okul)	%13	%22
Konut piyasasında	%22	%35
Sağlık hizmetlerinde	%10	%15

Ayrımcılığı günlük hayatın diğer alanlarında da görmek mümkündür. Kadınlar, özellikle Müslüman kimliğini belli eden dini kıyafetler (örneğin başörtüsü) taktıklarında, ayrımcılığa daha fazla maruz kalmaktadır. Dini kıyafet giyen kadın katılımcıların %45'i iş ararken ayrımcılığa uğradığını belirtirken, bu oran başörtüsü takmayan kadınlarda %31'dir (FRA, 2024). Genç kadınlar söz konusu olduğuunda durum daha da çarpıcıdır: 16-24 yaşı aralığında başörtüsü takan genç kadınların %58'i iş başvurularında ayrımcılık deneyimi yaşıadığını bildirmiştir (FRA, 2024). Bu veriler, İslamofobik tutumların cinsiyet ve görünür dini sembollerle kesişerek, özellikle genç Müslüman kadınları iş gücü piyasasında çifte dezavantaja maruz bıraktığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, Müslüman kadınlar, istihdamda hem cinsiyetleri hem de dini kimlikleri nedeniyle çoklu bir ayrımcılık riskiyle karşı karşıya kalmaktadır.

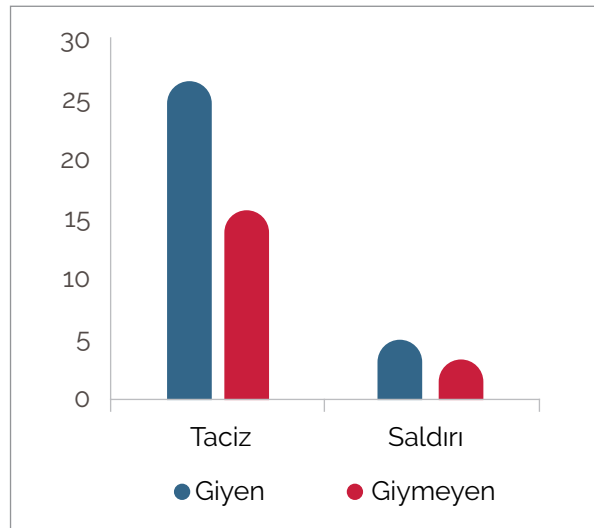
2. Nefret Suçları ve Taciz

Nefret saikli taciz ve şiddet, AB'deki Müslümanların önemli bir kısmının maruz kaldığı bir diğer ciddi sorundur. Araştırmaya göre Müslüman katılımcıların %27'si, son beş yıl içinde en az bir kez ırkçı tacize (sözlü hakaret, tehdit, aşağılayıcı davranış gibi) maruz kaldığını bildirmiştir. Üstelik bu grubun

büyük bir çoğunluğu birden fazla taciz olayı yaşadığını ifade etmiştir (FRA, 2024). Bu bulgu, her 3 Müslümandan 1'inin günlük yaşamda dini veya etnik kimliği nedeniyle taciz edildiği anlamına gelmekte ve nefret söylemi ile günlük ayrımcılığın yaygınlığını ortaya koymaktadır.

Daha ciddi nefret suçları kapsamında değerlendirilen fiziksel saldırı vakaları, tacizden daha nadir görülmekle birlikte raporda özellikle vurgulanmıştır. Genel ortalamada Müslüman katılımcıların yaklaşık %5'inin son yıllarda ırkçı saiklerle fiziksel saldırıya uğradığı tahmin edilmektedir. Bu oran, bazı ülke ve gruplarda daha da yüksek seviyelere çıkmaktadır. Örneğin, geleneksel veya dini kıyafet tercih eden Müslümanlarda fiziksel saldırıya maruz kalma oranı %7 iken, kamusal alanda bu tür kıyafetleri tercih etmeyenlerde %4 seviyesindedir. Özellikle başörtüsü takan Müslüman kadınlar için risk daha yüksektir; bu gruptaki kadınların %5'i son beş yılda fiziksel şiddete maruz kaldığını beyan ederken, başörtüsü takmayan kadınlarda bu oran %2'dir. Bu veriler, Müslüman karşıtı şiddetin cinsiyete ve görünür dini kimliğe göre farklılaştığını ve özellikle görünürlüğü yüksek Müslüman kadınların hedef haline gelebildiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Grafik 1: Dinî kıyafet giyen ve giymeyen Müslümanların maruz kaldığı ırkçı taciz ve fiziksel saldırı oranları (FRA, 2024)

Nefret suçlarına maruz kalan Müslüman katılımcıların çok azı kanun yollarına başvurmuştur. Yakın zamanda bir nefret olayı yaşayanların sadece %6'sı resmi makamlara şikâyetle bulunduğunu ya da olayı bildirdiğini belirtmiştir (FRA, 2024). Pek çok kişi, yaşadığı ayrımcılığı bildirmenin bir fayda sağlamayacağını düşündüğünü ifade etmektedir. Bu "sessizlik" olgusu, nefret temelli suç ve taciz vakalarının büyük ölçüde cezasız kalmasına ve gerçek sıklığının toplum gözünde düşük görünmesine yol açmaktadır. Sonuç olarak, resmi istatistiklere yansıyan nefret suçu oranlarının, sahada yaşanan vakaların çok altında kaldığı değerlendirilmektedir. Bu durum, sorunun gerçek boyutunun eksik şekilde algılanmasına ve etkili mücadele mekanizmalarının geliştirilmesinde aksaklıklara neden olabilmektedir.

FRA raporu, nefret suçlarıyla mücadelede raporlama mekanizmalarının geliştirilmesi ve mağdurların desteklenmesinin önemine dikkat çekmektedir. Yetkililerin nefret suçlarını etkin şekilde kayıt altına alması, mağdurları cesaretlendirici önlemler alması ve bu suçları işleyenlerin caydırıcı cezalara çarptırılması gerektiği vurgulanmıştır (FRA, 2024). Nitekim FRA, AB üyesi devletlere ayrımcılık ve nefret suçlarına karşı yasa uygulamalarını güçlendirme ve bu alanlardaki yaptırımları ağırlaştırma çağrısı yapmaktadır (FRA, 2024).

3. Polis Müdahaleleri ve Etnik Profilleme

Rapor, polis ile Müslüman bireyler arasındaki temaslarda yaşanan deneyimleri de incelemektedir. Son beş yıl içinde, Müslüman katılımcıların %27'si (yaklaşık her dört kişiden biri) en az bir kez polis tarafından durdurulduğunu beyan etmiştir. Son 12 aylık dönemde ise katılımcıların %13'ü polis kontrolüne maruz kalmıştır (FRA, 2024). Bu oranlar, Müslüman toplulukların polis uygulamalarıyla, genel nüfusa kıyasla daha sık karşılaştığını göstermektedir. Nitekim demografik veriler incelendiğinde, özellikle genç Müslüman erkeklerin polis tarafından durdurulma olasılığının kadınlara göre anlamlı şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (FRA, 2024).

En dikkat çekici bulgu, polis tarafından durdurulan Müslümanların önemli bir kısmının etnik veya dini profillemeye kurbanı olduğuna inanmasıdır. Polis tarafından durdurulanların neredeyse yarısı (%49'u), son durdurulma

olayının kendi etnik kökeni veya göçmen/Müslüman kimliği nedeniyle hedef alınmaları sonucunda gerçekleştiğini düşünmektedir (FRA, 2024). Bu algı, 2016 yılındaki araştırmada tespit edilen orana göre yükselmiştir; önceki dönemde polis tarafından durdurulan Müslümanların %42'si buna maruz kaldığını düşünürken, 2021-2022 döneminde bu oran %49'a çıkmıştır. Profillemeye algısındaki artış, özellikle bazı ülkelerdeki güvenlik politikalarının veya polis uygulamalarının Müslüman toplumlar nezdinde yarattığı güven erozyonuna işaret etmektedir.

FRA raporu genel olarak, ayrımcılığa maruz kalan kişilerin polis gibi kurumlara duyduğu güvenin daha düşük olduğuna işaret etmektedir. Nitekim ayrımcılık tecrübe eden Müslümanlar arasında, adalet sistemine ve kolluk kuvvetlerine güven ortalamasının belirgin şekilde azaldığı raporda vurgulanmıştır (FRA, 2024). Bu durum, etkin çözüm üretebilmek için polis teşkilatlarında ayrımcılık karşıtı eğitimler verilmesi ve kapsayıcı güvenlik politikaları geliştirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir.

4. Sosyoekonomik Durum ve İstihdam

Rapor bulguları, Müslümanların genel olarak sosyoekonomik açıdan dezavantajlı bir konumda olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma ve gelir durumuna ilişkin göstergeler, Müslüman toplulukların ortalama olarak daha kırılgan bir ekonomik yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle istihdam kalitesi ve gelir düzeyi açısından önemli uçurumlar dikkat çekmektedir.

İstihdam ve İş Kalitesi: Müslüman katılımcılar, yalnızca iş arama sürecinde değil, istihdama katıldıktan sonra da düşük nitelikli veya güvencesiz pozisyonlarda yoğunlaşma eğilimi göstermektedir. Rapor, Müslüman çalışanların %28'inin geçici veya kısa süreli sözleşmeli işlerde çalıştığını belirtmektedir ki bu oran genel AB nüfusunda %11'dir (FRA, 2024). Başka bir ifadeyle, Müslümanların önemli bir kısmı kalıcı istihdam güvencesinden yoksun olup, geçici işlerin getirdiği istikrarsızlıkla yaşamaktadır. Bunun yanında, Müslüman çalışanların %27'si "elementer" (düşük vasıf gerektiren) işlerde çalıştığını beyan etmiştir ki bu da eğitilmiş olsa dahi yükselebilecekleri pozisyonlara erişemediklerini göstermektedir (FRA, 2024). Bir önceki bölümde değinildiği gibi, Müslümanların %41'inin vasıf ve eğitimlerinin

üzerinde nitelik gerektiren işlerde çalışması da iş piyasasında tam anlamıyla fırsat eşitliği yakalanamadığını ortaya koymaktadır.

Gelir ve Yoksulluk: Sosyoekonomik zorluklar istihdam ile sınırlı kalmayıp hane halkı gelir ve yaşam koşullarına da yansımaktadır. Müslüman hanelerin üçte biri (%31), geçim sıkıntısı çektiğini, yani aylık masraflarını karşılamakta zorlandığını belirtmiştir (FRA, 2024). Bu oran, genel AB nüfusu içerisindeki karşılığı olan %19'un oldukça üzerindedir. Maddi yoksunluk ve düşük gelir, Müslüman toplulukların ciddi bir kesimini etkileyen kronik bir sorun görünümündedir. Özellikle göçmen geçmişine sahip Müslüman ailelerin yapısal nedenlerle (dil bariyerleri, diplomaların tanınmaması, ayrımcılık vb.) düşük gelirli işlerde yoğunlaşması, bu tabloyu kısmen açıklamaktadır. Rapor ayrıca, Müslümanların ortalama hane gelirlerinin ülkelerindeki ulusal ortalamanın altında kaldığına dair bulgular sunmaktadır (FRA, 2024). Bu durum, çalışma çağındaki Müslümanların iş gücü piyasasında tam potansiyellerine ulaşamamasıyla ilişkilendirilebileceği gibi, ayrımcılığın ekonomik bir yansıması olarak da değerlendirilebilir.

Yoksulluğun Diğer Etkileri: Gelir düzeyinin düşüklüğü ve işgücü piyasasındaki dezavantajlar, Müslüman toplulukların yaşam koşullarında da kendini göstermektedir. Örneğin, bir sonraki "Barınma" başlığında ayrıntılandığı üzere, Müslüman aileler ortalamaya göre daha kötü fiziksel koşullara sahip evlerde ve daha kalabalık hanelerde yaşamak zorunda kalmaktadır. Bu da sosyoekonomik dezavantajların sadece gelirle sınırlı kalmadığını, yaşam kalitesine de olumsuz yansıdığını ortaya koymaktadır. Raporun dikkat çektiği bir diğer husus, sosyoekonomik konum ile entegrasyon göstergeleri arasındaki ilişkiye yöneliktir. İşsizlik veya yoksullukla mücadele eden bireylerin, yaşadıkları topluma aidiyet duygularının zayıflayabildiği ve toplumsal katılım seviyelerinin düşebildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, Müslümanların maruz kaldığı ekonomik eşitsizliklerin yalnızca ekonomik bir sorun olmakla kalmayıp aynı zamanda toplumsal uyumu da zedeleyen bir etken olarak değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Tablo 2: Müslümanların seçili sosyoekonomik göstergelerinin genel nüfus ile karşılaştırması

Gösterge	Müslümanlar	Genel nüfus
İstihdam oranı (çalışma oranı)	%63	%75
Geçici işlerde çalışanlar	%28	%11
Aşırı kalabalık konutta yaşayanlar	%40	%17
Geçim zorluğu çeken haneler	%31	%19

5. Eğitim

Eğitim alanında da Müslümanların deneyimleri, eşitsizlikler ve engeller barındırmaktadır. Her ne kadar birçok Müslüman genç eğitim yoluyla sosyoekonomik olarak ilerlemek istese de rapor bulguları eğitimde kalıcılık ve eşit muamele konularında önemli sorunlar olduğunu göstermektedir.

En çarpıcı bulgulardan biri, okulu erken terk etme oranları üzerinedir. Genç Müslümanlar, genel nüfusa kıyasla üç kat daha fazla oranda eğitimlerini erken sonlandırmaktadır. 18 yaşından önce eğitim hayatını bırakan Müslüman katılımcı oranı %30 iken, aynı oran genel AB nüfusunda yalnızca %9,6'dır (FRA, 2024). Bu ciddi fark, özellikle ikinci nesil göçmen kökenli gençler arasında eğitim sistemine tam dahil olamama veya çeşitli sebeplerle (akademik destek eksikliği, ayrımcılık, ekonomik zorunluluklar vb.) okulu tamamlama oranlarının düşük olduğunu göstermektedir. Eğitimden erken kopuş, bu gençlerin ileride nitelikli işlere girme ve toplumda sosyoekonomik olarak yükselme şansını önemli ölçüde azaltmaktadır. Rapor, erken okul terkinin yüksek olduğu gruplarda işsizlik ve düşük ücretli işe mahkûm olma riskinin belirgin şekilde arttığını vurgulamaktadır (FRA, 2024). Dolayısıyla, eğitim alanındaki eşitsizlikler, Müslüman gençlerin hayatlarının ileriki safhalarına da olumsuz yansımakta ve toplumsal fırsat eşitliği ilkesine meydan okumaktadır.

Tablo 3: Eğitimle ilgili göstergeler (Müslümanlar vs. genel nüfus)

Gösterge	Müslümanlar	Genel Nüfus
Erken okul terk etme (18 yaş altı okulu bırakma)	%30	%9.6
En fazla ortaöğretim mezunu (Daha fazla eğitim hayatına devam etmeyenler)	%40	%25

Okullarda ayrımcılık ve zorbalık da Müslüman öğrencilerin deneyimlerinin bir parçasıdır. Nitel veriler ve katılımcıların anlatımları, bazı Müslüman çocukların okul ortamında akran zorbalığına ve dışlanmaya maruz kaldığını göstermektedir. Örneğin, çeşitli ülkelerden ebeveynler çocuklarının okulda Müslüman kimlikleri nedeniyle sözlü taciz veya ayrımcı muamele gördüğünü raporlamıştır. Bu tür vakalar, sayısal verilerle tam olarak ölçülemese de Müslüman öğrencilerin bir kısmının eğitim hayatına daha baştan dezavantajlı başladığına işaret etmektedir. Ayrımcı tutumlar, öğrencinin akademik başarısını ve okul terk etme ihtimalini etkileyebilmektedir. Özellikle ergenlik çağındaki gençlerin ayrımcılığa uğraması, onların okula aidiyet duygusunu zedeleyerek motivasyonlarını düşürebilir. Rapor, eğitim kurumlarında kapsayıcılık ve çok kültürlülük bilincinin artırılmasının, bu tür ayrımcılık vakalarını azaltmada kilit rol oynayacağını önermektedir (FRA, 2024).

Bunun yanı sıra, Müslüman ailelerin eğitim sistemi içinde rehberlik ve destek hizmetlerine erişim konusunda da sorunlar yaşadığı ifade edilmektedir. Dil engelleri veya eğitim sistemiyle ilgili bilgi eksikliği gibi nedenlerden ötürü, bazı göçmen kökenli ailelerin çocuklarının eğitim haklarından tam anlamıyla yararlanamaması dikkat çeken bir durum olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, eğitimde başarı ve devamlılık alanındaki mevcut eşitsizlikleri gidermek için, okul öncesinden yükseköğretime kadar her düzeyde eşit fırsat sağlayıcı politikalar ve ayrımcılık karşıtı önlemler gerekmektedir. Eğitim sisteminin tüm öğrenciler için güvenli ve destekleyici bir ortam sunması, toplumsal bütünleşmenin uzun vadede sağlanması adına kritik önemdedir.

6. Sağlık

Sağlık hizmetlerine erişim ve sağlık alanındaki deneyimler de raporda incelenen konular arasındadır. Bulgular, Müslümanların sağlık hizmetlerinden yararlanma süreçlerinde de ayrımcılık ve eşitsizliklerle karşılaşabildiğini göstermektedir. Öncelikle, sağlık hizmetlerinde ayrımcılık deneyimi dikkat çekicidir. Müslüman katılımcıların %11'i, son 12 ay içinde sağlık hizmeti alırken ırkçı veya ayrımcı bir muameleyle karşılaştığını ifade etmiştir. Başka bir deyişle, her 10 Müslüman'dan en az 1'i doktor, hastane veya klinik gibi sağlık ortamlarında etnik veya dini kimliği nedeniyle eşit olmayan muamele gördüğünü belirtmektedir. Bu durum, sağlık sektöründe hizmet sunan personelin tüm hastalara tarafsız ve kapsayıcı yaklaşım göstermesi konusunda halen sorunlar olduğunu ortaya koymaktadır. Rapor, bazı katılımcıların sağlık personelinin önyargılı tavırlarından veya iletişimdeki zorluklardan dolayı kendilerini dışlanmış hissettiklerini aktarmaktadır (FRA, 2024).

Sağlık alanındaki eşitsizlikler, sadece doğrudan ayrımcılık deneyimleriyle sınırlı kalmamaktadır. Müslüman toplumlar, sağlık ihtiyaçlarının karşılanması noktasında da toplumun geri kalanına göre dezavantajlı durumdadırlar. Rapor verilerine göre, Müslüman katılımcılar genel nüfusun iki katı oranında "karşılanmamış sağlık ihtiyacına" sahip olduklarını belirtmişlerdir. Örneğin, son 12 ay içinde ihtiyacı olduğu halde tıbbi bakım alamadığını söyleyen Müslümanların oranı %8 iken, bu oran genel nüfusta %4 düzeyindedir. Bu gösterge, finansal nedenler, ulaşım engelleri, dil sorunu veya ayrımcı tutum korkusu gibi çeşitli sebeplerle Müslümanların gereken sağlık hizmetini alamadığını işaret etmektedir. İki katlık fark, sağlık hizmetlerine eşit erişim ilkesinin pratikte Müslümanlar için tam olarak gerçekleşmediğini göstermektedir.

Bunların yanı sıra, bireylerin sağlık algısı ve sağlık durumu açısından bazı farklılıklar mevcuttur. Genel olarak, Müslüman katılımcıların %72'si kendi sağlık durumlarını "iyi" veya "çok iyi" olarak değerlendirirken, genel AB nüfusunda bu oran %78'dir. Yani ortalama düzeyde Müslümanlar arasında öznel sağlık algısı, genel nüfusa yakın bir seyir izlemektedir. Ancak detaylı inceleme, ileri yaş gruplarında ve kadınlar arasında Müslümanların sağlık

durumlarının belirgin şekilde daha kötü algılandığını ortaya koymaktadır. Örneğin 55-64 yaş aralığındaki Müslüman kadınların sadece %34'ü sağlığını iyi olarak nitelerken, aynı yaş grubunda genel nüfus kadınlarının %59'u sağlıklarını iyi durumda görmektedir. Benzer şekilde yaşlı Müslüman erkeklerin sağlık algısı da genel nüfusa göre biraz düşüktür (%54'e karşı %60). Bu veriler, özellikle göçmen kökenli yaşlıların (özellikle kadınların) sağlık durumlarının ve bakım ihtiyaçlarının genel topluma kıyasla daha fazla olduğu ve yaşam boyu birikmiş zorluklar (ağır iş koşulları, düşük gelir, yetersiz beslenme, psikososyal stresler vb.) nedeniyle sağlıklarının daha fazla etkilendiği şeklinde yorumlanabilmektedir.

Raporda, sağlık alanındaki bu bulgular ışığında, sağlık hizmetlerinde eşitlik ve erişilebilirliği geliştirmeye yönelik adımlar atılması gerektiği vurgulanmaktadır. Özellikle, dil ve kültürel bariyerlerin aşılması amacıyla sağlık personeline çeşitlilik ve kültürel farkındalık eğitimleri verilmesi, hastaların yasal haklarına dair bilgilendirilmesi ve göçmen kökenli topluluklar için sağlık aracılara görev tanımı yapılması önerilmektedir. Ayrıca, ayrımcılığa uğrama endişesiyle sağlık sisteminden uzak duran bireylerin yeniden sisteme dahil olabilmesi için güven artırıcı tedbirlerin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Sonuç olarak, sağlık hizmetlerine erişimde fırsat eşitliğinin sağlanması, gerek insan hakları boyutuyla gerekse toplum sağlığı açısından kritik bir hedef olarak değerlendirilmektedir.

7. Barınma

Rapor, barınma ve konut alanında da Müslümanların deneyimlerine ışık tutmaktadır. Konut piyasasında ayrımcılık, Müslüman katılımcıların önemli bir kısmının karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Ankete katılan Müslümanların üçte biri (%35), son yıllarda sırf kimliği nedeniyle bir evi kiralayamadığını veya satın alamadığını belirtmiştir. Bu oran 2016'daki %22'lik düzeye kıyasla ciddi bir artışa işaret etmektedir. Yani 2016'da her 5 Müslümandan 1'i konut piyasasında ayrımcılığa maruz kaldığını raporlarken, günümüzde bu oran neredeyse her 3 kişiden 1'ine çıkmıştır. Konut edinmede ayrımcılık, ev sahiplerinin veya emlakçıların Müslüman kiracılara/girişimcilere karşı önyargılı tutumları, mahalle sakinlerinin istememesi veya finansal hizmetlere erişimdeki örtük ayrımcılık gibi çeşitli şekillerde tezahür edebilmektedir.

Sonuç olarak, pek çok Müslüman aile, gelirleri ve ihtiyaçları elverse bile, sadece kimlikleri yüzünden istedikleri konuta erişememektedir.

Konut piyasasındaki ayrımcılığın bazı grupları daha da olumsuz etkilediği belirtilmektedir. Özellikle engelli Müslümanlar, konut bulma konusunda ayrı bir zorluk yaşamaktadır. Engelli Müslüman katılımcıların %46'sı, konut piyasasında ayrımcılığa uğradığını ifade etmiştir. Bu son derece yüksek oran hem engellilik hem de Müslüman kimliğinin kesişiminde çoklu ayrımcılığın yaşandığına işaret etmektedir. Bu kesimdeki bireyler, uygun bir ev bulmak için hem fiziksel engellerle mücadele ederken hem de ayrımcı tutumlarla baş etmek zorunda kalabilmektedir.

Barınma alanında dikkat çeken bir diğer sorun, aşırı kalabalık ve yetersiz koşullardaki konutlarda yaşama durumudur. Rapor sonuçlarına göre, Müslüman hanelerin %40'ı "aşırı kalabalık" olarak nitelendirilen konutlarda ikamet etmektedir. Bu oran, genel nüfus için %17 olup, Müslüman hanelerin iki kattan fazla bir oranda dar mekânlarda çok sayıda kişiyle yaşadığını göstermektedir. Aşırı kalabalık konutlar genellikle sağlık ve hijyen koşullarını olumsuz etkileyebildiği gibi, çocukların ders çalışma alanından mahremiyete kadar pek çok açıdan sıkıntı yaratmaktadır. Kalabalık yaşam koşullarının bir nedeni, Müslüman ailelerin ortalama hane büyüklüğünün daha fazla olması olabileceği gibi, ekonomik nedenlerle daha küçük veya kalitesiz konutlara razı gelmek zorunda kalmaları da olabilir. Rapor ayrıca, konut kalitesi açısından da Müslüman hanelerin dezavantajlı olduğunu not düşmektedir. Örneğin, Müslüman ailelerin %24'ünün evinde ciddi bakım sorunları (çatı akması, küf, çürük zeminler vb.) tespit edilirken, bu oranın genel nüfusta %14 olduğu görülmektedir. Bu bulgu, Müslümanların daha düşük standartlı konutlarda yaşamak durumunda kaldığını göstermektedir (FRA, 2024).

Barınma konusunda sosyoekonomik politika ve ayrımcılık karşıtı tedbirlerin önemi raporda vurgulanmaktadır. Özellikle sosyal konut uygulamalarının yaygın olduğu ülkelerde (örneğin İsveç gibi), Müslümanların konut memnuniyetinin ve barınma koşullarının daha iyi olduğu belirtilmiştir. Bu da sosyal konutların, dezavantajlı grupların konut ihtiyacını karşılamada başarılı bir araç olabileceğini gösterir. FRA, üye ülkelere, konut alanında ayrımcılığın aktif şekilde izlenmesini ve emlak sektöründe ayrımcılık yapanlara yönelik

yaptırımların uygulanmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca, göçmen ve azınlıkların kaliteli konuta erişimini artırmak için sosyal konut projeleri ve kira destek programları gibi politikaların güçlendirilmesi önerilmektedir. Barınma, bir ailenin temel ihtiyaçlarının başında geldiğinden, bu alandaki eşitsizliklerin giderilmesi hem insan onuru hem de toplumsal uyum açısından bir öncelik olarak kabul edilmelidir (FRA, 2024).

Avrupa'da Müslüman Olmak (Being Muslim in the EU - Experiences of Muslims, 2024) Raporunun Değerlendirmesi

Avrupa'da Müslüman Olmak (Being Muslim in the EU- Experiences of Muslims, 2024) raporunun bulguları, Avrupa'daki Müslüman toplumların maruz kaldığı sistematik ayrımcılık ve dışlanmanın çok boyutlu bir resmini çizmektedir. Rapordaki veriler incelendiğinde, 2016'dan 2022'ye Müslümanlara yönelik ırkçılık, ayrımcılık ve nefret olaylarında endişe verici bir artış olduğu açıktır (FRA, 2024). Bu artış, sadece bir istatistiksel yükseliş olmanın ötesinde, Avrupa toplumlarında İslamofobik tutumların derinleştiğine dair bir işaret olarak değerlendirilmektedir.

Bulgular, ayrımcılığın ve nefret temelli tutumların Müslümanların hayatının neredeyse her alanına nüfuz ettiğini göstermektedir. Okul çağındaki bir çocuğun maruz kaldığı zorbalıkla başlayan bu süreç, iş arama sürecinde ayrımcı işe alım pratikleriyle devam etmekte, çalışma hayatında cam tavanlar ve düşük nitelikli pozisyonlarla pekişmekte, barınma alanında ise istem dışı mahalle ayrışmalarına yol açabilmektedir. Bunun yanı sıra, kamusal alanda sıkça karşılaşılan rahatsız edici bakışlar, sözlü tacizler veya zaman zaman gerçekleşen fiziksel saldırılar, Müslüman bireylerin gündelik yaşamını psikolojik açıdan da derin şekilde etkilemektedir. Nitekim raporun yazarlarından Vida Beresneviciüte'nin de ifade ettiği üzere, "Avrupa'da Müslüman olarak yaşamak giderek zorlaşmaktadır." Bu zorluk, yalnızca Müslümanların değil, Avrupa'nın demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti ilkelerine dayalı toplumsal düzeninin de bir sınavı olarak değerlendirilmelidir.

Bu verilerin ışığında, Avrupa toplumlarının sosyal dokusuyla ilgili dikkat çekici sonuçlara ulaşmak mümkündür. Kıta genelindeki Müslüman nüfusun

neredeysse yarısının ayrımcılığa maruz kalması, bu bireylerin yaşadıkları toplumla kurdukları aidiyet bağlarının zedelenebileceğine işaret eden önemli bir gösterge olarak değerlendirilmektedir. Ayrımcılık ve dışlanma, maruz kalan kişilerde güvensizlik ve içe kapanma eğilimini pekiştirebilmekte, bu durum ise uzun vadede toplumsal bütünleşmenin önünde bir engel teşkil edebilmektedir. Nitekim bazı AB ülkelerinde Müslüman toplulukların sosyoekonomik olarak izole mahallelerde yaşaması ve ayrı bir yaşantı sürmesi, bu dışlamanın bir sonucu olarak görülebilmektedir. Toplumsal düzeyde karşılıklı anlayış ve diyalogun güçlendirilmesi, okullarda çok kültürlü eğitimin teşvik edilmesi, medyada İslamofobik önyargıların yerine çoğulcu ve gerçekçi temsilin sağlanması ve alanda çalışan sivil toplum inisiyatiflerin güçlendirilmesi bu bağlamda kritik önemdedir.

Rapor, mevcut yasal çerçevenin uygulamada beklenen etkiyi göstermediğini de ortaya koymaktadır. AB genelinde ayrımcılığı ve nefret suçlarını yasaklayan yasal düzenlemeler bulunmasına rağmen, vakaların düşük oranda bildirilmesi ve mevcut yaptırımların caydırıcılığının sınırlı kalması, bu yasaların arzu edilen sonuçlara ulaşmasını engellemektedir. FRA, bu bağlamda AB'ye ve üye devletlere önemli tavsiyeler sunmuştur. Ajansın önerileri arasında şu başlıklar öne çıkmaktadır:

- *İslamofobi'yle Mücadeleye Öncelik Verilmesi:* 2025 sonrasında yenilenecek AB Irkçılıkla Mücadele Eylem Planı'na, Müslüman karşıtı ırkçılıkla mücadeleyle dair özel hedeflerin eklenmesi ve bu doğrultuda kararlılıkla somut adımlar atılması,
- *Veri Toplama ve İzleme:* Tüm ayrımcılık türleriyle ilgili (ırk, din, etnik köken vb. temelli) düzenli veri toplanması, istatistiklerin detaylı şekilde tutulması ve bu verilerin politika yapımında kullanılması,
- *Yasa Uygulamasının Güçlendirilmesi:* Mevcut ayrımcılıkla mücadele yasalarının etkin şekilde uygulanabilmesi için gerekli mekanizmaların geliştirilmesi, ayrımcılık yapanlara ve nefret suçu işleyenlere yönelik yaptırımların ağırlaştırılması ve tutarlı bir şekilde uygulanması, nefret saikli suçların tüm üye ülkelerde ağırlaştırıcı bir gerekçe kabul edilmesi ve kovuşturulmasının önceliklendirilmesi,

- *Eşitlik Kurumlarının Desteklenmesi:* Üye ölkelerde ayrımcılıkla mücadele eden eşitlik kurullarının (ombudsmanlık, insan hakları kurumları vb.) yetki ve kaynaklarının artırılması, bu kurumların bağımsız ve etkin şekilde çalışarak ayrımcılık mağdurlarına destek olması, farkındalık kampanyaları yürütmesi ve gerektiğinde yaptırım mekanizmalarını tetiklemesidir.

Bunlara ek olarak, polis ve adalet sistemi içinde reform ihtiyacı olduğu hususu raporda vurgulanmaktadır. Raporda özellikle polis teşkilatlarında etnik profillemeye uygulamalarına son verilmesi için hizmet içi eğitimler, sıkı denetimler ve şeffaf şikâyet mekanizmaları oluşturulması talebi yer almaktadır. Nefret suçlarına maruz kalan mağdurların şikâyetlerini rahatça yapabileceği, herhangi korkuları olmadan ifadelerini verebileceği ortamlar sağlanması talep edilmektedir. Mahkemelerde görölen ayrımcılık ve nefret suçu davalarında cezaların alt sınırdan verilmemesi, suçun ciddiyetine uygun caydırıcı cezalarla sonuçlanması da hukukun üstünlüğü ilkesinin tesisi açısından önemli olduğu ifade edilerek bu talep raporda yer almaktadır.

Raporun sonuçları, Avrupa siyasetinde yükselen aşırı sağ akımların bu sorunları körüklediğine dair ipuçları barındırmaktadır. Özellikle çeşitli ölkelerde yabancı ve İslam karşıtı söylemleri merkeze alan aşırı sağ partilerin güç kazanmasıyla birlikte, kamusal alanda "dehumanizing anti-Muslim rhetoric" (Müslümanları insanlıktan çıkaran söylem) yaygınlaşmıştır. Siyasetçilerin ve kanaat önderlerinin söylemleri, toplumun genel tutumunu şekillendirmede büyük rol oynamaktadır. Dolayısıyla, politik liderlerin sorumlu bir dil kullanması, nefret söylemini reddetmesi ve çoğulcu değerleri savunması her zamankinden daha kritik hale gelmiştir. Raporun bulgularına ve sonuçlarına göre, kısa vadeli politik çıkarlar uğruna yapılan popülist ve ayrımcı söylemler, toplumsal barışı ve iç güvenliği tehlikeye atmaktadır.

Raporda ayrıca politik düzlemde atılması gereken bir diğer adım, entegrasyon politikalarının güçlendirilmesi hususudur. Müslümanların eğitimde, iş gücü piyasasında ve karar alma mekanizmalarında eşit temsil ve fırsatlara sahip olması için özel programlar geliştirilmesi önerilmektedir. Örneğin, şirketlerde ve kamu kurumlarında çeşitlilik ilkelerinin benimsenmesi, ayrımcılıkla mücadeleye yönelik sertifikasyon programlarının yaygınlaştırılması, genç

Müslümanlara staj ve mentorluk imkanlarının sunulması ile kadınların iş gücüne katılımını destekleyecek özel teşviklerin geliştirilmesi bu bağlamda kritik bir önem taşımaktadır. Ayrıca, Müslüman toplumların sivil ve siyasi katılımının artırılması ve karar mekanizmalarında temsilin sağlanması, önyargıların azaltılması ve toplumsal uyumun güçlendirilmesi yönünde etkili adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, FRA'nın "AB'de Müslüman Olmak" raporu, acil ve kararlı adımlar atılması gerektiğini ortaya koymaktadır ve Müslümanların deneyimlerine ayna tutarak tüm toplum için önemli tavsiyeler içermektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15 Mart 2024 Tarihli İslamofobi'yle Mücadele Kararı

15 Mart 2024 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İslamofobi'yle mücadeleyle ilişkin önemli bir karar tasarısını kabul etmiştir. Bu karar, Müslümanlara yönelik nefret söylemi, ayrımcılık ve şiddet eylemlerine karşı küresel ölçekte bir farkındalık yaratmayı ve üye devletleri etkin önlemler almaya teşvik etmeyi amaçlamaktadır. 115 "evet" ve 44 "çekimser" oyla kabul edilen karar, Müslümanların dini inançlarından dolayı hedef alınmasının önüne geçilmesini hedefleyen somut adımları içermektedir.

Söz konusu karar metni, üç temel başlık altında toplanabilir: (1) nefret söylemi ve şiddetin açık şekilde kınanması, (2) üye devletlere yöneltilen çağrılar, (3) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından bir özel temsilci atanması önerisi. Kararda, dini kutsallara, özellikle de kutsal kitaplara yönelik saldırıların toplumlar arası barışı tehdit ettiğine dikkat çekilmiştir. Bu doğrultuda, hoşgörüsüzlükle mücadeleye dair ulusal düzenlemelerin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmış; dini gruplara yönelen şiddet eylemlerinin ise cezasız bırakılmaması gerektiği ifade edilmiştir.

Kararın kabulü, farklı ülkeler ve bölgesel bloklar tarafından çeşitli yorumlara konu olmuştur. Avrupa Birliği üyesi bazı ülkeler, kararın yalnızca İslamofobi'ye odaklanmasının yeterince kapsayıcı olmadığını belirtmiş ve tüm dinlere yönelik hoşgörüsüzlüğü kapsayan bir çerçeve önerisinde bulunmuşlardır. Bu öneriler Genel Kurul tarafından reddedilmiş olsa da kararın tüm

inançlara yönelik nefretin önlenmesi yönünde önemli bir ilk adım olduğu değerlendirilmiştir.

Türkiye, kararın eş-sunucusu olarak sürece aktif biçimde katkı sağlamıştır. Türkiye İslam karşıtlığına karşı alınacak önlemlerin uluslararası düzeyde koordinasyon içinde yürütölmesi gerektiğini vurgulamıştır. Dışışleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, kararın kabulü memnuniyetle karşılanmış ve İslamofobi'yle etkin mücadelenin ancak uluslararası dayanışmayla mümkün olacağı ifade edilmiştir (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs, 2024).

Kararın sembolik boyutunun ötesine geçebilmesi, üye devletlerin ulusal mevzuatlarında somut değişikliklere gitmeleriyle mümkündür. Yasal düzenlemelerin yanı sıra, toplumsal farkındalık ve eğitim politikalarının da bu mücadeleye entegre edilmesi gerekmektedir. Karar metninde önerilen BM özel temsilcisinin atanması, izleme ve raporlama mekanizmalarının güçlendirilmesi açısından da önemli bir adım olacaktır. Uzun vadede, bu kararın etki yaratabilmesi için ölkelerin siyasi irade göstermesi ve sivil toplumla iş birliği içinde hareket etmesi gereklidir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15 Mart 2024 tarihinde kabul ettiği karar, İslamofobi'yle mücadelede küresel ölçekte atılmış önemli bir adımdır. Bu karar sayesinde, nefret söylemi ve dini ayrımcılıkla mücadelede uluslararası standartların oluşması yönünde önemli bir zemin hazırlanmıştır. Bundan sonraki süreçte, kararın somut uygulamalara dönüşmesi yönünde takip mekanizmalarının kurulması ve siyasi iradenin sürdürölmesinin büyük önem taşıdığı değerlendirilmektedir.

Türkiye'nin Girişimiyle BM'nin Kutsal Kitaplara İlişkin Kararın UNESCO Ayrımcılık Kararına Eklenmesi

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından, kutsal kitaplara yönelik saldırıların uluslararası hukuk ihlali olarak tanımlandığı karar, Türkiye'nin girişimleriyle UNESCO'nun ırkçılık, ayrımcılık ve nefret suçlarına dair karar metnine dahil edilmiştir. Toplantıda, son yıllarda İslam karşıtı saldırıların kaygı verici bir şekilde arttığı vurgulanmış, bu durumun ciddi bir endişe kaynağı teşkil ettiği ifade edilmiştir.

2023 yılında gerçekleştirilen 216. Yürütme Kurulu Toplantısı'nda, İslamofobi'yle mücadeleye dair ifadeler de ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadeleye yönelik karar metnine eklenmiştir.

2024 Yılında Siber İslamofobi

2024 yılı, dijital platformlarda İslam karşıtı söylemlerin yaygınlaştığı bir yıl olmuştur. Sosyal medyanın nefret söylemlerinin yayılmasında merkezi bir rol oynaması, siber İslamofobi'yi küresel ölçekte ciddi bir sorun hâline getirmiştir. Özellikle Avrupa merkezli sosyal medyada, Müslümanlara yönelik nefret içerikli söylemlerde %15 oranında artış yaşandığı rapor edilmiştir (EU DisinfoLab, 2024).

Bu artış, özellikle Kur'an-ı Kerim'e yönelik saldırılar, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının şiddetlendiği dönemler ve İslam'ı hedef alan siyasi kampanyaların yoğunlaştığı zaman dilimlerinde daha da belirginleşmiştir. X (Twitter), Facebook, Instagram ve TikTok gibi platformlarda yapılan analizlerde; "terör", "şeriat," "göçmen istilası" gibi kelimelerle Müslümanlara yönelik sistematik karalama kampanyalarının algoritmalar aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaştığı görülmüştür. Bu durum, hem içerik denetimi eksikliklerini hem de dijital nefret söyleminin yapısal nitelik kazandığını göstermektedir (EU DisinfoLab, 2024).

Siber İslamofobi, yalnızca bireysel hak ihlallerine yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda Müslüman bireylerin dijital platformlarda kendilerini ifade etme, örgütlenme ve hak arama imkanlarını da sınırlandırmaktadır. Özellikle genç Müslüman kullanıcılar arasında, çevrim içi baskı, hedef gösterilme ve psikolojik şiddet vakalarının arttığı gözlemlenmektedir. Bu durum, ifade özgürlüğü ve dijital eşitlik ilkelerini tehdit eden bir nitelik taşımaktadır (Amnesty International, 2024).

AB Komisyonu'nun uygulamaya koyduğu Dijital Hizmetler Yasası (Digital Services Act - DSA) kapsamında sosyal medya şirketlerine nefret içeriklerini denetleme yükümlülüğü getirilmiş olsa da, uygulamadaki yetersizlikler eleştirilmektedir. EU DisinfoLab, içeriklerin %67'sinin 48 saat içinde kaldırılmadığını ve otomatik filtrelerin çoğu zaman Müslüman karşıtı içerikleri tespit etmekte başarısız olduğunu raporlamıştır (EU DisinfoLab, 2024).

Sonuç olarak, 2024 yılı siber İslamofobi'nin dijital kamusal alanda kalıcı ve sistemik bir tehdit hâline geldiği bir dönemi temsil etmektedir. Bu tehdit, yalnızca bireysel düzeyde değil, toplumsal uyum, demokratik katılım ve dijital güvenlik alanlarında da ciddi sonuçlar doğurmaktadır. Bu bağlamda, devletlerin yalnızca teknik değil aynı zamanda etik sorumluluk temelinde daha etkin müdahalelerde bulunması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- European Union Agency for Fundamental Rights. (2024). *Being Muslim in the EU-Experiences of Muslims*. Avrupa Birliği Yayın Ofisi.
- Anadolu Ajansı. (2024). UN passes resolution to combat Islamophobia with overwhelming support. <https://www.aa.com.tr/en/world/un-passes-resolution-to-combat-islamophobia-with-overwhelming-support/3165693>
- Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği. (2024). UN experts warn Islamophobia rising to ‘alarming levels’. <https://www.ohchr.org/en/statements-and-speeches/2024/03/un-experts-warn-islamophobia-rising-alarming-levels>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2024). No: 43, Regarding the International Day to Combat Islamophobia. https://www.mfa.gov.tr/no_-43_-15-mart-islamofobiyle-mucadele-uluslararası-gunu-hk.en.mfa
- Birleşmiş Milletler. (2024). *Measures to combat Islamophobia*. <https://press.un.org/en/2024/ga12587.doc.htm>
- Amnesty International. (2024). *Tackling digital hate: Minorities and online abuse in Europe*. <https://www.amnesty.org/>
- EU DisinfoLab. (2024). *Online Hate Speech Trends Report: Islamophobia in the digital public sphere*. <https://www.disinfo.eu/>
- European Commission. (2024). *Digital Services Act (DSA): Implementation overview*. <https://ec.europa.eu/>
- İrkçılığa ve hoşgörüsüzlüğe karşı Avrupa Komisyonu. (2021). *Müslümanlara Karşı İrkçiliği ve Ayrımcılığı Önleme ve Bununla Mücadele Etmeye Daire Gözden Geçirilmiş 5 No’lu ECRI Genel Politika Tavsiye Kararı*. ECRI Sekreterliği. <https://rm.coe.int/ecri-general-policy-recommendation-no-5-revised-on-preventing-and-comb/1680ae0bee>

Bölüm 3

ÜLKE ANALİZLERİ

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

2024 yılında CAIR'e **8.000**'in üzerinde başvuru yapılmış, bunların önemli bir kısmı kampüs olaylarıyla ve kamusal ifade özgürlüğüyle ilgilidir.

CAIR'e bildirilen şikâyetler tarihin en yüksek seviyesine ulaşmış ve ilk kez "iş yerinde ayrımcılık" en büyük kategori olarak öne çıkmıştır. **2024** yılında CAIR'e gelen **8.658** şikâyetin **%15,4**'ü iş yerinde ayrımcılığa ilişkindir.

Üniversite yönetimlerinin barışçıl öğrenci tepkilerine karşı takındığı baskıcı tutum, kolluk kuvvetleriyle karşılaşma oranını **%71,5** artırmış; bildirilen vaka sayısı **2023**'te **295** iken **2024**'te **506**'ya yükselmiştir. Özellikle Nisan ve Mayıs aylarında gerçekleşen kampüs gösterileri, yıllık şikâyetlerin yaklaşık beşte birini oluşturmuştur.

30 Nisan 2024'te UCLA kampüsünde Filistin destekçisi öğrencilere yönelik yapılan saldırı sırasında, polislerin müdahalede yetersiz kalması kamuoyunda geniş tepki çekmiştir.

YTB tarafından
2024 yılında
48 vaka kaydedilmiştir.

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	24
İrkçı	23
PKK/Terör	1
Genel Toplam	48

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Şahsa Saldırı	23
Nefret Söylemi/Tehdit	20
Mülke Saldırı	3
Camiye Saldırı	1
Cinayet	1
Genel Toplam	48

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	25
Göçmen Kökenliler	19
Türk	4
Genel Toplam	48

2024 yılı, Amerika Birleşik Devletleri'nde ifade özgürlüğünün sınırlandırıldığı, Müslüman topluluklara ve Filistin'e destek veren gruplara yönelik baskıların yoğunlaştığı, kampüslerde ve kamu alanlarında ayrımcılığın kurumsallaştığı bir yıl olarak kayıtlara geçmiştir. İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının ardından, Amerika Birleşik Devletleri üniversitelerinde barışçıl protestolar düzenleyen öğrenciler, öğretim üyeleri ve insan hakları savunucuları, sistematik biçimde hedef alınmıştır. Polis müdahaleleri, disiplin cezaları, sansür uygulamaları ve medyada yürütölen itibarsızlaştırma kampanyaları hem anayasal haklara hem de 2024'te yayımlanan "Amerika Birleşik Devletleri İslam Karşıtlığı ve Arap Karşıtı Nefretle Mücadele için Ulusal Strateji" (U.S. National Strategy to Counter Islamophobia and Anti-Arab Hate) adlı belgenin tezlerine ters düşmektedir (White House, 2024).

Bu analiz yazısı, 2024 yılı boyunca Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan İslam karşıtlığı ve Filistin destekçilerine yönelik gerçekleştirilen sistematik baskılara odaklanmaktadır. Üniversite kampüslerinde yaşanan olaylar, bu olayların bir yapı ve strateji dâhilinde nasıl geliştiği, hangi kurumlar tarafından desteklendiği ve federal düzeyde hangi politikaların bu olaylarla çeliştiği ise 2024 yılının temel sorunları olarak bu raporda yer almaktadır.

2024 yılının aralık ayında Beyaz Saray tarafından yayımlanan "Amerika Birleşik Devletleri İslam ve Arap Karşıtı Nefretle Mücadele İçin Ulusal Strateji" başlıklı belge, Amerika Birleşik Devletleri'nin Müslüman ve Arap kökenli vatandaşlarını hedef alan ön yargı, ayrımcılık ve şiddet biçimlerine karşı kapsamlı bir mücadele sözü vermektedir (White House, 2024). Söz konusu strateji belgesinde, eğitim kurumlarının güvenli alanlar olması gerektiği, Müslümanların tarihî ve kültürel katkılarına saygı gösterilmesi, kamusal alanda ayrımcılığın ve nefret söyleminin engellenmesi gibi temel hedefler belirlenmiştir. Ancak 2024 yılında yaşananlar, bahse konu hedeflerin çoğunun uygulanamayacağını; hatta tam tersine, devletin güvenlik ve kamu düzeni adına bu ayrımcı uygulamaları çoğu zaman meşrulaştırdığını göstermektedir.

Yazının ilerleyen bölümlerinde ülkedeki İslam karşıtlığı ve insan hakları ihlallerine dair araştırma yapan CAIR (The Council on American–Islamic Relations)’in 2024 yılına ait verileri incelenecek ardından 2024 yılı kampüs olayları, ifade özgürlüğü ihlalleri, aşırı sağ grupların etkisi, ulusal stratejiyle yaşanan çelişkiler ve örnek vaka incelemeleri detaylı olarak analiz edilmektedir (CAIR, 2025).

Filistin’e Destek Veren Öğrencilere Yönelik Yaptırımlar

CAIR tarafından 2024 yılı için yayımlanan insan hakları raporu, “Anayasaya Aykırı Baskılar” başlığıyla hazırlanmıştır. Bu başlık, özellikle Filistin yanlısı gösterilere katılan üniversite öğrencilerinin maruz kaldığı baskı ve müdahalelere dikkat çekmek amacıyla tercih edilmiştir. 2024 yılında CAIR’e 8.000’in üzerinde başvuru yapılmış, bunların önemli bir kısmı kampüs olaylarıyla ve kamusal ifade özgürlüğüyle ilgilidir. 2024’te Müslümanlar ve Filistin destekçileri, yalnızca kimlikleri nedeniyle değil, Filistin halkına yönelik soykırıma karşı çıktıkları için hedef alınmıştır (CAIR, 2025). Geleneksel İslam karşıtlığına ek olarak, bu yıl Filistin’e destek açıklamaları nedeniyle Müslümanlar, Araplar, Yahudiler, Afrikalı Amerikalılar ve Asyalı Amerikalılar da ayrımcılığa uğramış, barışçıl protestolar, “güvenlik tehdidi” gerekçesiyle bastırılmış ve kampüsler gözaltılar ile; işyerleri ise işten çıkarmalarla dikkat çekmiştir (CAIR, 2025).

CAIR’e bildirilen şikâyetler tarihin en yüksek seviyesine ulaşmış ve ilk kez “iş yerinde ayrımcılık” en büyük kategori olarak öne çıkmıştır. 2024 yılında CAIR’e gelen 8.658 şikâyetin %15,4’ü iş yerinde ayrımcılığa ilişkindir. Bu durum, George Floyd’un ölümünden sonra şirketlerce verilen “çeşitlilik ve kapsayıcılık” sözlerinin, Filistin’e destek söz konusu olduğunda büyük ölçüde ihlal edildiğini göstermektedir (CAIR, 2025).

Üniversite yönetimleri de benzer şekilde, öğrencilerin barışçıl tepkilerine karşı baskı politikalarını tercih etmiştir. Kolluk kuvvetiyle karşılaşma oranı %71,5 artarak 2023’te bildirilen 295 vaka sayısı 2024’te 506 vakaya yükselmiştir. Bu ciddi artış özellikle Nisan ve Mayıs aylarındaki üniversite kampüsü gösterileri sırasında yaşanmış, bu iki ay tüm yılın şikâyetlerinin beşte birini oluşturmuştur. Yüksek oranda görülen diğer ayrımcılık türleri

ise göçmenlik/iltica (%14,8), eğitim (%9,8) ve nefret suçları (%7,5) alanlarında olmuştur (CAIR, 2025).

2024 yılı boyunca ABD'nin önde gelen üniversitelerinde Filistin ile dayanışma gösterileri düzenlenmiş, öğrenciler tarafından çadır kampları kurulmuş ve İsrail ile iş yapan şirketlere karşı üniversitelerin yatırımlarını çekmesi (divestment) talep edilmiştir. Columbia Üniversitesi'nde başlayan bu kamp hareketi, kısa sürede UCLA, UC Irvine, University of California San Diego, University of Southern California, Harvard, MIT, New York Üniversitesi, Northwestern ve daha birçok üniversiteye yayılmıştır. Öğrenciler, kampüslerde barışçıl yollarla yürüyüşler yapmış, pankartlar açmış, açık hava dersleri düzenlemiş ve yönetime taleplerini sunmuştur. Söz konusu taleplerin merkezinde, üniversitenin İsrail ordusu ile bağlantılı şirketlere yatırım yapmaktan vazgeçmesi, baskıya uğrayan Filistinli öğrencilerin korunması ve ifade özgürlüğü ortamının tesisi yer almaktadır. Öğrenci protestoları, birçok kampüste üniversite yönetimi tarafından hoş karşılanmamış; güvenlik gerekçesiyle çadır kamplarına izin verilmemiş, öğrenciler disiplin cezasına çarptırılmış, bazı durumlarda ise doğrudan polis müdahalesi gerçekleşmiştir. 30 Nisan 2024'te UCLA kampüsünde Filistin destekçisi öğrencilere yönelik yapılan saldırı sırasında, polislerin müdahalede yetersiz kalması kamuoyunda geniş tepki çekmiştir. Silahlı bir grup öğrencilere havai fişek ve sopa ile saldırmış, çok sayıda öğrenci yaralanmıştır. Polisler olaya geç müdahale etmiş ve saldırganlar serbest bırakılırken, kamp kuran öğrencilerin bazıları gözaltına alınmıştır (LA Times, 2024).

Benzer bir durum 15 Mayıs 2024 tarihinde UC Irvine kampüsünde yaşanmıştır. Kampüse gece saatlerinde giren polis kuvvetleri, kamp kuran öğrencilere müdahale etmiş ve 47 kişiyi gözaltına almıştır (News, 2024). CAIR bu olayın ardından yaptığı açıklamada, müdahalenin anayasal hakları ihlal ettiğini ve üniversite yönetiminin sistematik ayrımcılığa zemin hazırladığını belirtmiştir. Üniversite kampüslerinde gerçekleşen gelişmelerin, Beyaz Saray'ın 2024 yılında açıkladığı Ulusal Strateji Belgesi ile doğrudan çeliştiği değerlendirilmektedir (White House, 2024). Söz konusu belge aralık ayında yayınlanmış olmasına rağmen içinde bulunduğu sosyal ve siyasi ortamdan ne kadar uzak olduğunu göstermek açısından burada paylaşmanın önemli olduğu değerlendirilmektedir.

- *Hedef 2.4:* Güvenli Topluluklar ve Kurumlar – Kampüslerde öğrenci güvenliği sağlanamamış; aksine, saldırıya uğrayan gruplar korunmamış, mağdurlar cezalandırılmıştır.
- *Hedef 3.3:* Eğitim Alanında Eşitlik ve Koruma – Barışçıl protestolar ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmemiş, disiplin soruşturmaları yoluyla bastırılmıştır.

Bu çelişkiler, yalnızca politika düzeyinde değil, uygulamadaki yapısal sorunların da göstergesidir. Üniversiteler, öğrenci haklarını korumak yerine, güvenlik odaklı ve cezalandırıcı reflekslerle hareket etmiş; ülkenin kapsayıcılığa dair vaatleri ise kâğıt üzerinde kalmıştır. 2024 yılı boyunca Amerikan üniversitelerinde ifade özgürlüğü kavramı, Müslüman kimlikleri ve Filistin'e destek veren pozisyonları dışlayacak şekilde daraltılmıştır. Bu eğilim, sadece öğrenci protestolarının bastırılmasında değil, bireysel düşünce açıklamalarına yönelik yaptırımlarda da açıkça görölmüştür.

University of Southern California (USC), okul birincisi olan Asna Tabassum'un 2024 yılı mezuniyet töreninde yapacağı konuşmayı, geçmişte Filistin lehine yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle oluştuğuna karar verdiği güvenlik tehdidi nedeniyle iptal etmiştir (The Washington Post, 2024). Ancak bu karar, birçok insan hakları kuruluğu tarafından sansür ve Müslüman kadınların sesinin bastırılması olarak nitelendirilmiştir. Tabassum olayı, özellikle Beyaz Saray'ın strateji belgesinde vurgulanan "Arap ve Müslüman toplulukların tarihî ve kültürel katkılarına saygı" ilkesine açıkça aykırıdır. Bu olayda hem akademik başarı göstermiş hem de aktif bir toplum gönüllüsü olan Müslüman bir kadının, yalnızca düşüncelerinden ötürü kamusal görünürlüğünün engellenmesi ciddi bir kurumsal ayrımcılık örneği olarak kayda geçmiştir.

Kaliforniya'da görev yapan hemşire Yasmin Bishr ise, üniformasında "Free Palestine" yazılı bir rozet taşıdığı için iş yerinde tacize uğramış, yöneticiler tarafından "tarafalı davranmak" ile suçlanmış ve nihayetinde istifaya zorlanmıştır (Kron4, 2024). CAIR bu vakayı İnsan Hakları Departmanı'na taşıyarak resmi şikâyetle bulunmuş, bu türden ayrımcılığın çalışma hayatında da giderek kurumsallaştığına dikkat çekmiştir. Bishr vakası, yalnızca bireysel

bir hak ihlali değil, aynı zamanda kamu kurumlarında politik çeşitliliğin bastırıldığı, Müslümanların kamusal alanlarda görüş beyan etmelerinin riskli hâle geldiği bir ortamın yansımasıdır.

2024 yılı boyunca ayrıca Filistin'e destek verdiği bilinen öğrencilere yönelik "doxxing" yani kişisel bilgilerin ifşa edilerek hedef gösterilmesi olayları büyük artış göstermiştir. Maryland Üniversitesi'nde bazı öğrenciler, Filistin'e destek eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle internet sitelerinde hedef hâline getirilmiş, isimleri, fotoğrafları ve sosyal medya hesapları yayımlanmıştır (CAIR, 2024). Bu tür eylemler, sadece fiziksel güvenlik açısından değil, psikolojik baskı ve sosyal dışlanma açısından da ciddi riskler doğurmuştur.

Aşırı Sağ Grupların Eylemleri

2024 yılı, sadece bireysel ve kurumsal ayrımcılığın değil, aynı zamanda aşırı sağ grupların organize nefret kampanyalarının da tırmandığı bir yıl olmuştur. Özellikle Filistin yanlısı öğrencilere ve Müslümanlara yönelik "terör sempatzıları" etiketlemeleri, beyaz üstünlüğünü savunan gruplar tarafından sistematik şekilde yayılmıştır.

Virginia ve Wisconsin gibi eyaletlerde, kampüs çevrelerine ve Müslüman kuruluşlara yönelik beyaz üstünlüğünü savunan içerikler içeren afişler asılmış, bazı vakalarda camiler hedef gösterilmiştir. Bu eylemler sırasında kullanılan sloganlar ve semboller, Neo-Nazi ve KKK bağlantılı gruplarla örtüşmektedir. Telegram, X (Twitter) ve benzeri sosyal medya platformlarında Filistin destekçisi öğrenciler hakkında çok sayıda sahte haber, manipüle edilmiş görüntü ve anonim tehdit mesajı paylaşılmıştır. Bazı hesaplar doğrudan öğrenci isimlerini vererek “vatan hainliği” ile suçlamış, bazıları açıkça fiziksel şiddet çağrısı yapmıştır. Bu içerikler yalnızca öğrencileri değil, aynı zamanda akademisyenleri, gazetecileri ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerini de hedef almıştır. Ancak bu saldırılar çoğu zaman cezasız kalmıştır. Bu da aşırı sağ nefretin yalnızca bireysel öfke değil, aynı zamanda görece sistematik bir harekete dönüştüğünü göstermektedir.

2024 yılı, Amerika Birleşik Devletleri'nde özellikle Müslümanlar ve Filistin destekçileri için sistematik baskıların, kamusal ifade özgürlüğü ihlallerinin ve kurumsal ayrımcılığın yoğunlaştığı bir yıl olmuştur. Üniversite kampüslerinden iş yerlerine, medyadan yargı sistemine kadar birçok düzeyde ayrımcı politikaların hâkim olduğu; devletin güvenlik söylemini ifade özgürlüğü karşıtı uygulamalarla meşrulaştırdığı bir dönem yaşanmıştır.

KAYNAKÇA

- CAIR. (2024, December 5). *CAIR condemns UMD doxxing incidents, calls for immediate probe, appropriate disciplinary action*. Cair.com. https://www.cair.com/press_releases/cair-condemns-umd-doxxing-incidents-calls-for-immediate-probe-appropriate-disciplinary-action/
- CAIR. (2025). *Unconstitutional crackdowns 2025 civil rights report*. <https://ca.cair.com/wp-content/uploads/2025/03/FINAL-Unconstitutional-Crackdowns-PDF-1.pdf-1.pdf>
- Kron4. (2024, September 3). *Marin nurse had to leave job over “Free Palestine” badge, CAIR claims*. KRON4. <https://www.kron4.com/news/bay-area/marin-nurse-had-to-leave-job-over-free-palestine-badge-cair-claims/>
- NewsNationNow. (2024, December 29). *White supremacist group signs seen in county in Virginia*. NewsNation. <https://www.newsnationnow.com/us-news/northeast/white-supremacist-group-signs-seen-in-county-in-virginia/>
- The Washington Post. (2024, April 16). *USC cancels pro-Palestinian valedictorian’s speech, citing fears of threats*. The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/education/2024/04/16/usc-cancels-valedictorian-speech-israel-palestine/>
- Los Angeles Times. (2024, May 1). *UCLA cancels classes after counterprotesters violently attack pro-Palestinian camp*. Los Angeles Times. <https://www.latimes.com/california/story/2024-04-30/ucla-moves-to-shut-down-pro-palestinian-encampment-as-unlawful>
- White House. (2024). *The U.S. national strategy to counter Islamophobia and anti-Arab hate*. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2024/12/National-Strategy-Doc.pdf>

ALMANYA

YTB tarafından **2024 yılında**
235 vaka kaydedilmiştir.

Brandeilig verilerine göre,
2024 yılında Almanya'da
92 camiye yönelik saldırı
gerçekleşmiştir.

Almanya'da ırkçı saikle
veya ırkçı saik şüphesiyle **2**
saldırı neticesinde **10 kişi**
yaşamını yitirmiştir.

Almanya'da CLAIM tarafından 2024 yılında Federal İçişleri Bakanlığı tarafından **1.848 İslam karşıtı vaka** kaydedilmiştir. **2024** yılında **79 cami** çeşitli biçimlerde hedef alınmıştır. İslam karşıtı saldırılarda toplam **53 kişi** yaralanmıştır.

Almanya'da **2024 yılında** kaydedilen **3.080 Müslüman karşıtı vaka** ve **ayırıcı uygulama**, ülkede her gün ortalama 8'den fazla vakaya (2023 yılında bu sayı 5'ti) tekabül etmektedir.

Kaydedilen **3.080 vakadan 70'**inin camiler, Müslüman mezarlıkları gibi sembolik öneme sahip mekanlara yönelik saldırılar olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Vakalar arasında **2 öldürmeye teşebbüs** vakasının ve **198 yaralama** vakasının yer alması, saldırganların fiziksel şiddet eğilimlerinin arttığının bir göstergesidir.

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçı	168
Dini	63
PKK/Terör	4
Genel Toplam	235

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	74
Şahsa Saldırı	67
Camiye Saldırı	46
Kundaklama	13
Mülke Saldırı	10
Camiye Mektup	7
Derneğe Saldırı	6
İşletmeye Saldırı	4
Cinayet	3
Dış Temsilciliğe Saldırı	2
Araca Saldırı	1
Mezarlığa Saldırı	1
Yaralama	1
Genel Toplam	235

Hedef	Vaka Sayısı
Türk	89
Göçmen Kökenliler	86
Müslüman Toplum	60
Genel Toplam	235

Avrupa'nın en kozmopolit toplumlarından birine ev sahipliği yapan Almanya, nüfusunun dörtte birinin göç geçmişine sahip olmasıyla dikkat çekmektedir. Bu demografik zenginlik, ülkeyi uzun süredir çok kültürlülük ve toplumsal bütünleşme açısından öne çıkan örneklerden biri hâline getirmiştir. Ancak son yıllarda yükselişe geçen aşırı sağ akımların etkisiyle, etnik farklılıklara yönelik ön yargılar, yabancı düşmanlığı ve İslamofobik tutumlar giderek daha belirgin bir tehdit unsuru hâline gelmiştir. Bu olumsuz atmosfer, yalnızca toplumsal uyumu zedelemekle kalmamakta, aynı zamanda demokratik değerler üzerinde de baskı oluşturmaktadır. Federal ve eyalet düzeyinde uygulamaya konulan pek çok sosyal ve hukuki reform girişimi, bu alandaki mücadeleyi amaçlamaktadır. Ancak ne var ki, toplumun farklı kesimlerinde hâlâ etkisini sürdüren yapısal ön yargılar ve grup temelli ayrımcılık eğilimleri, alınan önlemlerin etkisini sınırlamakta ve bu sürecin sürekli gelişim gerektirdiğini ortaya koymaktadır.

2024 yılına ait mevcut değerlendirmeler de benzer bir tabloyu gözler önüne sermektedir. Toplumsal eşitliği savunan sivil platformlar ile Federal Parlamento bünyesinde faaliyet gösteren ve Müslümanlara yönelik ayrımcılıkla mücadeleyi esas alan uzman komisyonlar, ırkçılık ve nefret temelli suçlarla etkin biçimde mücadele edilmesi yönünde önemli adımlar atmıştır. Hukuki altyapının güçlendirilmesi, raporlama sistemlerinin geliştirilmesi ve farkındalık çalışmaları da bu çabaların temelini oluşturmaktadır. Ancak buna rağmen, başta İslam karşıtlığı olmak üzere etnik ve dini temelli nefret vakalarında son yıllarda gözlemlenen artış eğilimi 2024 yılında da devam etmiş hem ulusal hem uluslararası düzeyde hazırlanan raporlar bu durumu net biçimde ortaya koymuştur.

Ayrımcılık, ırkçılık ve İslam Karşıtlığı 2024 Verileri Üzerine Bir Değerlendirme

2024 yılı, Almanya açısından temel hakların korunması yönünde bazı ilerlemelere sahne olsa da aynı zamanda toplumsal barışı tehdit eden ırkçı ve ayrımcı eğilimlerin dikkat çekici biçimde yükseldiği bir dönem olmuştur. Özellikle göçmen kökenli bireyleri hedef alan ön yargı temelli saldırılar ile nefret söylemleri, ülkede insan hakları alanında süregelen yapısal sorunları yeniden gündeme taşımıştır. Demokratik hakların kullanımı noktasında da bazı sınırlayıcı uygulamaların ön plana çıktığı, özellikle ifade ve toplanma özgürlüğü gibi temel hakların baskı altına alındığı görülmüştür.

Federal düzeyde hazırlanan raporlarla sivil toplumun gözlemleri, yıl boyunca yabancı karşıtlığının, Müslümanlara yönelik ön yargıların ve etnik kimlik temelli şiddet vakalarının kayda değer ölçüde arttığını belgelemektedir. Öte yandan, Gazze'nin işgalini protesto etmek isteyen Filistin yanlısı grupların gerçekleştirmeyi planladığı gösterilere getirilen kısıtlamalar, çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından toplantı ve gösteri hakkının ihlali olarak değerlendirilmiştir.

Bu bağlamda göçmen topluma karşı işlenen ve yıl boyunca kaydedilen vakaların incelenmesi, söz konusu eylemlerin yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Bunlar arasında ibadethanelere yönelik saldırılar, kutsal metinlerin tahrip edilmesi, bireyleri hedef alan fiziksel şiddet vakaları, mülteci ve göçmenlere ait konaklama merkezlerine yönelik saldırılar, dijital mecralarda yayılan nefret içerikleri ile özel mülkiyete zarar verme gibi eylemler öne çıkmaktadır. Bu tablo, nefret temelli suçlarla mücadelenin yalnızca güvenlik değil, aynı zamanda toplumsal bilinç düzeyinde yürütülmesi gereken çok katmanlı bir mesele olduğunu ortaya koymaktadır.

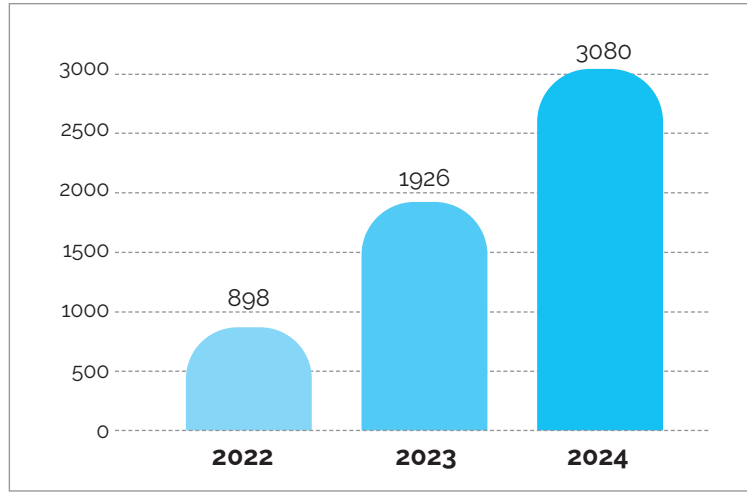
Almanya'da Federal İçişleri Bakanlığı tarafından 2024 yılında 1.848 İslam karşıtı vakanın kaydedildiği duyurulmuştur (Statista, 2025). Bu sayı bir önceki yıla kıyasla %26'lık bir artışa tekabül etmektedir. 2024 yılında camilere yönelik 79 saldırı kayıtlara yansımıştır (BKA, 2024). İslamofobik saldırılarda 53 kişinin yaralandığı açıklanmıştır (2024/I: 19, 2024/II: 10, 2024/III: 21 ve 2024/IV: 3).

Almanya'da Müslüman karşıtlığı alanında faaliyet gösteren CLAIM sivil toplum kuruluşu raporuna göre ülkede 2024 yılında 3.080 Müslüman karşıtı vaka ve ayrımcı uygulama kaydedilmiştir. Açıklamada 2024 yılında 2023'ye göre %60 oranında bir artış yaşandığı ve bu durumun "endişe verici bir gelişme" olarak kayıtlara geçtiği belirtilmiştir. Söz konusu vaka sayısı, Almanya'da her gün ortalama 8'ten fazla (2023 yılında 5'ten fazla) vakaya tekabül etmektedir (CLAIM, 2025).

Kaydedilen 3.080 vakadan 70'inin camiler, Müslüman mezarlıkları gibi sembolik öneme sahip mekanlara yönelik saldırılar olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Kaydedilen vakalar arasında 2 öldürmeye teşebbüs vakası ve 198 yaralama vakası saldırıların fiziksel şiddet eğilimlerinin arttığının bir göstergesidir. Mağdurların %71'nin Müslüman kadınlar olduğu vurgulanmıştır.

Açıklamada çocukların da hem sözlü hem de fiziksel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Açıklamada, kayıt altına alınmayan vakaların daha fazla olduğu ve mağdurların bildirimde bulmaktan çekindikleri özellikle vurgulanmıştır (CLAIM, 2025).

Grafik 1: CLAIM raporuna göre 2022, 2023 ve 2024 yıllarında kaydedilen Müslüman karşıtı vakalar (CLAIM, 2025)

CLAIM raporuna göre, Müslüman karşıtı vaka sayısındaki artışını birkaç nedeni bulunmaktadır. İş birliği içerisinde bulunan 26 kuruluşun veri kaydetme konusundaki çalışmaları, verilerin paylaşarak konsolide veri elde edilmesi ve nihayetinde 2024 yılında vakalarda önemli bir artış yaşanması durumu bu artışa gerekçe olarak gösterilebilmektedir. Ayrıca mağdurların önceki yıllara kıyasla çok daha fazla sayıda söz konusu kuruluşlara bildirimde bulundukları değerlendirilmektedir (CLAIM, 2025).

CLAIM raporundaki veriler üç kategori altında toplanmaktadır. Kaydedilen vakaların %55,60'ı sözlü saldırı (1.558 vaka), %23,52'si ayrımcılık (659 vaka) ve %20,88'i taciz/fiziksel saldırı (585 vaka) niteliğindedir. 278 vakanın eylem biçimi ise diğer olarak kategorize edilmektedir. Sözlü saldırı olarak kaydedilen 1.558 vakadan 854'ü halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik suçu, 496'ı hakaret, 163'ü tehdit ve 45'i ise iftira suçunu teşkil etmektedir. Eğitim alanında 2024 yılında kaydedilen 272 ayrımcılık vakası (2023: 156) ayrımcılık

kategorisinde (2024:659) önemli bir yer tutmaktadır ve eğitim kurumlarındaki endişe verici duruma işaret etmektedir (CLAIM, 2025).

2024 yılında, bir önceki yıla kıyasla yalnızca genel Müslüman karşıtı olaylarda endişe verici bir artış yaşanmakla kalmamış, aynı zamanda fiziksel yaralanmalar ve cinayet gibi ciddi saldırıların sayısında da artış görölmüştür (CLAIM, 2025).

2024 yılında iki cinayet, üçü ciddi saldırı/cinayete teşebbüs olmak üzere 198 yaralama vakası (2023: 182 yaralama vakası; cinayet:0), 122 mala zarar verme, dört kundaklama saldırısı/teşebbüsü ve diğer fiziksel suçlar kategorisinde 259 saldırı belgelenmiştir (CLAIM, 2025).

Müslüman karşıtı ırkçılık sıklıkla genelde bireylere yönelik gerçekleştirilmiştir. 1.384 vakada, mağdur kişi ve kuruluşlara dair bilgiler kayıt tutan kuruluşlarda mevcuttur. 2024'te, bireylere yönelik gerçekleştirilen 968 vaka kaydedilmiştir. 261 vaka ise gruplara yönelik gerçekleştirilmiştir ve grup kavramı iki veya daha fazla kişiden oluşan bir oluşum olarak tanımlanmaktadır. Grup olarak tanımlanan hedefler ise genele kadınlardan veya anne/çocuklardan oluşan gruplardır. Başörtüsü kullanan kadınların yaygın şekilde hedef olarak seçildiği görölmüştür. Cinsiyeti açıklanan mağdurların %71'i kadınlardır (CLAIM, 2025).

72 vakada ise hedef "dini kurum/yer" olarak tanımlanmış olup dini kurum olarak tanımlanan hedeflerin çoğunluğu camilerdir. CLAIM raporuna göre, 2024 yılında 67 camiye yönelik saldırılar gerçekleştirilmiştir. Camilere yönelik gerçekleştirilen saldırılar çeşitlilik göstermektedir ancak vakaların çoğunluğunda cami mülküne hasar verme suçu (21), kışkırtıcı ve hakaret içerikli sözlü saldırılar (47) ve tehditler (4) şeklinde ortaya çıkmaktadır. Söz konusu eylemlerin bazıları camiye mektup gönderme şeklinde gerçekleştirilmiş olup bunlarda Nazi dönemine atıflar dikkat çekmektedir (CLAIM, 2025).

Ayrımcılıkla Mücadele Derneği olan FAIR International e. V.'nin bir girişimi olan ve özellikle İslam karşıtı ırkçılık türünü görünür kılmayı hedefleyen Brandeilig.org, toplumun İslam karşıtı ırkçılık ve genel olarak insanlık dışı tutumlara karşı duyarlılığını artırmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda,

Almanya'da camilere yönelik saldırılar raporlanmaktadır. Brandeilig verilerine göre, yalnızca 2024 yılında Almanya'da 92 camiye yönelik saldırı gerçekleşmiştir (Brandeilig, 2024).

Başkanlığımızca belgelenen 235 vakada ise; özel mülk, camiler, bireylere yönelik fiziksel saldırılar ile nefret söylemi içeren saldırıların dikkate değer bir yoğunluğa ulaştığını göstermektedir. Saldırıların ibadethaneleri ve özellikle başörtülü kadınlara yönelik kamusal alanlarda gerçekleşen sözlü ve fiziksel taciz olayları olduğu dikkat çekmiştir. Söz konusu olaylar, bireylerin yalnız oldukları anlarda saldırıya uğraması gibi tedirgin edici boyutlar taşımaktadır. Ayrıca, 7 Ekim 2023 sonrasında fikir beyanında bulunan Müslüman bireylerin ifade özgürlüğü sınırları içerisinde dahi dışlandığı hem kamu kurumlarında hem de genel kamuoyunda çeşitli engellemelerle karşılaştığı gözlemlenmiştir.

Almanya'da 2024 yılında en önemli vakalardan birisi ise 24 Mart Pazar'ı 25 Mart Pazartesi'ye bağlayan gece geç saatlerde Almanya'nın Solingen kentinin Höhscheid semtinde bulunan 4 katlı eski bir binada kundaklama sonucu çıkan yangında aynı aileden ikisi çocuk olmak üzere dört Türk asıllı Bulgaristan vatandaşı yaşamını yitirmesi olmuştur. Üç kişi ise ağıryaralanarak hastaneye kaldırılmıştır. Yapılan teknik ve kriminal incelemelerde, ahşap merdiven boşluğunda yangının ilerlemesini hızlandıran bazı kalıntılar tespit edilmiştir. Uzmanların değerlendirmesi sonucu, yangının doğal nedenlerle değil, kasten çıkarıldığı (kundaklama) belirlenmiştir. Wuppertal Savcılığı tarafından yapılan soruşturma neticesinde olayın Daniel S. tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Savcılık, olayın arkasında yabancı düşmanlığı kapsamına giren bir saik olmadığını açıklamış olsa da kurbanların yakınları kundaklamanın ırkçılık saikiyle yapıldığını ve failin dijital mecralarda ırkçı paylaşımlarda bulunduğunu belirtmiştir. Olaya ilişkin soruşturma sonuçlanıp kavuşturma aşamasına geçilmiştir. Faciada Kıymet Zhilov (27), İsmail Zhilov (28) çocukları Gizem (3) ve Elif (5 aylık) yaşamlarını yitirmiştir.

Almanya'nın Brandenburg eyaletindeki Eberswalde őrhrinde 14 Eylöl Cumartesi gecesini, saat 23:00 sularında dörť katlı bir apartmanın giriő katında őrkan yangında Emine őroban ve 5 yaőındaki evladı Umut Can őroban hayatını kaybetmiőtir. Yangından birka őr gün sonra yangına dair soruőturmayı yürüten Frankfurt Savcılığı, yangının herhangi teknik arızadan dolayı değil kundaklama sonucu őrıktıėını a őrıklamıőtır. Eberswalde őehri Doėu ve Batı Almanya'nın birleőmesinden sonra ilk aőırını saė cinayetlerden Amadeu Antonio cinayetinin ger őrkeleőtirildiėi őehir olarak toplumsal hafızada yerini almaktadır. Eberswalde'de ger őrkeleőtirilen kundaklamanın ırk őrı saikle iőlenip iőlenmediėi henüz kesin olarak aydınlatılmamıő olup toplum nezdinde ırk őrılılık őüphesi motivasyon olarak görölme őrtedir. Almanya'da faili bulunmayan, dolayısıyla da aőırını sağcı motivasyonların tespit edilemeyen saldırıların olduğu genel olarak kabul görölme őrtedir. Nitekim NSU cinayetleri bunun en bilinen örneklerindendir.

Talebal-Abdilmohsen adlı saldırgan, 20 Aralık 2024 akőamını bir aracı acil ge őr iş yolundan sürerek Magdeburg'daki Alter Markt'ta bulunan Noel pazarına girip yüksek hızla kalabalığın arasına dalmıőtır. Bu olay sonucunda altı kişi hayatını kaybetmiő, en az 323 kişi ise yaralanmıştır. Almanya İ őr iőleri Bakanı Nancy Faeser (SPD), 21 Aralık'ta Magdeburg'a yaptığı ziyarette, "Failin a őrık őr a

İslamofobik olduğu ortadadır." ifadelerini kullanmıştır. Bu eylem İslamofobik düşünceye sahip failerin terör eylemlerine bir örnek olması bakımından önemli görülmektedir. Magdeburg saldırısından sonra şehirde yaşayan göçmenlere yönelik ırkçı saikle sözlü saldırıların yaşandığı bildirilmiştir.

Bu vakalar, ırkçılığın sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal alanlarda da kendini sıklıkla gösterdiğini ortaya koymuştur. Hukuki süreçlerin etkinliği konusunda ciddi eksiklikler yaşanmış, birçok olay soruşturma aşamasında delil yetersizliği gerekçesiyle sonuçsuz kalmış veya hukuki bir sonuç elde edilmeden kamu kayıtlarının dışında kalmıştır.

Veriler, ülkede nefret ve ayrımcılıkla mücadeleye yönelik yapılan tüm olumlu çalışmalara rağmen, özellikle ırkçılık temelli saldırıların izlenmesi ve raporlanmasında daha güçlü, tarafsız ve erişilebilir denetim mekanizmalarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, göçmen kökenli bireylerin sosyal hayata katılımı ile hak ve özgürlüklerden eşit düzeyde yararlanabilmesi adına yapısal reformlara duyulan ihtiyaç da giderek belirginleşmiştir. Mevcut durum, toplumsal uyumun halen kırılgan bir zemin üzerinde ilerlediğine işaret etmektedir.

Almanya'da Temel Hakların Korunması ve Aşırı Sağa Mücadelede Yeni Yol Haritası

Federal Almanya İçişleri Bakanlığı, demokratik değerlerin korunması ve toplumsal eşitliğin sürdürülebilir kılınması adına kapsamlı bir strateji raporu geliştirmiştir. Bu rapor, özellikle aşırı sağ kaynaklı tehditlerin bertaraf edilmesine yönelik öncelikleri içermekte ve çok boyutlu bir yaklaşımı benimsemektedir. Planlanan adımlar şu temel hedefler etrafında şekillenmektedir (Bundesministerium des Innern und für Heimat, 2024):

- Demokratik kurumların güçlendirilmesi ve demokratik düzene yönelik saldırılara karşı daha dirençli bir yapı kurulması,
- Aşırı sağ ideolojilere karşı kapsamlı ve koordineli mücadele stratejilerinin hayata geçirilmesi,
- Radikal yapıların finansal kaynaklarının sistemli şekilde denetim altına alınarak etkisizleştirilmesi,

- Yurt dışı bağlantıları üzerinden destek bulan aőırıcı yapıların engellenmesi,
- İnternet ortamında yayılan nefret içeriklerinin önlenmesi ve dijital platformlarda denetimin artırılması,
- Gerçeğe aykırı bilgi yayılımına (dezenformasyon) karşı aktif ve hızlı müdahale sistemlerinin kurulması,
- Demokratik düzenle baėdaőmayan görüşlere sahip kişilerin kamu görevlerinden çıkarılması,
- Aőırılık yanlıőı grupların yapı ve etki alanlarının dağıtılması,
- Kamu güvenliğini tehdit eden aşırı sağ bireylerin silahlı erişimlerinin engellenmesi,
- Spor alanlarında ırkçı ve nefret içerikli tutumlarla mücadele edilmesi,
- Anti-semitik tutumların kararlılıkla cezalandırılması,
- Demokrasi savunucularına yöneltilen tehdit ve saldırılar karőısında net bir tavır alınması.

Bu bağlamda aşırı sağa karşı mücadele belgesinde (Rechtsextremismus entschlossen bekaempfen) dikkat çeken önemi bir husus; belgede antisemitizm konusunda ayrı bir bölümün bulunması fakat İslam/Müslüman karşıtlığı konusunun ayrıca değerlendirilmemiş olmasıdır.

Toplumsal kutuplaşmanın önüne geçmek ve hak temelli farkındalık oluşturmak amacıyla “Demokrasiyi Yaşat” (Demokratie leben!) programı, 2015 yılından bu yana Federal Almanya Hükûmeti tarafından toplumsal katılımı teşvik etmek, demokratik değerleri güçlendirmek ve aşırı cılıkla mücadele etmek amacıyla yürütölen dinamik ve ööğrenen bir yapıdaki bir destek programıdır. Program, toplumsal gelişmelere duyarlılığı ve uygulama sürecinde elde edilen deneyimlerle sürekli olarak güncellenmesi bakımından dikkat çekicidir (Bundesministerium für Familie, Senioren und Jugend, t.y.).

İlk destek döneminde (2015–2019), programın temel yapısının kurulduğu, saha deneyimlerinin toplandığı ve ilk model projelerin uygulandığı bir başlangıç aşamasıdır. Bu dönemde demokratik eğitim, sivil toplumun güçlendirilmesi ve aşırı sağla mücadele alanlarında önemli temel atımlar gerçekleştirilmiştir (Bundesministerium für Familie, Senioren und Jugend, 2015–2019).

İkinci dönemde (2020–2024) ise, birinci dönemde edinilen tecrübeler doğrultusunda programın yapısının daha da güçlendirildiğı ve uzun vadeli destek yapılarına geçildiğı bir dönem olmuştur. Yerel ortaklıklar, eyalet düzeyinde koordinasyon yapıları ve uzman destek merkezleri genişletilmiştir. Bu sayede hem yerel hem de ulusal düzeyde kalıcı etki yaratacak yapılar desteklenmiştir (Bundesministerium für Familie, Senioren und Jugend, 2020–2024).

Üçüncü destek döneminde ise (2025–2032) Federal Aile, Yaşlılar, Kadınlar ve Gençlik Bakanlığı (BMFSFJ), programın hedeflerini ve yapısını yeniden yapılandırmış, mevcut toplumsal zorluklara daha doğrudan yanıt verecek şekilde odaklanmayı artırmıştır. Bu yeni dönemde program, Federal Hükûmet’in “Demokrasi için birlikte ve aşırı cılığa karşı – Güçlü, dayanıklı bir demokrasi ve açık, çeşitli bir toplum için strateji” belgesine entegre edilmiştir. Böylece “Demokratie leben!” programı, federal stratejinin temel

unsurlarından biri hâline gelmiştir (Bundesministerium für Familie, Senioren und Jugend, 2025–2032).

Programın üç döneminde de temel hedefler aynı kalmıştır: “Demokrasiyi teşvik etmek. Çeşitliliği şekillendirmek. Aşırılığı önlemek.” Bu hedefler doğrultusunda, sivil toplumun güçlendirilmesi, pedagojik uzmanlık uygulamalarının geliştirilmesi, danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve demokratik katılımın artırılması yönünde yapısal ve içeriksel desteklerin sağlanması hedeflenmektedir (Bundesministerium für Familie, Senioren und Jugend, t.y.).

Almanya’da Aşırı Sağ Siyasetin Yükseliş ve AfD’nin Tartışmalı Geriye Göç Stratejisi

Son yıllarda Almanya’da aşırı sağ söylemlerin giderek ana akım siyasete daha fazla nüfuz ettiği gözlemlenmektedir. Özellikle Almanya İçin Alternatif (AfD) partisinin hem federal hem de eyalet düzeyindeki etkisini artırması, bu eğilimin en somut göstergelerindendir. Bu gelişme, siyasi sahnede sağ popülist ve yabancı karşıtı söylemlerin daha rahat dillendirilmesine neden olmuş, siyaset ve bürokrasideki dengeyi önemli ölçüde etkilemiştir. Öyle ki, Anayasayı Koruma Teşkilatı’nın eski başkanı Hans-Georg Maaßen’in radikal sağ çizgideki açıklamaları ve bu yöndeki medya organlarıyla kurduğu yakın ilişki, söz konusu kaymanın derinliğini gözler önüne sermiştir.

2024 yılı boyunca Brandenburg, Saksonya ve Thüringen gibi özellikle eski Doğu Almanya bölgelerinde düzenlenen seçimlerde AfD’nin hükümet kurma olasılığı ilk kez ciddi şekilde gündeme gelmiş, bu durum kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır. Söz konusu eyaletlerdeki oy artışı, partinin radikal unsurlarına alan açmış, özellikle göç ve entegrasyon politikalarında daha keskin ve dışlayıcı önerilerin ön plana çıkmasına neden olmuştur.

Bu bağlamda, 25 Kasım 2023’te Postdam yakınlarında gerçekleştirilen ve kamuoyuna Ocak 2024’te yansıyan gizli bir toplantı, Almanya çapında büyük tepkiye neden olmuştur. AfD’ye yakın isimler ile bazı iş çevrelerinin katıldığı bu buluşmada, “uyum sağlamadığı” iddia edilen göçmenlerin Almanya’dan uzaklaştırılmasını hedefleyen tartışmalı bir “geriye gönderme” planı

gündeme getirilmiştir. Bu girişim, kamuoyunda büyük infiale neden olmuş, ülke genelinde on binlerce kişinin katıldığı protesto gösterilerine yol açmıştır. Basında çıkan çeşitli haberler, bu toplantının ilk olmadığına işaret etmiş, AfD'nin göçmen karşıtı ajandasının sistematik bir şekilde geliştirildiğine dair güçlü şüpheler doğmuştur.

AFD'nin göçmen toplumuna karşı tutumu ve bazı eyaletlerde Anayasayı Koruma Teşkilatı tarafından aşırı sağcı olarak tescillenmesine rağmen 2025 yılının şubat ayında yapılan erken genel seçimlerde AfD, Hristiyan Demokrat Birlik Partisi'nin (CDU) ardından ikinci sırada yer almış ve ana muhalefet partisi konumuna gelmiştir. Parti yetkilileri seçim sonuçlarını "göçmen politikasında kararlılık" şeklinde yorumlarken, pek çok yorumcu bu yükselişi Almanya'daki toplumsal kutuplaşmanın ve ırkçı söylemlerin normalleşmesinin bir yansıması olarak değerlendirmiştir.

KAYNAKÇA

- Alman Federal Meclisi. (2025). Drucksache 20/14898: Yazılı soru önergesine yanıt. <https://dserver.bundestag.de/btd/20/148/2014898.pdf>
- Bundesministerium des Innern und für Heimat. (2024). *Rechtsextremismus entschlossen bekämpfen*. <https://www.bmi.bund.de>
- Bundeskriminalamt & Bundesministerium des Innern. (2025). *Bundesweite Fallzahlen 2024: Politisch motivierte Kriminalität*. https://www.bka.de/DE/UnsereAufgaben/Deliktsbereiche/PMK/PMKZahlen2024/PMKZahlen2024_node.html
- Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. *Demokratie leben!*. <https://www.demokratie-leben.de>
- Brandeilig. (2024). Timeline. <https://brandeilig.org/timeline/>
- CLAIM. (2025). *Zivilgesellschaftliches Lagebild antimuslimischer Rassismus: Antimuslimische Vorfälle in Deutschland 2024*.
- Statista. (2025). Anzahl der islamfeindlichen Straftaten in Deutschland von 2017 bis 2024. Statista Research Department. <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/1329463/umfrage/islamfeindliche-straftaten-in-deutschland/>

AVUSTRALYA

Önceki yıllara kıyasla **%250'den fazla** bir artışla toplamda **309** fiziksel ve **366** çevrim içi İslamofobik vaka kaydedilmiştir.

2023'ün sonlarında Müslüman karşıtı vakalar tüm ırkçı vakaların **%8'ini** oluştururken, **2024'te** Filistin'e destek gösteren semboller de dahil edildiğinde bu oran **%25'e** yükselmiştir.

Sözlü tacize uğrayanların **%79'u** ve fiziksel saldırıya uğrayanların **%60'ı** kadındır. Başörtüsüne müdahale edilmesi ve tükürme gibi saldırgan davranışların tamamı kadınlara yöneliktir. Öte yandan, faillerin **%72'si** erkektir.

YTB tarafından **2024 yılında 16 vaka** kaydedilmiştir.

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	8
İrkçı	8
Genel Toplam	16

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	10
Şahsa Saldırı	3
Mülke Saldırı	2
Kundaklama	1
Genel Toplam	16

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	10
Göçmen Kökenliler	5
Türk	1
Genel Toplam	16

Son yıllarda Avustralya'da toplumsal uyuma dair göstergeler endişe verici bir düşüş sergilemiştir. 2023 yılında, Avustralya'nın her yıl sosyal uyum oranını ölçen Scanlon Sosyal Uyum Endeksi şimdiye kadarki en düşük seviyesine gerilemiştir (O'Donnell, Guan ve Prentice, 2024). 2024 yılında ise ASIO (Avustralya Güvenlik İstihbarat Teşkilatı) Genel Direktörü, ülkede "daha değişken ve öngörülemez" bir ortamın oluştuğunu belirtmiş ve aşırılıkçılık, toplumsal bölünme ile hoşgörüsüzlükte ciddi artışlar yaşandığını vurgulamıştır (ASIO, 2024).

Bu gelişmelere karşılık olarak, Federal Hükümet toplumda artan "uyumsuzluk endişesi" nedeniyle ülke tarihinde ilk kez bir Sosyal Uyum Özel Temsilcisi atamıştır (Australian Government, 2024a). Ayrıca, İslamofobi ve Antisemitizmle mücadele amacıyla da iki ayrı özel temsilci

görevlendirilmiştir. Bu adımlar, dini temelli ayrımcılık ve nefret söylemine karşı ulusal düzeyde artan duyarlılığı ve müdahale ihtiyacını yansıtmaktadır (Australian Government, 2024b).

Avustralya'da Artan İslamofobik Vakalar

Avustralya'da İslamofobi Raporu (2023–2024), ülkede Müslümanlara yönelik düşmanlıkta ciddi bir artış olduğunu ortaya koymaktadır. 1 Ocak 2023 ile 30 Kasım 2024 tarihleri arasında toplamda 309 fiziksel ve 366 çevrim içi İslamofobik vaka kaydedilmiştir. Bu rakamlar, önceki yıllara kıyasla her iki kategoride de %250'den fazla bir artışa işaret etmekte ve raporlama süresi boyunca neredeyse her gün bir İslamofobik olayın gerçekleştiğini göstermektedir. Bu durum, Avustralya'daki Müslüman topluluklara yönelik kamuoyundaki düşmanlığın endişe verici bir şekilde arttığını gözler önüne sermektedir (Carland, v.d., 2025).

Fiziksel olayların büyük çoğunluğu sözlü taciz (%60,8) şeklinde gerçekleşmiştir. Bunu fiziksel saldırılar (%9,1), ayrımcılık (%9,4), mala zarar verme (%8,1) ve diğer tehdit edici davranışlar takip etmiştir. İlk kez bir bomba tehdidi de rapor edilmiştir. Rapor, hastaneye kaldırılmaları yol açan fiziksel saldırılar, camilere yönelik kundaklamalar ve vandalizm, Müslümanlara karşı şiddeti teşvik eden yazılımlar ve başörtülü kız öğrencilere yönelik bıçaklı tehditler gibi aşırı örnekleri detaylandırmaktadır (Carland, v.d., 2025). Bu olayların çoğu sokaklar, dükkanlar, toplu taşıma araçları ve iş yerleri gibi gündelik yaşam alanlarında meydana gelmiştir.

Veriler, Müslüman kadın ve kız çocuklarının İslamofobik saldırılardan orantısız şekilde etkilendiğini göstermektedir. Sözlü tacize uğrayanların %79'u ve fiziksel saldırıya uğrayanların %60'ı kadındır. Toplu taşıma, mağazalar ve sokaklar gibi alanlarda kadınlar açık ara en fazla hedef alınan gruptur. Başörtüsüne müdahale edilmesi ve tükürme gibi saldırgan davranışların tamamı kadınlara yöneliktir. Öte yandan, faillerin %72'si erkektir (Carland, v.d., 2025). Okullar, Müslüman erkek çocuklarının daha fazla hedef alındığı tek ortam olarak öne çıkmaktadır.

Raporda dikkat çeken bir diğer bulgu ise, Filistin yanlısı protestolar ve sembollerle iliőkilendirilen İslamofobik vakalardaki artıőtır. 2023'ün sonlarında bu olaylar toplamın %8'ini oluştururken, 2024'te Filistin'e destek gösteren semboller de dahil edildiğinde bu oran %25'e yükselmiştir. Bu durum, politik ve küresel gelişmelerin yerel düzeydeki İslamofobik tutumları tetiklediğini göstermektedir (Carland, v.d., 2025).

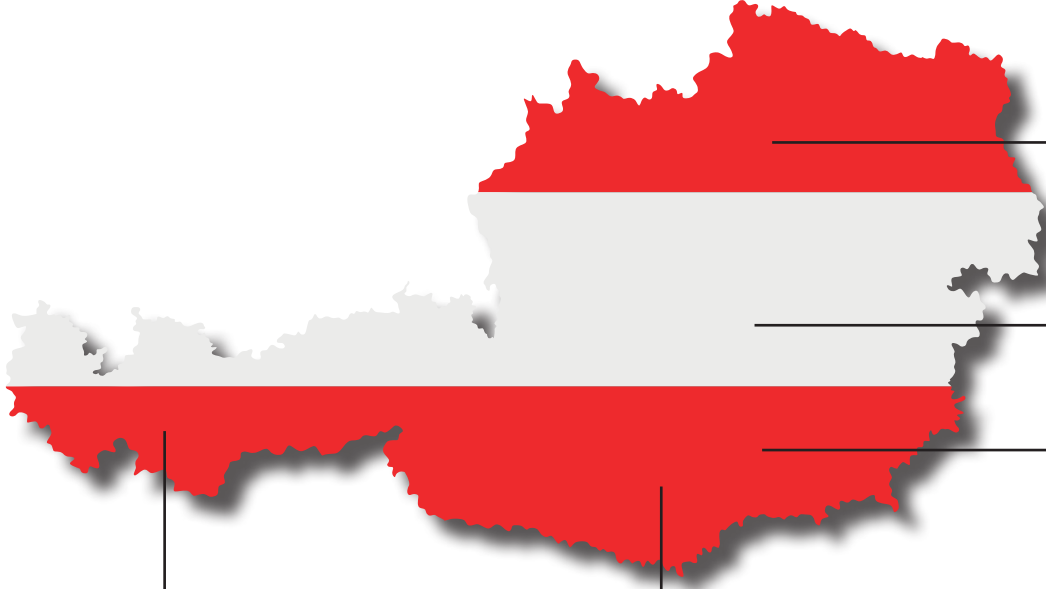
İslamofobi'nin mağdurlar üzerindeki duygusal ve psikolojik etkileri son derece yıpratıcıdır. Mağdurların %87'si korku, öfke, utanç veya çaresizlik gibi duygular yaşadığını bildirmiştir. Uzun vadeli etkiler hakkında bilgi verenlerin %92'si, ruh sağlığı sorunları ve yaşam tarzlarında deđiőiklikler yaőadıklarını ifade etmiştir. Bu deđiőiklikler arasında kamusal alanlardan uzak durmak, okulu veya içi bırakmak ya da görünüőlerini deđiőtirmek yer almaktadır (Carland, v.d., 2025). Bu bulgular, İslamofobi'nin bireyler üzerindeki yıkıcı etkilerini ve toplumun bütünlüğünü tehdit eden boyutunu açıkça ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- ASIO. (2024). *ASIO annual threat assessment 2024*. <https://www.asio.gov.au>
- Australian Government. (2024a). *Special Envoy for Social Cohesion appointed*. <https://www.pmc.gov.au>
- Australian Government. (2024b). *Special Envoys to counter Islamophobia and Antisemitism announced*. <https://www.ministerhomeaffairs.gov.au>
- Carland, S., Alziyadat, N., Vergani, M., & O'Brien, K. (2025), *Islamophobia in Australia Report V 2023-2024*. (2024). Islamophobia Register Australia. <https://islamophobia.com.au/wp-content/uploads/2025/03/Islamophobia-in-Australia-Report-5.pdf>
- O'Donnell, J., Guan, Q., & Prentice, T. (2024, Kasım 18). *Mapping Social Cohesion*. The Scanlon Foundation Research Institute. <https://scanloninstitute.org.au/sites/default/files/202412/Mapping%20Social%20Cohesion%20-%202024%20Report.pdf>

AVUSTURYA

Dokustelle'nin raporuna
göre 2024 yılında
Avusturya'da **1.336**
Müslüman karşıtı
ırkçı vaka raporlanmıştır.

YTB tarafından
2024 yılında
17 vaka
kaydedilmiştir.

Çevrim dışı vakaların incelenmesi sonucunda en sık karşılaşılan bildirimlerin **hakaret (%19,9)** ve **eşit olmayan muamele (%19,4)** olduğu tespit edilmiştir.

Medeni Cesaret ve Irkçılık Karşıtı Çalışma (ZARA) kuruluşunun Mart 2025'te yayımladığı 2024 Irkçılık Raporu'na göre, 2024 yılında Avusturya'da **toplam 1.647 ırkçılık vakası** kayıtlara geçmiştir.

Hem kamusal alanda hem de çevrim içi platformlarda gerçekleşen Müslüman karşıtı olayların kaydedildiği rapora göre, 2024 yılında tespit edilen **1.336 vakanın 996'sı çevrim içi ortamda** gerçekleşmiştir.

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçi	11
Dini	5
PKK/Terör	1
Genel Toplam	17

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	13
Şahsa Saldırı	2
Dış Temsilciliğe Saldırı	1
Mezarlığa Saldırı	1
Genel Toplam	17

Hedef	Vaka Sayısı
Göçmen Kökenliler	9
Müslüman Toplum	5
Türk	3
Genel Toplam	17

Nüfusu 9,2 milyon olan Avusturya Cumhuriyeti'nde, halkın yaklaşık yüzde 27,2'si (2,5 milyon) göçmen kökenlidir. Ülkede 700 bini aşkın Müslüman ikamet etmektedir. Avusturya'daki Türk diasporası ise, 1964 yılında imzalanan iş gücü anlaşmasıyla oluşmaya başlamış olup, günümüzde yaklaşık 350 bin Türkiye kökenli bireyi kapsamaktadır (Der Standard, 2023). Bu nüfusun önemli bir kısmı, Viyana, Linz, Graz ve Innsbruck gibi büyük şehirlerde yoğunlaşmıştır.

Türk toplumu, özellikle dini dernekler, kültürel kuruluşlar ve iş çevreleri aracılığıyla Avusturya toplumuyla entegre olmakla birlikte, son yıllarda yükselen yabancı düşmanlığı, aşırı sağ söylemler ve İslam karşıtı politikalar nedeniyle çeşitli tehditler ve zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Nitekim 2024 yılı boyunca Avusturya'daki siyasi tartışmalar, özellikle göç, entegrasyon ve başörtüsü ekseninde yoğunlaşmış; bu durum Türk toplumunun toplumsal ve siyasal alandaki konumunu doğrudan etkileyen bir atmosfer yaratmıştır.

Viyana Üniversitesi'nin Avusturya'nın ulusal kamu yayıncısı Österreichischer Rundfunk (ORF) ile ortaklaşa yürüttüğü "Was glaubt Österreich?" (Avusturya Ne Düşünüyor?) başlıklı araştırmaya göre, Müslümanlara ve İslam'a yönelik olumsuz tutumlar, halkın büyük bir kesiminde yaygınlık göstermektedir. Araştırmaya katılanların yüzde 39'u, Hristiyanlık ve İslam değerlerinin birbirine zıt olduğunu belirtirken, yüzde 31'i ise Müslümanların dinî pratiklerinin kısıtlanması gerektiğini savunmaktadır (ORF, 2024).

Avusturya'da faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarından biri olan Dokustelle'nin raporuna göre, 2024 yılında Avusturya'da 1.336 Müslüman karşıtı ırkçı vaka kayıtlara geçmiştir (Dokustelle, 2025). İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları sonrasında 2023 yılında raporlanan 1.522 vakayla kıyaslandığında, 2024'te hafif bir düşüş gözlenmiştir. Bununla birlikte, 2024 yılındaki vaka sayısı, 2022'de kaydedilen 1.324 vakayla oldukça benzer bir seviyededir.

İrkçi, İslam ve Müslüman Karşıtı Vakalar

Dokustelle Österreich tarafından yayımlanan 2024 raporuna göre, 2024 yılında Müslümanlara veya Müslüman olarak algılanan kişilere yönelik toplam 1.336 ırkçı saldırı kaydedilmiştir (Dokustelle, 2024). Bu sayı, 2023 yılında kaydedilen 1.522 vakaya kıyasla bir düşüş olduğunu göstermektedir (Dokustelle, 2024). Öte yandan, Medeni Cesaret ve İrkçilik Karşıtı Çalışma (ZARA) kuruluşunun Mart 2025'te yayımladığı 2024 İrkçilik Raporu'na göre, 2024 yılında Avusturya'da toplam 1.647 ırkçılık vakası kayıtlara geçmiştir (ZARA, 2025). Bu sayı, bir önceki yıla göre 345 vaka artışını temsil etmektedir (ZARA, 2025). Raporda ayrıca, kaydedilen vakaların %60'ından fazlasının (1.009 vaka) çevrim içi ırkçılıkla bağlantılı olduğu belirtilmekte ve sağlık sektöründe görülen ırkçı ayrımcılığa karşı acil önlemler alınması gerektiği vurgulanmaktadır (ZARA, 2025).

2023 yılında Dokustelle tarafından raporlanan Müslüman karşıtı vaka sayısı (1.522), ZARA'nın aynı yılki genel ırkçılık vaka sayısını (1.302) aşarken, 2024 yılında bu durum tersine dönmüştür (Dokustelle, 2024; ZARA, 2024). Dokustelle'ye göre Müslüman karşıtı vakalarda yaşanan düşüş (1.336), ZARA'nın bildirdiği genel ırkçılık vakalarındaki artışla (1.647) birlikte,

Avusturya'da artık genel ırkçılık ve Müslüman karşıtı ırkçılık vakaların benzer yüksek seviyelerde seyrettiğini göstermektedir (Dokustelle, 2024; ZARA, 2025).

Bu veriler, genel olarak Batı Avrupa ülkelerinde ırkçı ve İslamofobik vakaların endişe verici bir şekilde arttığını, ancak bu artışın ülkeden ülkeye farklılıklar gösterdiğini ve veri toplama yöntemlerinin sonuçları etkilediğini ortaya koymaktadır. Özellikle, resmi raporlar ile sivil toplum kuruluşları tarafından sunulan veriler arasındaki tutarsızlıklar, nefret suçlarının tam olarak belgelenmesindeki zorlukları ve mağdurların resmi kanallara olan güvensizliğini işaret etmektedir.

Yıllara Göre Müslüman Karşıtı İrkçı Vakalar

Dokustelle tarafından Avusturya genelinde kaydedilen İslam/Müslüman karşıtı ırkçılık vakalarının yıllara göre dağılımı şu şekildedir: 2015'te 158, 2016'da 253, 2017'de 309, 2018'de 540, 2019'da 1.051, 2020'de 1.402, 2021'de 1.061, 2022'de 1.324, 2023'te 1.522 ve 2024 yılında ise 1.336 vaka rapor edilmiştir. Hem kamusal alanda hem de çevrim içi platformlarda gerçekleşen Müslüman karşıtı olayların kaydedildiği rapora göre, 2024 yılında tespit edilen 1.336 vakanın 996'sı çevrim içi ortamda gerçekleşmiştir (Dokustelle, 2024).

2024 yılı boyunca Avusturya'daki Dokustelle'ye toplam 340 kişi şahsen başvurarak uğradıkları saldırılara ilişkin aktif bildirimde bulunmuştur. Bu başvuruların önemli bir kısmı, beraberinde psiko-sosyal ya da hukuki destek arayışını da içermektedir. Aynı dönemde dijital mecralarda yayılan İslam karşıtı nefret içerikli 996 vaka da belgelenmiştir. Özellikle Ağustos ve Eylül aylarında kaydedilen artış dikkat çekicidir; bu yükselişin, 2024 sonbaharında yapılan Ulusal Konsey seçimleriyle doğrudan bağlantılı olduğu değerlendirilmektedir. Önceki yıllarda da gözlemlendiği üzere, seçim kampanyaları Avusturya'daki Müslüman bireyler ile Müslüman olarak algılanan kişilerin gündelik yaşamlarına doğrudan etki etmektedir (Dokustelle, 2024).

Çevrim dışı vakaların incelenmesi sonucunda en sık karşılaşılan bildirimlerin hakaret (%19,9) ve eşit olmayan muamele (%19,4) olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Müslüman kadınlar, sağlık alanında dış görünüşleri üzerinden değerlendirildiklerini, küçümsendiklerini ya da yeterince ciddiye alınmadıklarını dile getirmiştir. Bununla birlikte, Müslüman kökenli sağlık çalışanları da mesleki bilgi ve uzmanlıklarının yeterince tanınmadığını ve yapısal ayrımcılıkla karşı karşıya kaldıklarını aktarmıştır (Dokustelle, 2024).

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da nefret söyleminin yaygınlaştırılması (%13,3) kategorisi belgelerde önemli bir yer tutmuştur. Bu durumu, polis şiddeti (%9,3) ve tehlike arz eden tehditler (%8,8) izlemiştir. Özellikle nefret içeriklerinin yayılması alanında Müslüman kurumlara doğrudan yöneltilen nefret mesajlarında belirgin bir artış görülmüştür. 2024 yılında Dokustelle Avusturya'da hem sosyal medya hem de e-posta yoluyla yoğun bir biçimde nefret söylemlerinin hedefi olmuştur. Bu durum, İslam karşıtı ırkçılıkla mücadeleye yönelik faaliyetlerin toplum nezdinde daha görünür hale geldikçe, bu çalışmalara yönelik saldırıların da giderek arttığını ortaya koymaktadır (Dokustelle, 2024).

2024 Yılı Genel Değerlendirme ve Eğilimler

Medeni Cesaret ve Irkçılık Karşıtı Çalışma (ZARA) tarafından yayımlanan Irkçılık Raporu 2024'e göre, Avusturya genelinde 2024 yılında toplam 1.647 ırkçılık vakası raporlanmıştır (ZARA, 2025). Bu sayı, 2023 yılında raporlanan 1.302 vakaya kıyasla 345 vaka artışı göstermektedir (ZARA, 2025). ZARA yöneticisi Rita Isiba, raporlanan vaka sayısının "buzdağının sadece görünen kısmı" olduğunu ve bildirilmemiş vaka sayısının önemli ölçüde daha yüksek olduğunu belirtmiştir (ZARA, 2025).

Tablo 1: ZARA 2024 Raporuna Göre Vaka Bildirim Kaynağı

Ortam	Oran (%)	Vaka Sayısı (yaklaşık)
İnternet	%61	1.009
Kamusal Alanlar	%13	214
EĞence ve Hizmet Sektörü	%11	181
Kamu Kurum ve Kuruluşları	%6	99
Diğer Alanlar	%8	132
Toplam	%100	1.647

(ZARA, 2025).

ZARA'nın raporladığı genel ırkçılık vakalarındaki bu önemli artış, Avusturya'da genel toplumsal hoşgörüsüzlük eğilimlerinin yükselişte olabileceğini göstermektedir. ZARA'nın raporladığı bu artış, toplumsal kutuplaşmanın veya belirli gruplara yönelik önyargıların daha geniş bir yelpazede yaygınlaştığını düşündürmektedir. Bu durum, Avusturya'nın göçmen kökenli nüfusu ve azınlıkları için daha zorlu bir sosyal ortamın devam ettiğini göstermektedir. Genel ırkçılıktaki bu artış, hükümetin ve sivil toplumun ırkçılıkla mücadele çabalarını daha da yoğunlaştırması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu artış, Dokustelle'nin Müslüman karşıtı vakalarındaki düşüşle birlikte değerlendirilerek, ırkçılık dinamiklerinin karmaşıklığına işaret etmektedir.

Tablo 2: ZARA 2024 Raporuna Göre Vaka Bildirim Kaynağı

Bildirim Kaynağı	Oran (%)
şahitler	%79
Mağdurlar	%21

(ZARA, 2025).

Mağdurların büyük çoğunluğunun (%86) ırkçı saldırıları bildirmemesi ve bildirenlerin de sisteme olan güvensizliği (%21'i mağdur bildirimi), raporlanan vaka sayılarının gerçek durumun çok altında olduğunu ve

“buzdağının sadece görünen kısmı” olduğu tespitini güçlendirmektedir (ZARA, 2025). Bu durum, sadece vaka sayılarının değil, aynı zamanda şikâyet mekanizmalarının etkinliğinin ve mağdur destek sistemlerinin yetersizliğinin bir göstergesidir. Mağdurların bildirimde bulunmaktan çekinmesi, etkili şikâyet mekanizmalarının ve güvenli alanların eksikliğiyle doğrudan ilişkilidir (ZARA, 2025). Bu durum, mağdurların yaşadığı travmayı derinleştirmekte ve adalete erişimlerini engellemektedir. Bu, ırkçılığın sadece bireysel bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal ve kurumsal bir meydan okuma olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır (ZARA, 2025). Güvenin yeniden tesisi ve mağdur odaklı destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, ırkçılıkla mücadelede temel bir öncelik olmalıdır. Aksi takdirde, raporlar ne kadar detaylı olursa olsun, gerçek tablonun eksik kalması riski devam edecektir.

Aşırı Sağın Yükselişi ve Etkileri

Aşırı sağ hareketler, yalnızca göçmen ve Müslüman topluluklar için değil, aynı zamanda ülkelerin kendi güvenlik ve istikrarı açısından da kritik bir risk unsuru oluşturmaktadır. İrkçi nefret söyleminin yaygınlaşıp normalleşmesi, toplumsal dokunun zedelenmesine ve uzun vadede ciddi tehditlerin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Nitekim 2024 yılında Avusturya’da yaşanan siyasi gelişmeler, aşırı sağın yükselişinin çarpıcı bir örneğini sunmuştur. 29 Eylül 2024’te gerçekleştirilen meclis seçimlerinde, aşırı sağcı Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), Herbert Kickl liderliğinde yüzde 28,8 oy oranıyla birinci parti olmuştur (CCIE, 2024). Bu tarihî sonuç, FPÖ’nün Avusturya Ulusal Konseyi’nde 183 sandalyeden 57’sini kazanmasına olanak tanımış ve partinin 1945’ten bu yana ulaştığı en iyi sonucu temsil etmiştir (CCIE, 2024).

Siyasi alandaki etkinliğini giderek pekiştiren FPÖ, İslamofobik tutumlarını radikalleştirerek, Müslümanlardan tarafından kurulan ve işletilen okulları ve İslami kültür merkezlerine yönelik denetimlerin sıkılaştırılması yönünde talepler geliştirmektedir. Bu çerçevede hazırlanmış tartışmalı bir hükümet raporu, İslami değerlere bağlılık durumunun bir “radikalleşme belirtisi” olarak yorumlanabileceğini ileri sürmekte ve Müslüman vatandaşlara dönük artan gözetim mekanizmalarını gerekçelendirmektedir (CCIE, 2024).

Gazze'deki Gelişmelerin Vakalara Yansıması

Avusturya'da Dokustelle, 7 Ekim sonrası dönemde (Ekim-Aralık 2023) Müslüman karşıtı saldırıların yoğunluğunun yılın diğer dönemine oranla 3 kattan fazla arttığını raporlamıştır (Dokustelle, 2024). Avusturya Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (oiip) tarafından Kasım 2024'te yayımlanan politika notu da Gazze'ye yönelik saldırıların çatışmasının başlamasının ardından Avusturya'da nefret suçlarında keskin bir artış olduğunu doğrulamaktadır (oiip, 2024).

Saldırıların Motivasyonu, Hedef Kitlesi ve Eylem Türü

Dokustelle tarafından yayımlanan Müslüman Karşıtı İrkçılık Raporu'na göre, 2024 yılında Avusturya'da 1.336 vaka kaydedilmiştir. Bu sayı, 2023'teki 1.522 vakalık zirveye kıyasla bir düşüşe işaret etmektedir (Dokustelle, 2025; YTB, 2023). Söz konusu azalma, 2015 yılından bu yana gözlemlenen sürekli artış eğiliminde bir kırılma noktası olarak değerlendirilebilir. Bunun, 2023'teki rekor artışta etkili olan küresel gelişmelerin (7 Ekim sonrası yaşanan olaylar) etkisini yitirmesiyle ilişkilendirilebileceği belirtilmektedir (YTB, 2023). Bunun yanı sıra, Avusturya Federal Sanat, Kamu Hizmetleri ve Spor Bakanlığı tarafından 2024 yılında hayata geçirilen İrkçılıkla Mücadele Strateji Belgesi gibi hükümetin proaktif adımlarının da söz konusu düşüşte rol oynamış olabileceği ifade edilmektedir (BMKÖS, 2024).

Ancak, genel ırkçılık vakalarına ilişkin ZARA'nın 2024 raporu farklı bir eğilim göstermektedir. ZARA'ya bildirilen toplam ırkçılık vakası sayısı, 2023'teki 1.302'den 2024'te 1.647'ye yükselerek önemli bir artış kaydetmiştir (ZARA, 2025). Bu durum, Müslüman karşıtı ırkçılık vakalarında görülen düşüşe rağmen, Avusturya toplumunda genel ırkçılık eğilimlerinin devam ettiğini ve hatta arttığını göstermektedir. ZARA'nın raporladığı vakaların %61'inden fazlasının çevrim içi ortamda gerçekteşmesi, dijital platformların nefret söylemi ve ırkçılığın yayılmasında ana mecra haline geldiğini açıkça ortaya koymaktadır (ZARA, 2025). Bu durum, siber güvenlik stratejilerinin ve dijital platformlardaki denetim mekanizmalarının ırkçılıkla mücadeledeki önemini vurgulamaktadır.

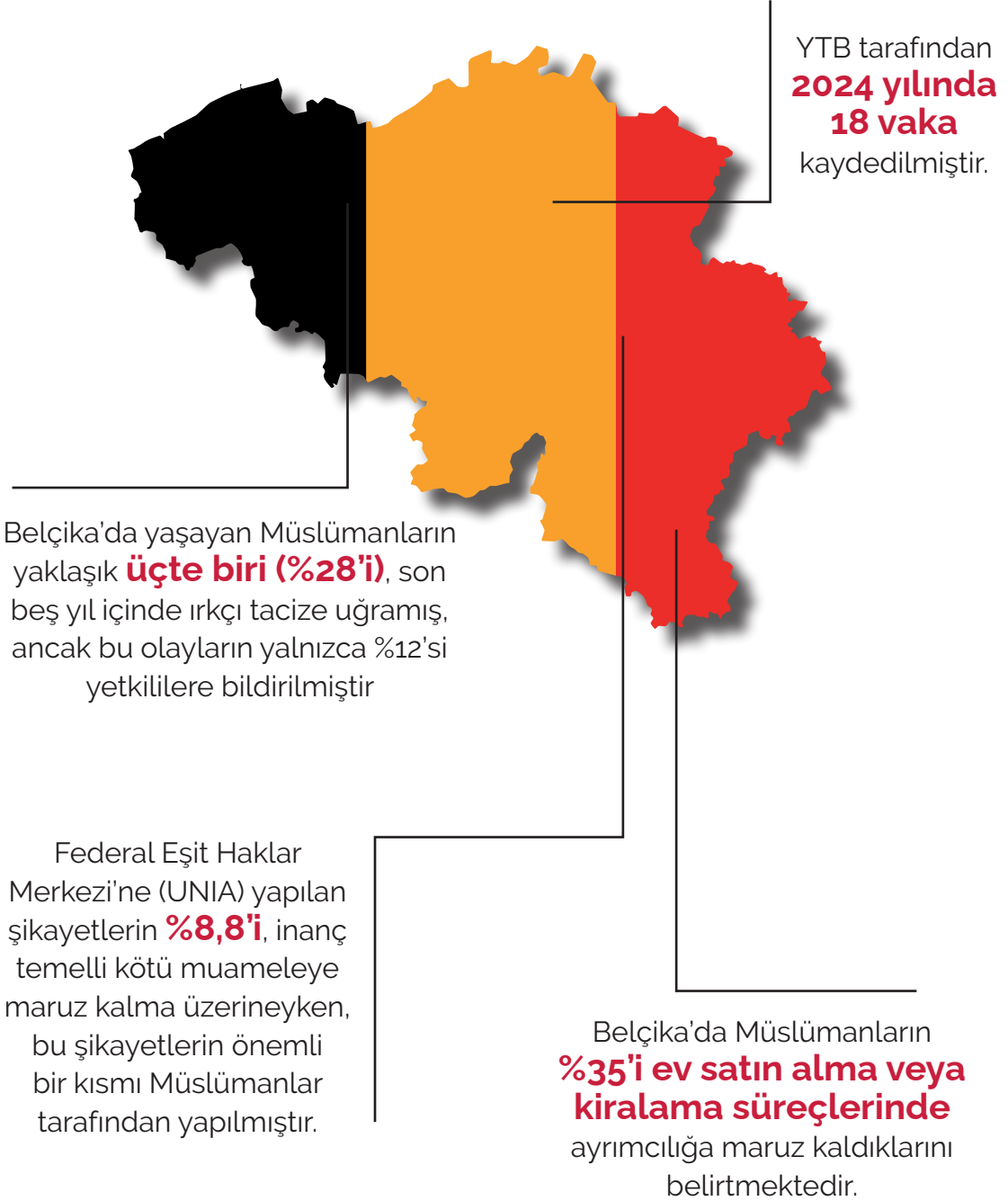
Raporlanan vaka sayılarının "buzdağının sadece görünen kısmı" olduğu tespiti, mağdurların büyük çoğunluğunun (%86) ırkçı saldırıları bildirmemesi ve sisteme olan güvensizliği nedeniyle güçlenmektedir (ZARA, 2025). Bu durum, şikâyet mekanizmalarının etkinliğinin ve mağdur destek sistemlerinin yetersizliğini göstermekte, güvenin yeniden tesisi ve mağdur odaklı yaklaşımların güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, Avusturya'da 2024 yılında Müslüman karşıtı ırkçılık vakalarında bir düşüş gözlemlenmiş olmakla birlikte, genel ırkçılık vakalarındaki artış ve çevrim içi nefret söyleminin yaygınlığı, ırkçılıkla mücadele sürecinin hâlen çok boyutlu ve zorlu bir alan olduğunu göstermektedir. Kurumsal ve yasal çerçevede atılan adımlar olumlu olmakla birlikte, toplumsal güvenin yeniden inşası, mağdur destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve dijital platformlarda etkili mücadele stratejilerinin geliştirilmesi, Avusturya'daki Türk ve Müslüman toplumunun maruz kaldığı saldırı ve ayrımcılığın azaltılması açısından kritik bir önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Avusturya Federal Sanat, Kamu Hizmetleri ve Spor Bakanlığı (BMKÖS). (2024). *Antiras-sismus Strategie. No Hate Speech*. <https://www.nohatespeech.at/internationaler-tag-gegen-rassismus-2/>
- The Council on International Educational Exchange (CIEE). (2024). 2024 Yılında Avrupa’da İslamofobiye Dair CCIE Yıllık Raporu. <https://ccieurope.org/wp-content/uploads/2021/02/CCIE-REPORT-2024.pdf>
- Der Standard. (2023). *Die etablierten Außenseiter*. <https://www.derstandard.at/story/3000000184653/die-etablierten-au223enseiter>
- Dokustelle. (2025). *Antimuslimischer Rassismus Report 2024*. https://dokustelle.at/fileadmin/Dokuments/Reports/Report_2024/Dokustelle_ARR_2024_9.juni.2025.pdf
- ORF. (2024). *Religion: Islam und Gesellschaft*. <https://religion.orf.at/stories/3228155/>
- Österreichisches Institut für Internationale Politik (oiip). (2024). *Hate crime and extremism in Austria on the background of the Middle Eastern conflict*. <https://www.oiip.ac.at/publikation/hate-crime-and-extremism-in-austria-on-the-background-of-the-middle-eastern-conflict/>
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB). (2023). *Yurt dışındaki Türk varlığını hedef alan saldırılar 2023*.
- ZARA. (2024). *Rassismus Report 2023*.
- ZARA. (2025). *Rassismus Report 2024*.

BELÇİKA

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
PKK/Terör	9
İrkçı	6
Dini	3
Genel Toplam	18

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	7
Şahsa Saldırı	4
Araca Saldırı	2
Camiye Saldırı	2
Derneğe Saldırı	1
Dış Temsilciliğe Saldırı	1
Mülke Saldırı	1
Genel Toplam	18

Hedef	Vaka Sayısı
Türk	10
Göçmen Kökenliler	6
Müslüman Toplum	2
Genel Toplam	18

Belçika, çok kültürlü bir toplum yapısına sahip bir Avrupa ülkesi olmasına rağmen, son yıllarda Müslüman topluluklara, özellikle de Türk kökenlilere yönelik ırkçılık, ayrımcılık ve nefret suçlarında artış gözlemlenmektedir. 2024 yılı, bu sorunların daha da belirginleőtiđi bir dönem olarak öne çıkmıştır. Bu analiz yazısı, Belçika'daki Türkler ve Müslümanlara yönelik 2024 yılında gerçekleşen saldırılar, ırkçı olaylar ve ayrımcılık vakalarını detaylı bir şekilde incelemekte; bu olayların sosyal, politik ve kültürel bağlamını ele alarak, mevcut raporlar ve verilerden yararlanmaktadır.

Belçika'daki Müslüman ve Türk Toplumunun Genel Durumu

Belçika, 1960'lı yıllardan itibaren Türkiye ve Fas gibi ülkelerden yoğun göç almıştır. Bugün, Belçika'daki Türk diasporası 300.000 kişiyi aşarken, Müslüman nüfusun toplam nüfus içindeki oranı yaklaşık %7-8 civarındadır. Türk toplumu, özellikle Flaman Bölgesi'nde (Antwerpen, Gent, Limburg) ve Brüksel'de yoğunlaşmıştır. Ancak, bu topluluklar, son yıllarda artan aşırı sağ söylemler ve İslamofobik politikalar nedeniyle sosyal ve ekonomik hayatta çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Müslümanlara ve Türk kökenlilere yönelik ön yargılar, eğitim, istihdam, barınma ve sosyal hayatta ayrımcılık olarak kendini göstermektedir.

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı'nın (FRA) 2024 raporuna göre, Belçika'da Müslümanların %47'si günlük yaşamlarında ırkçılık ve ayrımcılığa maruz kaldığını bildirmiştir. Göçmen kökenli öğrenciler arasında bu oran %49'a yükselirken, özellikle okullarda ırkçı olaylara tanıklık edenlerin oranı %47 olarak kaydedilmiştir (FRA, 2024). Bu veriler, ayrımcılığın erken yaşlardan itibaren hissedildiğini ve sistematik bir sorun haline geldiğini göstermektedir.

Söz konusu rapora göre, Belçika'da yaşayan Müslümanların %28'i son beş yıl içinde ırkçı tacize maruz kalmıştır. Bu tacizlerin %13'ü sözlü olarak gerçekleşmiş, %17'si ise rahatsız edici bakışlar ya da hareketler şeklinde olmuştur. Taciz olaylarının faillerinin %66'sının etnik azınlık kökenli olmayan kişilerden oluştuğu belirtilmektedir. Ancak yaşanan bu taciz vakalarının yalnızca %12'si yetkililere bildirilmiştir. Öte yandan, Müslüman bireylerin %4'ü son beş yılda fiziksel saldırıya uğramıştır. Bu saldırıların etkileri ise oldukça ciddi olmuştur: Mağdurların %55'i psikolojik sorunlar yaşamış, %22'si evden çıkmaktan korkar hale gelmiş ve %37'si yaralanmıştır (FRA, 2024).

2024 Yılında Belçika'da Gerçekleşen ırkçı Saldırıları ve Ayrımcılık Vakaları

2024 yılında Belçika'da Türkler ve Müslümanlara yönelik çeşitli ırkçı saldırılar ve ayrımcılık vakaları rapor edilmiştir. Bunlardan en dikkat çekici olanları aşağıda detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Heusden-Zolder ve Houthalen-Helchteren'deki çatışmalar

Mart 2024'te, Belçika'nın Limburg eyaletine bağlı Heusden-Zolder ve Houthalen-Helchteren ilçelerinde Türk ve PKK sempatzanı gruplar arasında ciddi çatışmalar yaşanmıştır. Olaylar, Nevruz kutlamalarından dönen terör rgt sempatzanı grubun, Türk vatandaşları ile tartıőmasıyla başlamış ve giderek őiddetlenmiőtir. Artarak devam eden mezkur olaylar kapsamında Başkanlığımız tarafından kaydedilmiő verilere göre, 25 Mart 2024 tarihinde bir Türk camisi ve derneği PKK sempatzanları tarafından taőlanmıő; Liege'de bir Türk kahvehanesi 50 kişilik PKK terör rgt sempatzanı tarafından yaėmalanmıő; Brüksel'deki Türk Büyükelçiliği'ne taőlar ve sopalarla saldırılmak istenmiő; Türk mahalleleri ve araçlarına Molotof kokteyli atılmış, Türk Federasyon'a bağlı derneklere ve lk Ocakları'na bağlı lokasyonlara saldırılar düzenlenmiş; iki Türk genci Brüksel'in Lüksemburg meydanında ciddi şekilde darp edilmiş ve ülke genelinde Türk varlığını hedef alan PKK kaynaklı saldırılar sıklamıőtır. Bahse konu olaylar, sosyal medyada hızla yayılmıő ve Türk toplumu tarafından da tepki çekmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı, 24 Mart 2024 tarihinde yaptėı açıklamada, olayları "PKK militanlarının Türk vatandaşlarına yönelik saldırıları" olarak nitelendirmiő ve Belçika makamları nezdinde girişimlerde bulunulduğunu belirtmiştir.

Belçika Baőbakanı Alexander De Croo, olayların ardından sknet çağrısında bulunarak, PKK'yı bir terör rgt olarak tanımlamış ve provokasyonlara karşı hoşgörü gsterilmeyeceğini ifade etmiştir. Ancak, terör rgt mensupları, bu olayların ırk bir linç girişimi olduğunu savunmuő ve Avrupa

Parlamentosu önünde protesto düzenlemiştir. Olaylarda biri ağır olmak üzere 6 kişi yaralanmış, polis tazyikli su ve göz yaşartıcı gaz kullanarak kalabalığı dağıtmıştır. Bu olaylar, Belçika'daki Türkler ve PKK sempaticianları arasında mevcut gerilimlerin; Türk varlığına zarar verecek boyutta ırkçılık ve ayrımcılık bağlamında nasıl patlak verebileceğini ve kolluk kuvvetlerinin bu konuda ne kadar etkisiz kalabileceğini göstermiştir.

Eğitim ve İstihdamda Ayrımcılık

Belçika'da Müslümanların eğitim ve istihdam alanlarında karşılaştığı ayrımcılık ve saldırı 2024'te de devam etmiştir. Federal Eşit Haklar Merkezi'ne (UNIA) yapılan şikayetlerin %8,8'i, inanç temelli kötü muameleye maruz kalma üzerineyken, bu şikayetlerin önemli bir kısmı Müslümanlar tarafından yapılmıştır. Özellikle başörtülü kadınlar, iş yerlerinde ve kamu kurumlarında ayrımcılığa maruz kalmaktadır (UNIA, 2024). FRA'nın 2024 raporuna göre, Müslüman kadınların %35'i barınma, %46'sı ise istihdam alanında ayrımcılıkla karşılaşmıştır (FRA, 2024). Başörtüsü, Belçika'da bazı kamu kurumlarında ve okullarda yasaklanmış durumdadır, bu da Müslüman kadınların sosyal ve ekonomik hayatta dışlanmasına ve sözlü saldırılara maruz kalmalarına yol açmaktadır.

Belçika'da İrkçılığın Nedenleri ve Türk ve Müslüman Toplumun Tepkileri

Belçika'da ırkçılık ve ayrımcılığın artışı, birkaç temel faktöre dayandırılmaktadır. Bunlardan ilki, aşırı sağ partilerin yükselişidir. Avrupa genelinde olduğu gibi, Belçika'da da özellikle Flaman Bölgesi'nde faaliyet gösteren Vlaams Belang gibi partiler, göçmen karşıtı ve İslamofobik söylemleriyle dikkat çekmektedir. Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı'nın (FRA) 2024 yılı raporuna göre, bu tür söylemler Müslümanlara ve özellikle Türk kökenlilere yönelik ayrımcılığı körükleyen temel unsurlardan biridir. Aşırı sağın söylemleri, medyada ve sosyal medyada Müslümanları hedef gösteren içeriklerle birleştğinde, toplumsal kutuplaşma ve gerilim daha da artmaktadır (FRA, 2024).

Medyanın bu süreçteki rolü de ayrımcılığın derinleşmesine katkı sağlamaktadır. 2024 yılında Belçika medyasında, Müslümanlar sıklıkla "entegrasyon sorunu" yaşayan gruplar olarak tanıtılmış; bu tür sunumlar toplumsal ön yargıları beslemiştir. Özellikle Nevruz olaylarının ardından, bazı medya kuruluşlarının olayları tek taraflı aktarması, Türk gruplarla PKK sempatzanları arasında gerginliğin tırmanmasına neden olmuştur.

Bir diğerk önemli etken ise kurumsal ayrımcılıktır. Belçika'daki bazı kamu politikaları ve uygulamalar, Müslüman bireyleri özellikle eğitim ve istihdam alanlarında dezavantajlı konuma itmektedir. Örneğink, başörtüsü yasağı gibi düzenlemeler, Müslüman kadınların eğitim ve iş yaşamına katılımını sınırlandırmaktadır. Aynı şekilde, Müslümanların %35'i ev satın alma veya kiralama süreçlerinde ayrımcılığa maruz kaldıklarını belirtmektedir (FRA, 2024).

Türk ve Müslüman topluluklar, bu ayrımcılık ve saldırılara karşı çeşitli tepkiler geliştirmiştir. Belçika'daki Türk diasporası, sivil toplum kuruluşları aracılığıyla haklarını savunmaya çalışmaktadır. Türk sivil toplum kuruluşları, Türk toplumunun karşılaştığı sorunlara dikkat çekmekte ve Avrupa devletlerinden daha fazla adım atılmasını talep etmektedir. Ayrıca, camilere yönelik saldırılar sonrası Müslüman topluluklar, güvenlik önlemlerinin artırılmasını ve nefret suçlarına karşı daha sert yasalar çıkarılmasını talep etmiştir.

KAYNAKÇA

- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2024). *Belçika’da Müslümanlara yönelik ayrımcılık ve ırkçılığa dair rapor*. <https://fra.europa.eu/>
- UNIA – Federal Eşit Haklar Merkezi. (2024). *Belçika’da inanç temelli ayrımcılığa dair şikayetler*. <https://www.unia.be/>

BİRLEŞİK KRALLIK

YTB tarafından **2024 yılında**
45 vaka kaydedilmiştir.

7 Ekim 2023 sonrasında
internetten bildirilen
İslamofobik nefret
vakalarında **%1.619 artış**
tespit edilmiştir.

2023-2024 arasında tehdit
vakalarının sayısı birkaç kat
artarak **%300'ün üzerinde** bir
artış oranına ulaşmıőtir.

2024 yılında fiziksel saldırı vakaları,
2023'e göre **%73** oranında artış
göstermiştir.

2024 yılında Birleşik
Krallık'ta ilk defa erkekler,
kadınlardan daha fazla
sayıda İslamofobik
nefret saldırısının hedefi
olmuştur.

2024 yılında toplam
6.313 İslamofobik vaka
kaydedilmiştir; bu sayı 2023
yılına göre %43'lük ve 2022
yılına kıyasla %165'lik artışa
tekabül etmektedir.

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	28
Göçmen Kökenliler	13
Türk	4
Genel Toplam	45

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	23
Camiye Saldırı	6
Şahsa Saldırı	6
Eğitim Kurumuna Saldırı	3
Mülke Saldırı	3
Dış Temsilciliğe Saldırı	1
İşletmeye Saldırı	1
Kundaklama	1
Mezarlığa Saldırı	1
Genel Toplam	45

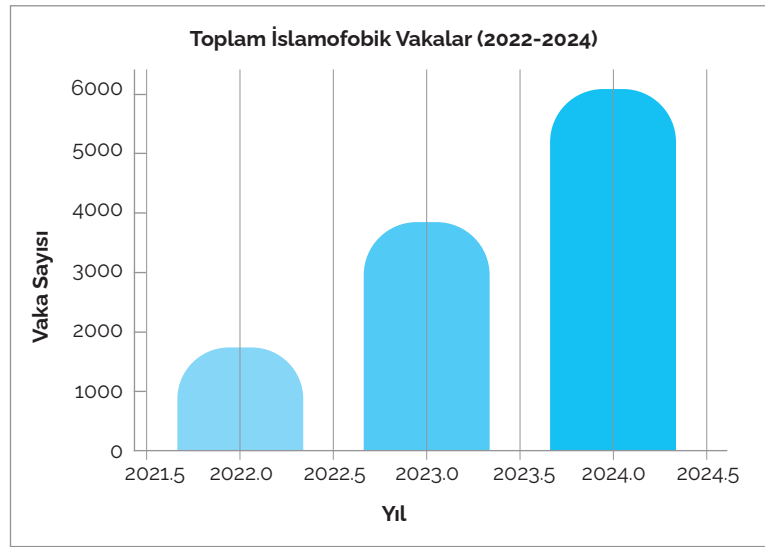
Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	26
İrkçi	19
Genel Toplam	45

Birleşik Krallık'ta 2024 yılında Türk ve Müslüman toplumlarını hedef alan nefret saldırılarında ciddi bir artış gözlenmiştir. Birleşik Krallık'ta 2024 yılı Müslüman karşıtı nefret saldırılarının şimdiye kadarki en yüksek seviyeye ulaştığı yıl olmuştur. Birleşik Krallık'taki İslamofobik vakaları kaydeden önemli bir sivil toplum kuruluşu olan Tell MAMA'nın verilerine göre 2024 yılında toplam 6.313 İslamofobik vaka kaydedilmiştir; bu sayı 2023 yılına göre %43'lük bir artışa karşılık gelmekte ve 2022 yılına kıyasla %165 gibi çarpıcı bir yükseliş temsil etmektedir (Çakırtekin, 2025; Rawnsley, 2025). Bu artış,

Tell MAMA kayıtlarının tutulmaya başlandığı 2012 yılından bu yana görülen en yüksek yıllık vaka sayısıdır (Rawnsley, 2025). Vakaların 5.837'si delil ve inceleme ile doğrulanmıştır (Rawnsley, 2025).

Artan İslamofobik Saldırıları

2012–2022 yılları arasında toplamda yaklaşık 20.000 Müslüman karşıtı nefret olayı kaydedilmişken, yalnızca 2023 ve 2024 yıllarında bunun üzerine 10.719 yeni vaka bildirilmiş (9.604'ü doğrulanmış) olması, İslam karşıtlığının son dönemde eşi benzeri görülmemiş bir tırmanışa geçtiğine işaret etmektedir (Mohdin & Osuh, 2025).

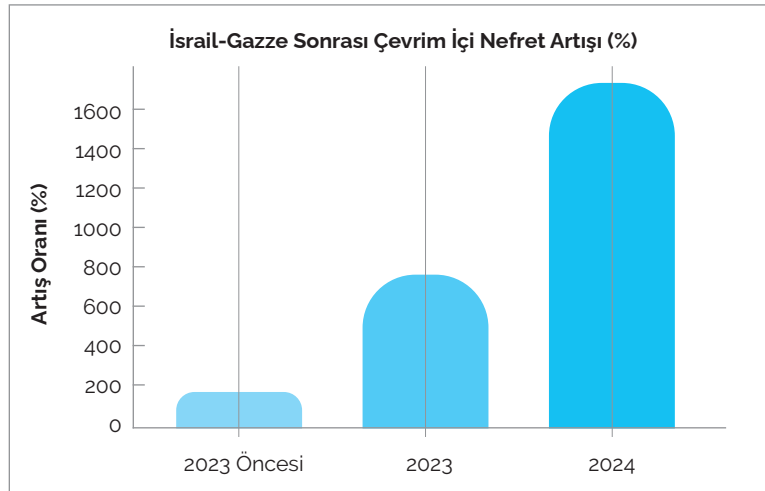
Toplam vakaların büyük bir kısmı fiziki ortamlarda (sokak, işyeri, toplu taşıma gibi) gerçekleşmiştir. 2024 yılında raporlanan yüz yüze (sokakta gerçekleşen) vakaların sayısı 3.680 olup iki yıl öncesine göre %72 daha fazladır (Rawnsley, 2025).

Tüm yüz yüze vakaların çoğunluğunu, kamusal alanlarda Müslümanlara yöneltilen sözlü/şifahi taciz ve hakaret içeren olaylar oluşturmaktadır; bunun yanı sıra fiziksel saldırı, ayrımcılık ve mülke zarar verme (vandalizm) gibi fiiller de belgelenmiştir (Rawnsley, 2025). Saldırıların büyük bölümü sokaklar, parklar gibi kamusal mekânlarda vuku bulurken, daha az bir kısmı mağdurların işyeri gibi ortamlarında meydana gelmiştir (Rawnsley, 2025).

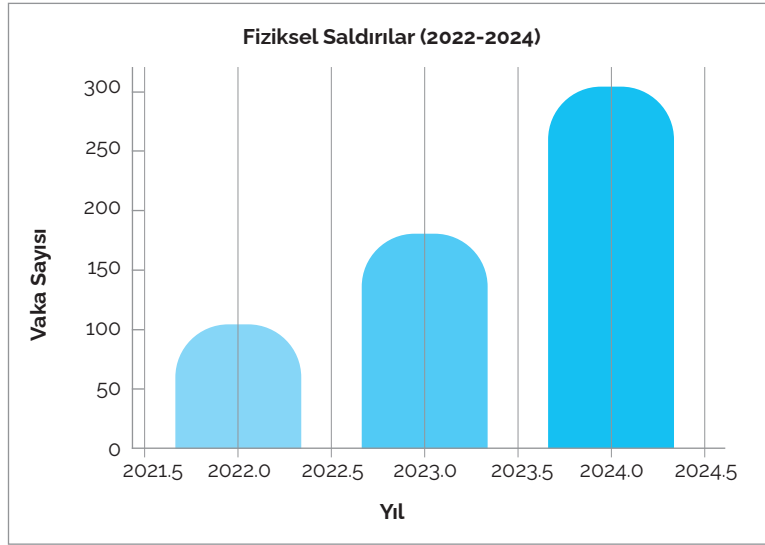
Mağdurların demografik profili incelendiğinde 2024 yılında dikkat çekici bir değişim görölmüştür: İlk defa erkekler, kadınlardan daha fazla sayıda İslamofobik nefret saldırısının hedefi olmuştur (Rawnsley, 2025). 2012'den bu yana Tell MAMA verilerinde kadınlar – özellikle başörtölü kadınlar – çoğunluk mağdur kesimi oluşturunurken, 2024'te bu eğilimin tersine dönmesi, İslam karşıtı nefretin tüm cinsiyetlere yönelen daha geniş bir tehdit halini aldığını göstermektedir. Kuruluş bu değişimi, Müslüman kimliklerine dair zararlı klişelerin derinleşmesi ve toplumsal kutuplaşmanın artmasıyla açıklamıştır (Rawnsley, 2025). Yine de Müslüman toplumu içinde kimliğini açıkça ifade etme ve birlik olma konusunda bir kararlılık gözlemlenmiştir; artan tehditlere rağmen Tell MAMA'nın araştırması birçok Müslümanın kendi kimliğiyle gurur duyduğunu ve bunu dile getirmekten çekinmediğini not etmektedir (Mohdin & Osuh, 2025).

2024 Yılında Birleşik Krallık'ta Kaydedilen Müslüman Karşıtı Vakaların Türleri

7 Ekim 2023'te başlayan İsrail'in Gazze saldırıları sonrasında Birleşik Krallık'ta çevrim içi mecralarda Müslüman karşıtı paylaşımlar kayda değer bir yükseliş göstermiştir. Tell MAMA, 7 Ekim 2023 sonrasında internetten bildirilen İslamofobik nefret vakalarında %1.619 artış tespit etmiştir. Bunun yanında, yapay zekâ ile üretilmiş İslamofobik görüntülerin sosyal medyada dolaşıma sokulduğuna dair vakalar da 2024'te belirgin biçimde artmıştır (Çakırtekin, 2025).

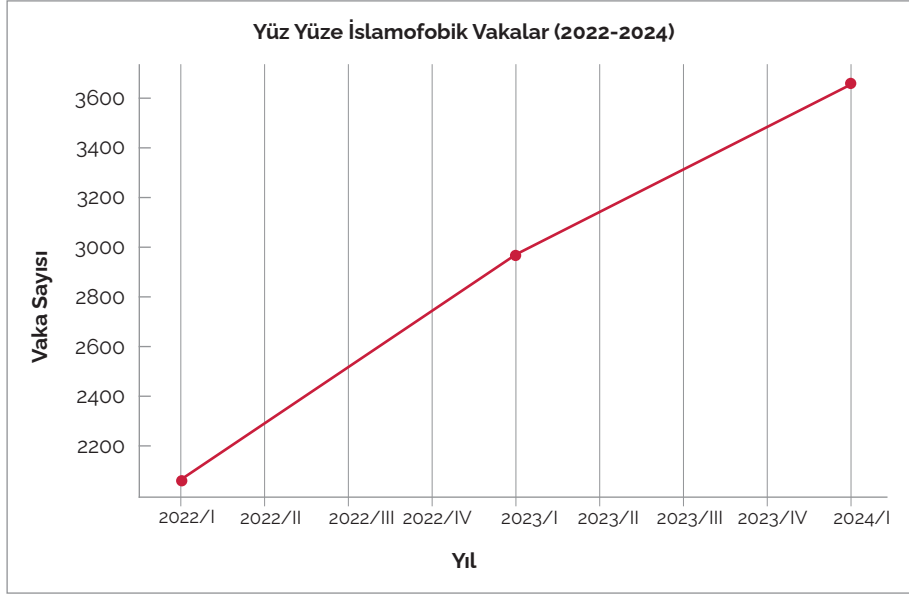

2024 yılında fiziksel saldırı vakaları, 2023'e göre %73 oranında artış göstermiştir (Mohdin & Osuh, 2025). Bu tür saldırılar arasında, sokakta yürüyen Müslümanlara aniden yapılan fiziksel tacizler, araçtan atılan cisimlerle yaralama girişimleri veya ibadethanelere yönelik kundaklama ve saldırılar yer almaktadır. Birçok olayda saldırganların, mağdurların etnik veya dini kimliklerini (örneğin kıyafetlerinden Müslüman olduklarını) hedef alarak hareket ettiği belirtilmiştir. Özellikle kadınlara yönelik saldırılar geçmişte yaygınken, 2024'te birçok erkeğin de kurban olduğu görülmüştür.

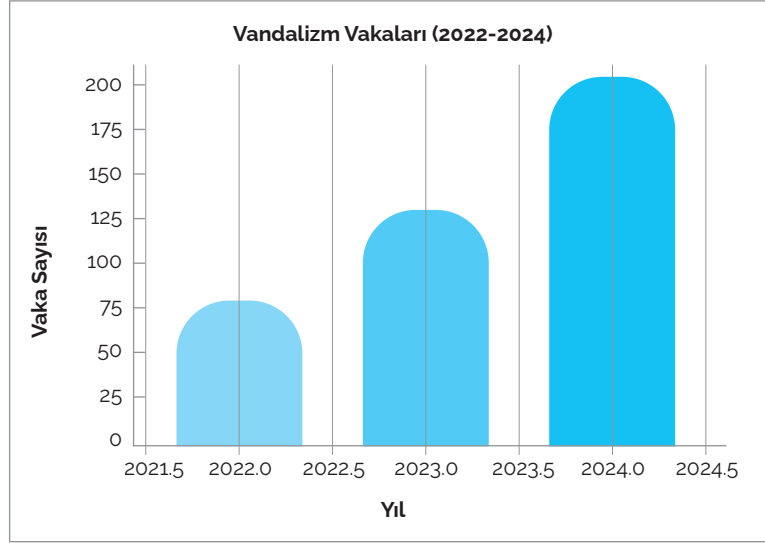

Sözlü taciz ve tehditkâr davranışlar, Müslüman karşıtı nefret olaylarının en yaygın biçimlerinden birini oluşturmaktadır. Bu kategori; kamuya açık yerlerde Müslümanlara doğrudan hakaret edilmesi, küfür, aşağılayıcı veya tehdit içerikli sözlerle taciz gibi eylemleri içermektedir. 2024 verilerine göre sokakta gerçekleşen yüz yüze vakaların çoğunluğu zaten bu tür sözlü sataşma veya sözlü taciz şeklindedir (Rawnsley, 2025). Bununla birlikte, tehdit içerikli davranışlar özel olarak alarm verici bir artış göstermiştir. 2023-2024 arasında tehdit vakalarının sayısı birkaç kat artarak %300'ün üzerinde bir artış oranına ulaşmıştır (Mohdin & Osuh, 2025).

Aşırı sağ çevrelerde Müslüman topluluklara saldırmanın "ipuçlarını" paylaşan, camilere nasıl saldırıp polisten yakayı sıyrabileceklerini anlatan ve hatta saldırı yapacak kişilere para ödülü teklif eden içeriklerin dolaştığı ve radikal grupların adeta birbirini cesaretlendirdiği tespit edilmiştir (Mohdin & Osuh, 2025).

Vandalizm ve mülke zarar verme eylemleri de 2024'te ciddi boyutlara ulaşmıştır. Cami, mescit, dernek merkezi, okul gibi Müslüman topluma ait bina ve tesislere yönelik grafiti, cam kırma, kundaklama girişimi gibi saldırılar artmıştır. Tell MAMA verilerine göre vandalizm vakaları 2023'e kıyasla %60 artarak 2024 yılında 209 olaya yükselmiştir (Mohdin & Osuh, 2025). Özellikle camilere İslamofobik sloganlar yazılması, domuz figürleri veya hakaret içeren görsellerin bırakılması sık görülen vandalizm biçimleridir. Örneğın Ocak 2025'te (2024 yılı sonrasına denk gelse de aynı trendin devamı olarak) Londra'nın çeşitli bölgelerindeki yedi ayrı cami, İslami merkez ve hatta bir ilkokul binası duvarlarına "Stop İslam" (İslam'ı durdurun), "Remigration" (yeniden göç, geri dönün) veya pedofili iması içeren ifadeler sprey boyayla yazılarak tahrip edilmiştir. Söz konusu koordineli saldırıların, Telegram gibi platformlarda faaliyet gösteren bir nefret grubunun üyelerine her vandalizm için 100 İngiliz Sterlini ödöl vaat etmesiyle teşvik edildiğı ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde, 2024 yazında da camilere ve mülteci destek merkezlerine saldırılar yapılması için aşırı sağ Telegram kanallarında listeler paylaşıldığı tespit edilmiştir (Alam, 2025).

Sonuç olarak, çevrim içi nefretten sokak saldırılarına, sözlü tacizden vandalizme kadar tüm kategorilerde 2024 yılında dramatik bir artış yaşanmış; bu durum Birleşik Krallık'ta Müslüman karşıtlığının yeni bir "olağan" seviyeye yerleşmekte olabileceğini göstermiştir.

Medyada ve Politik Söylemde Müslüman ve Türk Karşıtlığı

Müslüman karşıtı nefret ikliminin yükselişinde, medya söylemleri ve politik retorikteki olumsuz çerçevelerin payı büyüktür. Son yıllarda Birleşik Krallık'ta İslam ve Müslümanlar, özellikle bazı medya organlarında ve siyasi tartışmalarda, sıkça güvensizlik ve tehdit unsuru olarak gösterilmiştir. 2024 yılı özelinde de bu eğilim devam etmiş; hatta Orta Doğu'daki çatışmalar ve ülke içindeki bazı olaylar sonrasında bu tür söylemlerde bir sertleşme gözlenmiştir.

7 Ekim sonrası ve Southport'taki cinayetlerin ardından, medyada ve çevrim içi platformlarda Müslümanların terörist ya da teröre destek veren kişiler olarak sunulduğu söylemlerin arttığını belirtilmektedir (Rawnsley, 2025). Bu tür haksız genellemeler, yaşanan trajik olayların faillerini tüm bir dine mal eden yanlış yönlendirmeler sonucu ortaya çıkmıştır. Nitekim Ağustos 2024'teki ayaklanmalar sırasında bile sosyal medyada yayılan asılsız bilgiler (Southport saldırganının Müslüman ve sığınmacı olduğuna dair iddialar

gibi) Müslümanların “iç düşman” olduğuna ilişkin ön yargılı bir anlatıyı körüklemiştir (Bicer, 2024).

Siyasi alandaki söylemler de İslamofobik tutumların normalleşmesinde etkili olmuştur. Birleşik Krallık'ta hem aşırı sağ popülist figürlerin hem de zaman zaman ana akım siyasetçilerin göç, entegrasyon ve güvenlik konularında Müslüman toplumu hedef gösteren veya onların kimliğini problemli olarak yansıtan ifadeler kullandığı şeklinde eleştiriler dile getirilmektedir (Pietromarchi, 2024). Özellikle “göçmen karşıtı” ve “medeniyetler çatışması” temalı siyasi söylemler, Müslümanları toplumun değerlerine tehdit oluşturan bir “öteki” gibi sunabilmektedir. Örneğin, 2000'li yıllardaki “Teröre Karşı Savaş” döneminden miras kalan bazı anlatılar, günümüzde farklı bir biçimde yeniden ortaya çıkmıştır.

Runnymede Trust kuruluşundan Dr. Shabna Begum'a göre, 11 Eylül sonrasında terörle mücadele politikaları Müslüman toplulukları ulusal güvenlik tehdidi olarak hedef almışken, günümüzde benzer bir dil Müslümanları kültürel bir tehdit olarak resmetmektedir (Pietromarchi, 2024). Medya ve siyaset, yıllar içinde bu tür söylemleri bilinçli veya bilinçsiz şekilde tekrar ederek, “İslamofobik retoriğin normalleşmesine” katkı sağlamıştır (Pietromarchi,

2024). Sonuçta, toplumun bir kesiminde Müslümanlar hakkında insanlık dışı, düşmanlaştırıcı bir algının yerleşmesine zemin hazırlanmıştır.

Birleşik Krallık'taki ana akım siyasi partilerin de zaman zaman Müslüman karşıtı duyguları perçinleyen tutumlar sergilediği akademisyenlerce ifade edilmiştir. Chris Allen adlı araştırmacı hem Muhafazakâr Parti'nin hem de İşçi Partisi'nin geçmişte Müslümanları "ötekileştiren" söylemlere zemin hazırlayarak, geniş kitlelerin azınlıklara karşı aşağılayıcı ifadeler kullanmasına göz yumduğu görüşündedir (Pietromarchi, 2024). 2016'daki Brexit kampanyası sırasında alevlenen göçmen karşıtı ve milliyetçi retorik, göç konusunu İslam ve yabancı düşmanlığı ile birleştiren zehirli bir dil üretmiştir (Pietromarchi, 2024). Bu dil, Brexit sonrasında da çeşitli vesilelerle sürdürülmüş; yasa dışı göçmenlere ilişkin tartışmalar gibi hassas mevzularda bazı siyasetçilerin toplumun korkularını körükleyici ifadeler kullandığı görülmüştür. 2023 yılında üst düzey bir hükümet yetkilisinin belirli bir etnik kökeni özellikle vurgulayarak yaptığı "suç çetesi" açıklamaları, Müslüman topluma yönelik negatif algıyı pekiştirdiği gerekçesiyle eleştirilmiştir (Allen, 2024).

Benzer şekilde, Gazze'ye yapılan saldırıların protesto edildiği gösterilere katılan on binlerce Müslüman hakkında bazı hükümet üyeleri tarafından sarf edilen sert sözler, bu topluluğun "potansiyel suçlu" gibi gösterildiği izlenimini yaratmıştır. Siyasetçilerin bu tür söylemlerine karşı yeterince tepki verilmemesi, İslamofobik ifadelerin adeta meşru bir görüşmüş gibi kamusal alanda yer bulmasına neden olmaktadır (Pietromarchi, 2024).

Medyanın rolü de bu tablo içinde kritik önemdedir. Uzun yıllar boyunca bazı popüler medya yayınlarında İslam'ın aşırılıkla ve şiddetle özdeşleştirildiği stereotip haber çerçeveleri tekrar tekrar kullanılmıştır. Bazı gazeteler ve televizyon yorumcuları, Müslüman toplumu genelleyerek suçlayan veya onların kültürünü "Britanya kimliğine tehdit" olarak kodlayan söylemlere yer vermiştir. Bu söylemler, yabancı düşmanlığını da körükleyerek Brexit sonrasında yükselen genel göçmen karşıtlığıyla birleşmiş ve geniş bir İslamofobik ve yabancı düşmanı atmosfer yaratmıştır (Daily Sabah, 2024). 2024 yılında Ortadoğu'daki gelişmelerin medyadaki yansılma biçimi ve ülkede yaşanan bazı olayların manşetlere taşınış şekli, Müslüman karşıtlığı potansiyelini tetikleyen unsurlar barındırmıştır.

AĞustos 2024'te bir sabah tartiőma programında Müslüman bir milletvekili olan Zarah Sultana'ya, ÷lke çapında artan İslamofobik saldırılardan bahsederken sürekli sözünün kesilmesi ve konunun ırkçılık olarak ele alınmasına bazı panelistlerce itiraz edilmesi dikkat çekmiştir. Sosyal medyada pek çok kişi bu durumu, ırkçılık ve İslamofobi üzerine açık tartiőmaların medyada susturulmaya çalıőılmasının bir örneği olarak yorumlamıőtır (Pietromarchi, 2024). Ana akım medya platformlarında dahi "İslamofobi" teriminin kullanılmasından imtina edilmesi veya bu sorunun boyutlarının küçümsenmesi, Müslüman karşıtı ön yargıların örtük Şekilde devamına yol açabilmektedir.

Müslüman ve Türk karşıtı söylemler, 2024'te uluslararası düzeyde de gündeme gelmiştir. Birleşik Krallık'ta yaşayan Türk kökenli Müslümanlar, genel İslamofobi dalgasından etkilenen önemli bir topluluktur. Ekim 2024'te Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanı Derya Yanık'ın liderliğindeki bir Türk parlamento heyeti Londra'ya giderek, Birleşik Krallık'ta Türk ve diğer Müslüman topluluklara karşı artan ırkçı ve İslamofobik saldırılar konusundaki endişelerini İngiliz muhataplarına iletmiştir. Heyet, özellikle son dönemde sokaklarda Müslümanlara yönelen aşırı sağ őiddetteki tırmanışa dikkat çekmiş ve siyasetçiler arası diyalogla bu sorunun çözüme katkı sunma teklifinde bulunmuştur (Daily Sabah, 2024).

Benzer Şekilde, Birleşmiş Milletler'in Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi de 2024 yılında Britanyalı siyasetçilerin ve kamuya mal olmuş kişilerin giderek artan biçimde ırkçı ve yabancı düşmanı nefret söylemlerine başvurmasından "derin endişe" duyulduğunu belirtmiştir. BM Komitesi, İngiltere'ye "siyasi ve kamusal figürler tarafından kullanılan ırkçı/İslamofobik nefret söylemini caydıracak ve cezalandıracak kapsamlı önlemler alma" çağrısında bulunmuştur (Gentleman, 2024). Tüm bu gelişmeler, medya ve siyaset dilindeki ayrımcı üslubun yalnızca iç dinamikleri değil, ÷lkenin uluslararası itibarını da etkilediğini göstermektedir. Özetle, medya ve politik söylemdeki İslam ve Türk karşıtı temalar, 2024'te Birleşik Krallık'taki nefret ikliminin arka planında önemli bir faktör olmuştur.

Müslümanların terörle, aşırılıkla veya uyumsuzlukla ilişkilendirilmesi; göçmen Türk/Müslüman toplulukların ötekileőtirilmesi ve bu söylemlerin yeterince güçlü biçimde kınanmaması, toplum içinde Müslüman ve Türk

karşıtlığının yayılmasına zemin hazırlamıştır. Bunun sonucu olarak da sözlü tacizden fiziksel saldırıya varan nefret suçları için uygun bir ortam oluştuğu değerlendirilmektedir.

2024 yılında Birleşik Krallık'ta Türk ve Müslüman topluluklara yönelik saldırıların artması, acil ve bütüncül çözüm stratejilerinin gerekliliğini ortaya koymuştur. Hem hükümet düzeyinde politika tedbirleri hem de toplum tabanlı girişimler olmaksızın, mevcut nefret ikliminin daha da kötüleşebileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Alam, A. (2025). *UK: Seven London mosques and school vandalised with Islamophobic graffiti*. The New Arab. <https://www.newarab.com/news/uk-seven-london-mosques-vandalised-islamophobic-graffiti>
- Bicer, A. (2024). *Turkish community in UK urged to practice common sense as far-right riots continue*. Anadolu Agency. <https://www.aa.com.tr/en/europe/turkish-community-in-uk-urged-to-practice-common-sense-as-far-right-riots-continue/3296210>
- Çakirtekin, I. (2025). *Anti-Muslim hate cases in 2024 reach record high in UK*. Anadolu Agency. <https://www.aa.com.tr/en/europe/anti-muslim-hate-cases-in-2024-reach-record-high-in-uk/3486575>
- Daily Sabah. (2024). *Turkish delegation presses UK to combat rising anti-Muslim hate*. <https://www.dailysabah.com/politics/turkish-delegation-presses-uk-to-combat-rising-anti-muslim-hate/news>
- Gentleman, A. (2024). *UK must curb rise in racist hate speech by politicians and public figures, UN says*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/politics/2024/aug/23/un-urges-uk-to-tackle-rise-in-racist-hate-speech-by-politicians-and-public-figures>
- Mohdin, A. & Osuh, C. (2025). *UK Islamophobic assaults surged by 73% in 2024, antihate crime charity reports*. The Guardian. (Aamna Mohdin & Chris Osuh, 2025)
- Pietromarchi, V. (2024). *"I feel fear": Muslims in Britain question sense of belonging after riots*. Al Jazeera. <https://www.aljazeera.com/news/2024/8/9/i-feel-fear-muslims-in-britain-in-question-sense-of-belonging-after-riots>
- Rawnsley, J. (2025). *Anti-Muslim hate at record level in UK, report says*. BBC News. <https://www.bbc.com/news/articles/clyjlx2e4l8o>
- Tell MAMA UK. (2025). *The new norm of anti-Muslim hate – Annual report 2025*. Faith Matters. <https://tellmamauk.org/wp-content/uploads/pdf/TheNewNormofAnti-MuslimHate-TellMAMARep2025.pdf>

DANİMARKA

2023 sonunda çıkarılan yasa kutsal kitaplara saygısızlığı yasaklamasına rağmen, 2024'te Kopenhag'da birçok Kur'an-ı Kerim saldırısı yaşandı.

Danimarka'da "Getto Yasası" adıyla uygulanan politikalarda, düşük geliri ve Batı kökenli olmayan ailelerden çocuklara zorunlu 'Danimarka değerleri' dersi verilmesi, Müslüman toplulukların kendi dini ve kültürel kimliklerinden koparılması anlamını taşıması nedeniyle toplumda eleştirilmiştir.

YTB tarafından
2024 yılında
31 vaka
kaydedilmiştir.

2024 yılında Kopenhag'da düzenlenen bir açık hava festivalinde iki kişi kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i yırtarak sosyal medyada canlı yayın yapmış ve bu olay yasa kapsamında açılan ilk davaya konu olmuştur.

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	16
Göçmen Kökenliler	9
Türk	6
Genel Toplam	31

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	28
Dış Temsilciliğe Saldırı	2
Kundaklama	1
Genel Toplam	31

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	16
İrkçi	15
Genel Toplam	31

2024 yılı Danimarka'da İslam karşıtlığı, ifade özgürlüğü, dinî haklar ve ayrımcılıkla mücadele başlıklarında önemli yasal, toplumsal ve diplomatik gelişmelere sahne olmuştur. Özellikle kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in alenen yakılması gibi İslamofobik provokasyonlar kamuoyunun ve uluslararası toplumun yoğun tepkisini çekerken, Danimarka Parlamentosu'nun bu saldırılara karşı aldığı yasal önlemler, ifade özgürlüğü ile nefret suçları arasındaki sınırın yeniden tartışılmasına yol açmıştır. 7 Aralık 2023'te kabul edilen ve 13 Ocak 2024'te yürürlüğe giren yasa ile kutsal kitaplara yönelik uygunsuz muameleler suç kapsamına alınmış, bu gelişme ülkedeki Müslüman topluluklar açısından olumlu bir adım olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, başta Stram Kurs lideri Rasmus Paludan olmak üzere aşırı sağ aktörlerin devam eden eylemleri, yasaya rağmen nefret içerikli sembolik saldırıların sürdüğünü göstermektedir.

Dış temsilciliklerimizden gelen bilgiler doğrultusunda 2024 yılı boyunca Danimarka'da çok sayıda İslam karşıtı eylem gerçekleşmiş, Kopenhag başta olmak üzere birçok şehirde aşırı sağ grupların saldırılarına şahit olunmuştur.

Bu yıl içinde yaşanan bir diğer önemli gelişme ise Avrupa Konseyi'ne bağlı Irkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu'nun (ECRI) Danimarka'ya yönelik yayımladığı eleştirel rapor olmuştur. ECRI, Danimarka hükümetinin "Getto Yasası" ve "paralel toplumlar" politikası çerçevesinde uygulanan kentsel dönüşüm projelerini etnik temelli ayrımcılık olarak değerlendirmiş; zorunlu tahliyelerin insan haklarını ihlal ettiğini ve bu politikaların özellikle Batı kökenli olmayan Müslüman nüfusu hedef aldığını vurgulamıştır. Ayrıca raporda, kamu sektöründe Müslümanların temsil eksikliği, ulusal çapta ırkçılıkla mücadele eylem planının hâlâ yürürlüğe konmamış olması ve pozitif entegrasyon politikalarının yetersizliği gibi yapısal sorunlara dikkat çekilmiştir (ECRI Raporu, 2024).

Tüm bu gelişmeler, Danimarka'daki ırkçı ve İslam karşıtı eğilimlerin bireysel provokasyonlardan ibaret olmadığını; aynı zamanda yapısal düzeyde sürdürülen ayrımcı politikalarla da beslendiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, 2024 yılı boyunca Danimarka'da din özgürlüğü, İslamofobi, nefret suçları ve azınlık haklarına ilişkin yaşanan gelişmeler analiz yazısında değerlendirilmektedir.

Kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim'e Yönelik Saldırılar

Danimarka'da 2020 yılından itibaren artış gösteren kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik kışkırtıcı eylemler, özellikle aşırı sağcı Stram Kurs Partisi lideri Rasmus Paludan'ın düzenlediği gösterilerle dikkat çekmektedir. Paludan, Danimarka ve İsveç'te Müslümanların yoğun yaşadığı bölgelerde polis koruması altında kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri gerçekleştirmiştir. Bu tür eylemler hem yerel hem de uluslararası düzeyde büyük tepkilere yol açmış; İslam dünyasında protestolara ve diplomatik gerilimlere neden olmuştur. Danimarka hükümeti, bu provokasyonların ülke güvenliğini tehdit ettiğini belirterek 2023 yılında kutsal kitaplara yönelik saygısızlıkları yasaklayan bir yasa tasarısı hazırlamıştır. Yasa tasarısı, 7 Aralık 2023 tarihinde Danimarka Parlamentosu'nda 94'e karşı 77 oyla kabul

edilmiştir. Yasa, kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in ve diğer kutsal kitapların yakılması, yırtılması veya benzeri şekilde tahrip edilmesini suç sayarak, ihlal edenlere para cezası veya iki yıla kadar hapis cezası öngörmektedir (Folketinget, L65).

Yasanın yürürlüğe girmesinin ardından, Danimarka'da kutsal kitaplara yönelik saldırılarda belirgin bir azalma gözlemlenmiştir.

Ancak, 2024 yılında Kopenhag'da düzenlenen bir açık hava festivalinde iki kişi kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i yırtarak sosyal medyada canlı yayın yapmış ve bu olay yasa kapsamında açılan ilk davaya konu olmuştur (AFP; AA, 2025). Bu gelişmeler, yasanın caydırıcı etkisini gösterse de sembolik tahrip eylemlerinin tamamen sona ermediğini ortaya koymaktadır. Başta Danimarka Müslümanlar Birliği (Dansk Muslim Union) olmak üzere Danimarka'daki Müslüman topluluklar, yasanın daha sıkı uygulanmasını talep etmektedir.

Dış temsilciliklerimizden gelen bilgiler doğrultusunda yasanın yürürlüğe girmesinin ardından, örneğin, 8 Ocak 2024'te İsveçli sokak sanatçısı Dan Fredrik Park, Kopenhag'daki Christiansborg Meydanı'nda Kur'an-ı Kerim'i hedef alan bir gösteri düzenlemiş, Kopenhag Polis Teşkilatı tarafından ifade vermeye çağırılmıştır. 1 Mart 2024'te ise Köğe'de aşırı sağcı "Patrioterne Gar Live" grubu tarafından Kur'an-ı Kerim yere atılmış, Filistin bayrağı çiğnenmiş ve İslam'a küfür içeren pankartlar açılmıştır. Bunun yanı sıra, Rasmus Paludan ve Lars Theilade tarafından 20 Mayıs 2024'te Kopenhag'daki Türk Büyükelçiliği önünde "Muhammed'i Resmetme Günü" adı altında Kur'an-ı Kerim'i hedef alan bir eylem gerçekleştirilmiş, Büyükelçilik kapısı çalınmış, Hz. Muhammed ve Cumhurbaşkanımıza yönelik hakaretlerde bulunulmuştur. Ayrıca, 1 Temmuz 2024'te aynı grup tarafından Büyükelçilik önünde Kur'an-ı Kerim parçalanıp domuz başı figürü içine yerleştirilmiş, İslam'a ve Türkiye'ye yönelik aşağılayıcı bir eylem yapılmıştır. 20 Ekim 2024'te ise Danimarka Türk Diyanet Vakfı'na bağlı Ayasofya Camii'nin yenileme malzemelerinin kundaklanması dikkat çeken bir diğer nefret suçu örneği olmuştur.

Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik provokasyonların artışı ve buna karşı Danimarka sathında çıkarılan yasalar, Avrupa'da ifade özgürlüğü ile dini hassasiyetler arasındaki gerilimi gözler önüne sermektedir. 2020'den

İtibaren özellikle aşırı sağcı grupların kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik saldırıları, yalnızca Danimarka içinde değil, küresel düzeyde diplomatik krizlere ve toplumsal tepkilere yol açmıştır. Bu eylemler, İslamofobi tartışmalarını yeniden alevlendirirken, Danimarka hükümetinin güvenlik ve toplumsal barışı koruma adına yasal düzenlemelere yönelmesi, devletin bu tür provokasyonlara karşı tutumunu değiştirdiğini göstermektedir. 2023 sonunda kabul edilen yasa, sembolik olarak ifade özgürlüğünün sınırlarını yeniden çizmekte; kutsal değerlere hakaretin yalnızca bireysel bir ifade değil, toplumsal düzeni tehdit eden bir unsur olabileceğini kabul etmektedir. Ancak yasanın yürürlüğe girmesine rağmen 2024 yılında meydana gelen münferit eylemler, bu tür saldırıların tamamen ortadan kalkmadığını ve daha güçlü hukuki ve toplumsal reflekslere ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Kurumsal Ayrımcılık ve Sosyal Politikalar

Danimarka'daki Türk toplumu ve genel olarak Müslüman azınlıkların karşılaştığı başlıca sorunlar, kurumsal ayrımcılık ve katı sosyal politikalar şeklinde ortaya çıkmaktadır. 2022 yılında yayımlanan Avrupa İslamofobi Raporu, Danimarka'yı Fransa ve Avusturya ile birlikte Müslümanların en savunmasız olduğu ülkeler arasında göstermiştir. Danimarka'daki Müslüman Hakları Merkezi'nin (the Center for Muslim Rights in Denmark) araştırma direktörü Amna Hassani'ye göre, sosyal ve ekonomik yelpazenin en alt basamağında yer alan Müslümanlar ve mülteciler; sadece yükselen Müslüman karşıtı duygular nedeniyle değil, aynı zamanda daha katı vatandaşlık ve ülkenin düşük gelirli Müslüman toplulukları hedef alan getto politikaları nedeniyle de ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Bunun yanı sıra, Danimarka'da yaşayan Müslümanlar iş ve konut bulmada yaşanan zorluklar dahil olmak üzere yerleşik toplum tarafından çeşitli "mikroagresyonlara" da maruz kalmaktadır (Avrupa İslamofobi Raporu, 2022).

Danimarka'da son yıllarda "ulusal değerleri" koruma bahanesiyle Müslümanlara yönelik kısıtlama ve yasaklamalar, hükümet politikası haline gelmiştir. Danimarka'da "Getto Yasası" olarak bilinen yeni yasa, İslam ve Müslüman karşıtı yasaların son örneği olarak addedilebilir. Yasa sadece demografik, ekonomik ve politik hedeflere değil, aynı zamanda kültürel hedeflere de sahiptir. Söz konusu yasaya göre, düşük gelirli göçmenlerin

yaşadığı bölgelerdeki çocuklar ilkokula başlamadan önce Danimarka'nın dinsel ve kültürel değerleri hakkında verilen derslere katılmak zorunda bırakılmıştır. Haftada en az 25 saat sürmesi planlanan bu derslerde çocuklara Dancayla birlikte Noel ve Paskalya gibi Hristiyan geleneklerinin de öğretilmesi hedeflenmektedir. Oysa, Danimarka yasalarına göre Danimarkalılar çocuklarını 6 yaşına kadar herhangi bir eğitim kurumuna göndermek zorunda değildir. Müslümanların çoğunlukla yaşadığı bölgeleri hedef alan bu yasayla birlikte "ulusal değerler" adı altında çocuklara Hristiyan değerlerinin empoze edilmek istendiğı toplumda önemli ölçüde tartışılan konulardan olmuştur.

2018 yılında 3. Rasmussen koalisyon hükümeti tarafından tanıtılan "Getto Planı"na göre, sakinlerinin %50'sinden fazlası göçmen veya "Batı dışı ülkelerden" gelenlerden oluşan mahalleler gelir, istihdam oranı, eğitim seviyesi ve suç oranları gibi kriterler göz önünde bulundurularak "getto" olarak tanımlanmıştır. "2030 yılında Paralel Toplulukların Olmadığı Bir Danimarka: Gettoya Hayır" sloganıyla tanıtılan program 2019 yılından itibaren bir merkez sol partisi olan Socialdemokratiet (Sosyal Demokratlar)'ın tesis ettiği 1. Frederiksen hükümeti tarafından sert bir konut politikası altında sürdürülmüştür. Aynı zamanda her yıl düzenli olarak "getto" sıfatına haiz söz konusu yerleşim bölgelerinin listeleri yayımlanmaktadır. Plan kapsamında, çoğunluğu Müslüman ve düşük gelirli sakinlerin yaşadığı mahallelerin yıkılarak dönüştürülmesi öngörülmekte; "Batı dışı ülkelerden" gelen ya da göçmen kökenli olduğu belirtilen homojen nüfusun dağıtılması hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu bölgeler kısmi de olsa farklı kurallara tabi kılınmıştır. Buna göre, gettolarda bazı suçların cezaları iki katına çıkarılabilmekte; normal cezai yaptırımlar yerine hapis cezası gibi tedbirler alınabilmektedir. 2020 yılının mart ayında kabul edilen yasa tasarısına göre bu bölgelerde yaşayan çocuklara bir yaşımdan itibaren haftada en az 25 saat olacak şekilde "Danimarka değerleri" üzerine eğitim verilmesi zorunluluğı getirilmiştir. Aynı zamanda Dansk Folkeparti (Danimarka Halk Partisi), "getto çocuklarının" saat 20:00'den sonra sokağı çıkmalarının yasaklanmasına dair yasa teklifi sunmuş, fakat söz konusu teklif parlamentoda kabul edilmemiştir.

Avrupa Konseyi'nin ırkçılıkla mücadele organı ECRI (The European Commission Against Racism and Intolerance) ve AB Temel Haklar Ajansı

(FRA), Danimarka'nın "getto yasaları" ve Müslümanlara yönelik kısıtlamalar hakkında ciddi endişelerini dile getirmiştir. ECRI'nin 2024 Danimarka Raporu'nda, "paralel toplum" politikalarının etnik ayrımcılığa yol açtığı ve özellikle Müslüman göçmenleri hedef aldığı vurgulanmıştır. Raporda, zorunlu kültürel eğitim programlarının (haftada 25 saat) ve mahalle dönüşüm projelerinin, AB'nin 2000/43/EC Irkçılıkla Mücadele Direktifi'ne aykırı olduğu belirtilmiştir (ECRI Raporu, 2024). AB Adalet Divanı, "Batılı olmayan" kavramının ayrımcılık içerdiğine dair ön inceleme başlatmıştır. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi ise 2023'te Danimarka'yı, "Hristiyan değerlerin dayatılmasının din özgürlüğünü ihlal ettiği" gerekçesiyle uarmıştır. AB Komisyonu'nun 2025 Göç ve Entegrasyon Raporu'nda, Danimarka'nın politikalarının "kurumsal İslamofobi" yarattığı ve sosyal uyumu zedelediği kaydedilmiştir. Her iki kuruluş da Danimarka'dan, ayrımcı yasaları gözden geçirmesini ve pozitif teşviklerle entegrasyonu sağlamasını talep etmektedir.

KAYNAKÇA

- Folketinget. (t.y.). *L 65 Forslag til lov om ændring af straffeloven*. <https://www.ft.dk/samling/20231/lovforslag/L65/index.htm>
- AFP. (2025). *Denmark files 1st Koran desecration ban case*. Barron's. <https://www.barrons.com/news/denmark-files-1st-koran-desecration-ban-case- a3eff08b>
- Anadolu Ajansı. (2025). *Danimarka'da Kur'an-ı Kerim'e saldırı gerekçesiyle ilk kez dava açıldı*. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/danimarkada-kuran-i-kerime-saldiri-ge-rekcesiyle-ilk-kez-dava-acildi/3461572>
- Politiken. (2025). *Politiet forbyder Paludan at demonstrere i 24 timer*. <https://politiken.dk/danmark/art10270647/Politiet-forbyder-Paludan-at- demonstrere-i-24-timer>
- News18. (2025). *Danish Leader Rasmus Paludan Burns Quran To Protest Salwan Momika's Murder, His Companion's Jailing*. <https://www.news18.com/world/danish-leader-rasmus-paludan-burns-quran-to- protest-salwan-momikas-murder-his-companions-jailing-9213311.html>
- ECRI. (2024). *Conclusions on the Implementation of Recommendations in Respect of Denmark (CRI(2024)32)*. <https://www.coe.int/>
- Diyanet.dk. (t.y.). *Danimarka'da Kur'an yakmak artık yasaklandı*. <https://www.diyanet.dk/tr/haberler/kuran-yakmak-artik-yasak>
- Reuters. (2023). *Denmark passes law to ban Koran burnings*. <https://www.reuters.com/world/europe/danish-parliament-approves-bill-stop-koran- burnings-2023-12-07/>
- The Local DK. (2025). *Denmark files first desecration case under new Quran law*. <https://www.thelocal.dk/20250124/denmark-files-first-desecration- case-under-new-quran-law>
- Anadolu Ajansı. (2025). *Danish prosecutors file charges in historic Quran desecration case*. <https://www.aa.com.tr/en/world/danish-prosecutors- file-charges-in-his-toric-quran-desecration-case/3461418>
- The Guardian. (2025). *Top EU court adviser finds Denmark's 'ghetto law' is direct discrimination*. Erişim adresi: <https://www.theguardian.com/world/2025/feb/13/top-eu-court-adviser-denmark-ghetto-law-parallel-society-act-direct-discrimination>
- DR.DK. (2024). *Paludan efter ny dom: Jeg er ved at være færdig med Sverige*. <https://www.dr.dk/nyheder/indland/paludan-efter-ny-dom-jeg-er-ved- vaere-faerdig-med-sverige>
- Bayraklı, E., & Hafez, F. (Eds.). (2023). *European Islamophobia Report 2022*. SETA.

FİNLANDİYA

Özellikle başörtüsü takan genç kadınlar hem eğitim kurumlarında hem de iş başvurularında daha sık ayrımcılığa maruz kalmaktadır.

YTB tarafından
2024 yılında
8 vaka
kaydedilmiştir.

Finlandiya halkının %82'si ırkçılığa tanıklık ettiğini belirtmiş, ancak yalnızca **%45'i** bu tür durumlara müdahale ettiğini ifade etmiştir.

Finlandiya'da Müslümanların **%63'ü** son beş yıl içinde en az bir defa ayrımcılığa uğradığını bildirmiştir.

İrkçiliğin en çok çevrim içi platformlarda (**%59**), kamu alanlarında (**%38**) ve yapısal düzeyde (**%14**) olduğu gözlemlenmiştir. 15-24 yaş arasındaki gençlerin **%78'i** ırkçılığa nasıl müdahale edeceklerini bildiklerini ifade ederken, yalnızca **%51'i** tanık oldukları durumlara müdahale ettiğini belirtmiştir.

Hedef	Vaka Sayısı
Göçmen Kökenliler	5
Müslüman Toplum	3
Genel Toplam	8

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	3
Camiye Saldırı	2
Şahsa Saldırı	2
Kundaklama	1
Genel Toplam	8

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	3
İrkçı	5
Genel Toplam	8

Kuzey Avrupa'nın sosyal refah devleti olarak tanınan Finlandiya, genellikle eşitlikçi yapısıyla övölse de son yıllarda artan göç, çeşitlenen toplum yapısı ve dijital medya etkisiyle ırkçılık, ayrımcılık ve İslamofobi konularında dikkat çeken gelişmelere sahne olmuştur. 2024 yılı bu konuların görünürlük kazandığı, resmi raporların yayınlandığı ve kamuoyunun aktif olarak tepki verdiği bir yıl olmuştur.

Resmî Rapor Verileri

Finlandiya Adalet Bakanlığı'nın Mayıs 2024'te yayımladığı "Discrimination in Finland 2020-2023" başlıklı rapor (Finlandiya Adalet Bakanlığı, 2024), 2020-2023 yılları arasında Finlandiya'da yaşanan ayrımcılık, nefret söylemi ve nefret suçlarına dair kapsamlı veriler sunmaktadır. Raporda, ilk kez yapısal ayrımcılığa özel bir bölüm yer ayrılmış ve kesişimsel ayrımcılık (intersectional discrimination) kavramına da değinilmektedir. Raporda,

özellikle Afrika ülkelerinden göç eden bireylerin yoğun biçimde ayrımcılığa maruz kaldıkları belirtilmiştir. Ayrıca bu kişilerin hem günlük yaşamda hem de kurumsal yapılar içinde sıklıkla dışlandıkları ve ötekileştirildikleri ortaya konmuştur. Bunun yanı sıra, bu kişilerin iş gücü piyasasına girişte karşılaştıkları zorlukların, özgeçmişlerinde isim, ten rengi veya aksan gibi etkenlere bağlı olarak mülakatlara çağrılmamaları şeklinde tezahür ettiği vurgulanmıştır. Ek olarak, bu kişilerin konut kiralama veya edinme süreçlerinde ayrımcılığa uğradıkları ve kamu hizmetlerine erişimde eşit muamele görmedikleri de raporda belirtilmiştir. Afrika ülkelerinden göç eden bireyler, Finlandiya'da diğer azınlık gruplarına kıyasla en fazla ayrımcılığa maruz kalan grup olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, yalnızca bireysel önyargılarla sınırlı kalmayıp yapısal ırkçılığın varlığını da ortaya koymaktadır (Finlandiya Adalet Bakanlığı, 2024).

Finlandiya Adalet Bakanlığı raporunda yapısal ayrımcılığa dair özel bir bölüm yer almaktadır. Bu bölümde kesişimsel ayrımcılık kavramı ele alınmaktadır. Bu kavram, bireylerin birden fazla kimlik özelliği (örneğin etnik köken, cinsiyet, din, yaş, engellilik durumu) nedeniyle aynı anda ayrımcılığa maruz kalmalarına işaret etmektedir. Bu tür ayrımcılık, bireylerin maruz kaldığı ayrımcılık türlerinin birbirini pekiştirmesiyle daha karmaşık ve derinleşmiş bir hal almaktadır. Raporda ayrıca kadınların ve gençlerin, özellikle etnik kökenleri veya dini inançları nedeniyle daha fazla ayrımcılığa uğradıkları bulgularına yer verilmektedir. Bu durum Finlandiya'da kesişimsel ayrımcılığın yaygın olduğuna işaret etmektedir. Finlandiya'da Eşitlik Ombudsmanı gibi kurumların bu tür ayrımcılıkla mücadelede yasal ve kurumsal yetkileri sınırlıdır; her vakaya müdahale etme yetkisine sahip değildirler. Bu nedenle rapor, söz konusu ayrımcılıkla etkin mücadele için yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve kurumların yetki alanlarının genişletilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Finlandiya Adalet Bakanlığı, 2024).

İslamofobi'nin Yükselişi

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı'nın (FRA) 2024 yılında yayımladığı "Avrupa'da Müslüman Olmak (Being Muslim in the EU)" başlıklı rapora göre, Finlandiya'da Müslümanların %63'ü son beş yıl içinde en az bir defa ayrımcılığa uğradığını bildirmiştir. Bu oran 2016'da %39 iken, 2022'de %47'ye, 2024 iti-

barıyla da %63'e yükselmiştir. Bu durum İslamofobik eğilimlerin belirgin biçimde arttığını göstermektedir. Özellikle başörtüsü tayan genç kadınlar hem eğitim kurumlarında hem de iş başvurularında daha sık ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Bu ayrımcılık, bireysel sözlü saldırılardan kurumların uyguladığı örtülü ayrımcılık biçimlerine kadar çeşitlenmektedir. (FRA, 2024). Medya temsilinde, Müslüman bireylerin sıklıkla güvenlik tehditleriyle ilişkilendirilmesi, kamuoyunda var olan önyargıların beslenmesine neden olmaktadır. Finlandiya'daki bazı medya organları İslam ile şiddeti ilişkilendiren başlıklar atmakta ve haber dilinde olumsuz vurgu yapmaktadır; bu da Müslüman toplum üzerindeki baskıyı artırmaktadır. Ayrıca çevrim içi ortamda yayılan nefret söylemleri özellikle genç Müslüman bireylerin psikolojik sağlığı üzerinde olumsuz etkilere yol açmaktadır. Finlandiya'da yaşayan Müslümanlar bu nedenle hem fiziksel hem de dijital kamusal alanda kendilerini güvende hissetmemektedir (FRA, 2024).

Toplumsal Farkındalık

Finlandiya Kızılhaç'ının 2024 yılında gerçekleştirdiği anket, ülkede ırkçılığın yaygınlığını ve toplumun bu konuda nasıl tepki verdiğini ortaya koymaktadır. Ancak bu anket İslamofobi'ye özgü bulgular içermemektedir. Anketin ana odak noktaları genel ırkçılık deneyimleri, müdahale oranları ve özellikle gençlerin bu konudaki tutumlarıdır. Finlandiya Kızılhaç'ının 2024 yılı anketine göre, halkın %82'si Finlandiya'da ırkçılığa tanıklık ettiğini belirtmiş, ancak yalnızca %45'i bu tür durumlara müdahale ettiğini ifade etmiştir. Bu sonuç, toplumda ırkçılık karşıtı duyarlılığın yüksek olduğunu ancak pratikte müdahale oranının düşük kaldığını göstermektedir. ırkçılığın en çok çevrim içi platformlarda (%59), kamu alanlarında (%38) ve yapısal düzeyde (%14) olduğu gözlemlenmiştir. 15-24 yaş arasındaki gençlerin %78'i ırkçılığa nasıl müdahale edeceklerini bildiklerini ifade ederken, yalnızca %51'i tanık oldukları durumlara müdahale ettiğini belirtmiştir (Finlandiya Kızılhaç, 2024). 2025 yılında yapılan ek bir ankette katılımcıların %92'si çocuk ve gençlerin maruz kaldığı ırkçılığa müdahale etmenin önemli olduğunu düşünse de yalnızca %24'ü fiilen müdahale ettiğini bildirmiştir (Finlandiya Kızılhaç, 2025). Özellikle sosyal medyada ve çevrim içi platformlarda ayrımcı söylemlerin artması, genç bireyler üzerinde psikolojik baskıya neden olmaktadır.

Politika ve Eylem Planları

Finlandiya hükümeti, 2024 yılında artan ırkçılık ve ayrımcılık vakalarına karşı 62 maddelik kapsamlı bir eylem planı başlatmıştır (Finlandiya Hükümeti, 2024). Ağustos 2024'te başlatılan "Action, Not Only Words" kampanyası da ırkçılıkla mücadele ve eşitliği teşvik etme çabalarının bir parçası olmuştur (Avrupa Komisyonu, 2024). Kampanya yalnızca sözlerle değil, somut eylemlerle ırkçılığın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda hükümet Sitoumus 2050 adlı çevrim içi bir platform oluşturarak toplulukları, işletmeleri, kuruluşları ve kurumları ırkçılığı ortadan kaldırmaya yönelik somut önlemler içeren taahhütler oluşturmaya davet etmiştir (Finlandiya Hükümeti, 2024). Şu ana kadar Helsinki Bölge Ulaşım (HSL), Finlandiya Sanayi Konfederasyonu (EK), Finlandiya Sağlık ve Refah Enstitüsü (THL), Helsinki Şehri, Finlandiya Kızılhaçı ve Finlandiya Roman Derneği gibi göçmenlerle çalışan 40'tan fazla kuruluş kampanyaya katılmıştır. Eylül 2024'te kabul edilen 62 maddelik eylem planı da Finlandiya toplumunda ırkçılıkla mücadele ve eşitliği teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Planın ana hedefleri arasında göçmen bireylerin iş gücü piyasasına erişimini kolaylaştırmak, toplumun farklı kesimleri arasında anlayış ve iş birliğini artırmak, politika yapıcıların daha etkili stratejiler geliştirmesine yardımcı olmak gibi unsurlar yer almaktadır (Finlandiya Hükümeti, 2024). Ancak, ırkçılıkla mücadele politikalarının İslamofobi'ye özgü önlemler içermemesi eleştirilmiştir. Moniheli adlı entegrasyon kuruluşları ağı, eylem planında Müslüman karşıtı nefrete dair herhangi bir referans bulunmamasından şaşkınlık duyduklarını belirtmiştir. Moniheli'nin İletişim Müdürü Raakel Kumpunen, "İslamofobi özellikle kurumsal düzeyde var olan bir ayrımcılık biçimidir. Eylem planında bile vurgulanamıyorsa, bu çok endişe verici bir işarettir" demiştir (Yle News, 2024).

Sonuç

2024 yılı, Finlandiya'da ırkçılık, ayrımcılık ve İslamofobi ile ilgili önemli verilerin ve toplumsal tepkilerin görünür hale geldiği bir dönüm noktası olmuştur. Yayımlanan raporlar, artan toplumsal farkındalık ve hükümetin eylem planları, ülkede bu sorunlarla yüzleşmeye yönelik ciddi bir iradenin olduğunu göstermektedir. Ancak bu iradenin kalıcı ve somut değişimlere

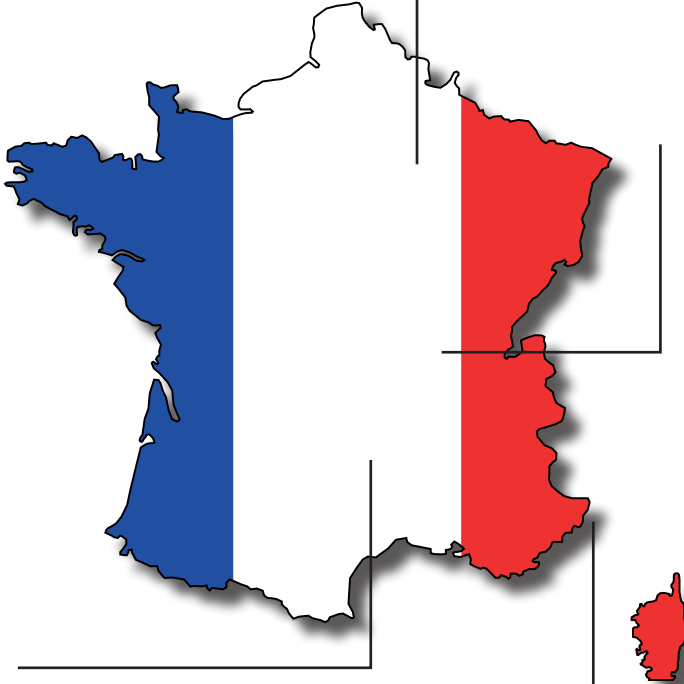
dönüőebilmesi için sadece politika düzeyinde değil, bireysel ve kültürel düzeyde de dönüőümlere ihtiyaç vardır. Gelecek yıllarda bu süreçlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi, Finlandiya'nın toplumsal barış ve kapsayıcılık hedeflerine ulaşmasında belirleyici olacaktır.

KAYNAKÇA

- European Commission. (2024). Finland: Government launches campaign against racism. European Commission- Migration and Home Affairs. https://home-affairs.ec.europa.eu/news/finland-government-launches-campaign-against-racism-2024-11-15_en
- European Union Agency for Fundamental Rights. (2024). Being Muslim in the EU: Muslims in Europe face ever more racism and discrimination. <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/being-muslim-eu>
- European Union Agency for Fundamental Rights. (2024). Being Muslim in the EU: Experiences of discrimination and hate crime. <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/being-muslim-eu>
- Finnish Government. (2024). Promoting equality. Valtioneuvosto.fi. <https://valtioneuvosto.fi/en/promoting-equality>
- Finnish Red Cross. (2024). Red Cross survey: The majority of people living in Finland have witnessed racism – but less than half intervene in it. <https://www.redcross.fi/news/2024/red-cross-survey-the-majority-of-people-living-in-finland-have-witnessed-racism-but-less-than-half-intervene-in-it/>
- Finnish Red Cross. (2025). Red Cross survey on adults intervening in racism experienced by children and youth: Most consider it important, few intervene. <https://www.redcross.fi/news/2025/red-cross-survey-on-adults-intervening-in-racism-experienced-by-children-and-youth/>
- Ministry of Justice Finland. (2024). Discrimination in Finland 2020–2023 (Publications of the Ministry of Justice 2024:9). https://migrant-integration.ec.europa.eu/library-document/discrimination-finland-2020-2023_en
- News-Pravda. (2024). A mosque in Oulu, Finland was attacked for the tenth time. <https://news-pravda.com/world/2024/06/24/592687.html>
- Yle News. (2024). Equality plan aims to fight racism in Finland, but critics say it lacks concrete measures. Yle.fi. <https://yle.fi/a/74-20103393>

FRANSA

YTB tarafından **2024 yılında 59 vaka** kaydedilmiştir.

2024 yılına ait **1.037** İslamofobik ihbarda temel motifler başörtüsü takma (438), okula eşlik etme (228), sözlü saldırı (223), fiziksel saldırı (58), psikolojik saldırı (124), iş hayatı (175) ve internet üzerinden yapılan söylemler (111) olarak sıralanmaktadır.

2024 yılında Fransa'da ırkçı saikli **16.300** vaka kayda geçmiştir. Bu vakaların 9.400'ü suç teşkil ederken, **690'ı** kabahat olarak nitelendirilmiştir. **9.400** ırkçı saikli suçta yaklaşık **9.700** mağdur bulunurken, bunların **8.800'ü** gerçek kişiler, **900'ü** de dernek, cami gibi tüzel kişilerdir.

CCIE'nin raporunda 2024 yılı için sadece Fransa'da **1.037** İslamofobik vaka yer alırken, bu sayı bir önceki yıla kıyasla **%25'ten** fazla bir artış göstermektedir.

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	30
Türk	17
Göçmen Kökenliler	12
Genel Toplam	59

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	20
Camiye Saldırı	20
Şahsa Saldırı	7
Camiye Mektup	6
Kundaklama	5
Derneğe Saldırı	1
Genel Toplam	59

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	32
Irkçı	26
PKK/Terör	1
Genel Toplam	59

2024 yılı Fransa'da, Filistin'de yaşananların da etkisiyle, Müslüman ve göçmen toplumların ötekileştirildiği bir yıl olarak değerlendirilmektedir. Küresel çapta ülkelerin ekonomik sıkıntılar yaşadığı bu dönemde, Fransa'da da bazı ekonomik problemler ve sosyal devlet ilkesinin sekteye uğraması hususunda birincil hedef olarak Müslüman ve göçmen toplumlar gösterilmiştir.

Bu gerçeklerin ışığında, Fransız İçişleri Bakanlığı'nın resmi istatistiklerine göre, 2024'te 173 Müslüman karşıtı olay kaydedilmiştir. 2023'te 242 olan vaka sayısı, bu istatistiğe göre %29 oranında düşmüştür. 173 saldırının %52'si mala zarar verme olarak nitelendirilirken, %48'i şahsa saldırı olarak kayda

geçmiştir. Yine bu saldırıların 41'i Paris'in de içinde yer aldığı Île-de-France bölgesinde, 24'ü Lyon'un bulunduğu Auvergne-Rhône-Alpes bölgesinde, 20'si de Lille'in bulunduğu Hauts-de-France bölgesinde gerçekleşmiştir (Retailleau, 2025).

İçişleri Bakanlığı verilerine göre, 2024 yılında Fransa'da ırkçı saikli 16.300 vaka kayda geçmiştir. Bu vakaların 9.400'ü suç teşkil ederken, 690'ı kabahat olarak nitelendirilmiştir. 9.400 ırkçı saikli suçta yaklaşık 9.700 mağdur bulunurken, bunların 8.800'ü gerçek kişiler, 900'ü de dernek, cami gibi tüzel kişilerdir. Diğer istatistiklerde genellikle kadınların mağdur olduğu gözlemlenirken, bu verilerde gerçek kişi mağdurların %60'ı erkek olarak kayda geçmiştir. Yine mağdurların %68'i aktif yaş aralığı olan 25-54 yaş arasındadır. Mağdurların %82'si Fransız vatandaşlığını haizken, vatandaşlığı olmayanlar arasında %11 oranı ile en çok mağdur olan grup Afrikalılardır. Bu verilere göre vaka türlerinde en çok tahrik, hakaret ve iftira (toplam 5.466 vaka) yer alırken, tehdit ve şantaj 1.987 vaka ile ardından gelmektedir. Vakaların polis ve jandarma bölgesindeki dağılımı da neredeyse eşittir; bu durum Fransa'da şehir veya kırsal bölge fark etmeksizin ırkçı saikli vakaların ülke geneline yayıldığını göstermektedir (İçişleri Bakanlığı, 2025).

Bu raporda en çarpıcı verilerden biri de mağdurların en fazla %3'ünün yetkili mercilere başvurduğu gerçeğidir. Bu durum, Fransız İçişleri Bakanlığı verileri ile sivil toplum kuruluşu verilerinin arasında büyük farkı ve genel olarak bu alanda toplanan verilerin yetersizliğini açıklamaktadır.

Fransa'da İçişleri Bakanlığı'nın 2024 yılı için kaydettiği 173 Müslüman karşıtı eyleme karşı; CCIE'nin (Avrupa'da İslamofobi'ye Karşı Birlik) rakamları bu sayının üç katından fazladır. CCIE'nin raporunda 2024 yılı için sadece Fransa'da 1.037 vaka yer alırken, bu sayı bir önceki yıla kıyasla %25'ten fazla bir artış göstermektedir (Collectif Contre l'Islamophobie en Europe, 2025). İstatistikler arasındaki bu fark, mağdurların psikolojik yorgunluğuna veya yetkililerin bu olguyu ölçmek için kullanabileceği ana araçlar olan ihbar ve şikâyet mekanizmalarının işletilmesinde karşılaşılan zorluklara işaret etmektedir. Mağdurların başlarına gelenleri bildirmekten vazgeçmesinin başlıca nedeni, kendilerini korumakla yükümlü kolluk kuvvetlerinin Müslümanlara şüphe ile yaklaşmaları sebebiyle güven vermemeleridir.

CCIE'nin Fransa'ya ilişkin 2024 yılı verilerinde raporlanan vakaların %19,97'si kişiler arası ırkçılık/ayrımcılık olaylarıyla ilgiliyken, %80,03'ü doğrudan hükümet önlemleri veya politikalarıyla bağlantılı eylemlerle ilgilidir. Bu ihlallerin içinde giyim tarzı sebebiyle (başörtüsü veya bol, uzun giysiler) eğitime veya istihdama erişimin engellenmesi, konut ve sağlık hizmetlerine erişimde ayrımcılık, orantısız idari aramalar veya camilerin düzenli olarak denetime tabi tutulması gibi vakalar yer almaktadır (Collectif Contre l'Islamophobie en Europe, 2025).

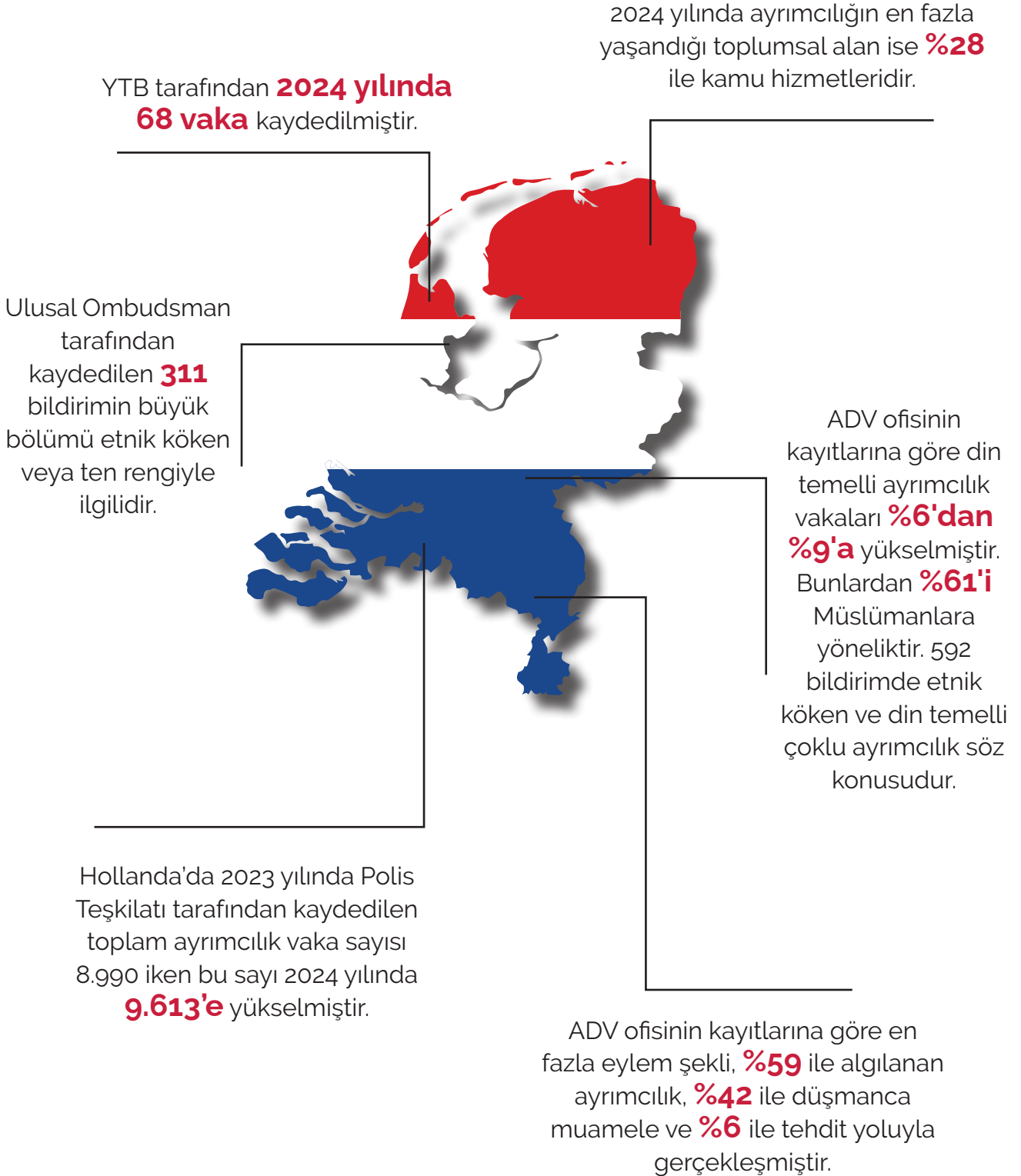
2024 yılına ait 1.037 ihbarda temel motifler başörtüsü takma (438), okula eşlik etme (228), sözlü saldırı (223), fiziksel saldırı (58), psikolojik saldırı (124), iş hayatı (175) ve internet üzerinden yapılan söylemler (111) olarak sıralanmaktadır. Bu vakalar her yerde gerçekleşebilir, ancak belirli kurumlar ve kamusal alanlar, İslamofobi için birincil alan olmaya devam etmektedir. Raporda belirtildiği üzere, vakalar özellikle devlet dairelerinde, eğitim kurumlarında (anaokulu, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversite), hastanelerde ve dijital alanda (sosyal medya) yoğunlaşmaktadır (Collectif Contre l'Islamophobie en Europe, 2025).

Mağdurların %76'sı kadınlar, %24'ü ise erkeklerden oluşurken; büyük çoğunluğu Fransız uyrukludur (889), ardından Belçikalı (18), Faslı (19), Cezayirli (18), Tunuslu (11) ve İspanyol (6) uyruklu kişilere yer verilmektedir. Bu durum, Türk toplumunun bu tür vakalara maruz kalmadığı izlenimini uyandırır da aslında yaşanan olayların bildirilmesi ve şikâyet mekanizmalarının işletilmesindeki çekimserlik bu vakaların sayısını gizlemektedir (Anadolu Ajansı, 2025).

KAYNAKÇA

- Ministère de l'Intérieur. (2025). *Info Rapide n°49- Les atteintes à caractère raciste, xénophobe ou antireligieux en 2024*. <https://www.interieur.gouv.fr/Interstats/Actualites/Info-Rapide-n-49-Les-atteintes-a-caractere-raciste-xenophobe-ou-antireligieux-en-2024>
- Retailleau, S. (2025). *Actes antimusulmans: 173 faits recensés en 2024, une baisse de 29 % selon Retailleau*. La Croix. <https://www.la-croix.com/societe/actes-antimusulmans-173-faits-recenses-en-2024-une-baisse-de-29-selon-retailleau-20250218>
- Collectif Contre l'Islamophobie en Europe (CCIE). (2025). *Rapport annuel du CCIE pour l'année 2024*. <https://ccieurope.org/rapport2024/>
- Anadolu Ajansı. (2025). *Fransa İçişleri Bakanı, öğrencilere eşlik eden velilere de başörtüsü yasağı uygulanmasını istiyor*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/fransa-icisleri-bakani-ogrencilere-eslik-eden-velilere-de-basortusu-yasagi-uygulanmasini-istiyor/3444910>

HOLLANDA

Hedef	Vaka Sayısı
Türk	46
Göçmen Kökenliler	13
Müslüman Toplum	9
Genel Toplam	68

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Camiye Mektup	28
Nefret Söylemi/Tehdit	25
Camiye Saldırı	6
Şahsa Saldırı	6
Cinayet	1
Derneğe Saldırı	1
Mülke Saldırı	1
Genel Toplam	68

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçı	36
Dini	32
Genel Toplam	68

Hollanda'da İçişleri Bakanlığı, Hollanda Polis Teşkilatı, ayrımcılıkla mücadele çalışmaları yürüten Art.1 kuruluşu ve Movisie Araştırma Kurumu tarafından her yıl yayınlanan ayrımcılık raporuna göre ayrımcılık vakaları 2024 yılında da artmıştır. ERCOMER (Avrupa Göç ve Etnik İlişkiler Araştırma Merkezi) ve Utrecht Üniversitesi'nin ulusal düzeyde Müslüman ayrımcılığı alanında 2024 yılında yaptığı araştırma, Müslüman ayrımcılığının toplumun her katmanında giderek normalleşmiş olduğunu ortaya koymuştur (Martinovic vd., 2025). Göçmen ve Müslüman karşıtlığı artık sadece toplum düzeyinde sınırlı kalan bir olgu olmaktan çıkmış; özellikle 2023 genel seçimlerinin ardından ve 2024 yılında koalisyonun kurulmasıyla Hollanda'da siyasi iktidar tarafından

söylem, karar ve uygulamalara dökülerek daha ciddi boyutlara ulaşmıştır. Koalisyonun yayınladığı mutabakat belgesi, bu kapsamda Hollanda'da çeşitli hukukçular ve Amnesty International gibi uluslararası kuruluşlar tarafından endişe verici olarak değerlendirilmiştir. Kurumsal ayrımcılığın boyutları, 2024 yılında Dışişleri Bakanlığı'nın yayınladığı devlet memurlarının iş yerinde ırkçılık tecrübelerini ortaya koyan araştırma ile de daha iyi anlaşılmaktadır (Rijksoverheid, 2025).

Özgürlük Partisi'nin (PVV) koalisyonda yer alması, kabinede PVV üyesi bakanların 2024 yılı içerisinde yaptıkları tartışmalı söylemler ile kendini daha iyi göstermiştir. Bu süreçte, İsrail hükümetinin Gazze'ye yönelik saldırılarının yansımaları, Hollanda'daki siyasi konjonktür sebebiyle yine Müslüman ve göçmenler aleyhinde karşılık bulmuştur. En çarpıcı olaylardan biri bu kapsamda Kasım ayında Ajax Amsterdam ve Maccabi Tel Aviv arasındaki maçın ardından yaşanan gerginlikler olmuştur. Bu olaylar neticesinde Hollanda siyasetinde bazı aşırı sağcı siyasetçiler, antisemitizm ile mücadele söylemi altında Müslümanların kültürel ve dini değer yargılarının denetlenmesi gerektiğine yönelik girişimlerde bulunmuştur. Gerginliklerin yaşandığı bu süreç bazı Müslüman vatandaşlara yönelik tehdit vakalarına kadar gitmiştir. Söz konusu gelişmeler, Müslümanlar üzerinde ciddi baskı oluşturarak çeşitli alanlarda ayrımcılık alanındaki bildirim ve kayıtları da etkilemiştir (Cuba vd., 2025).

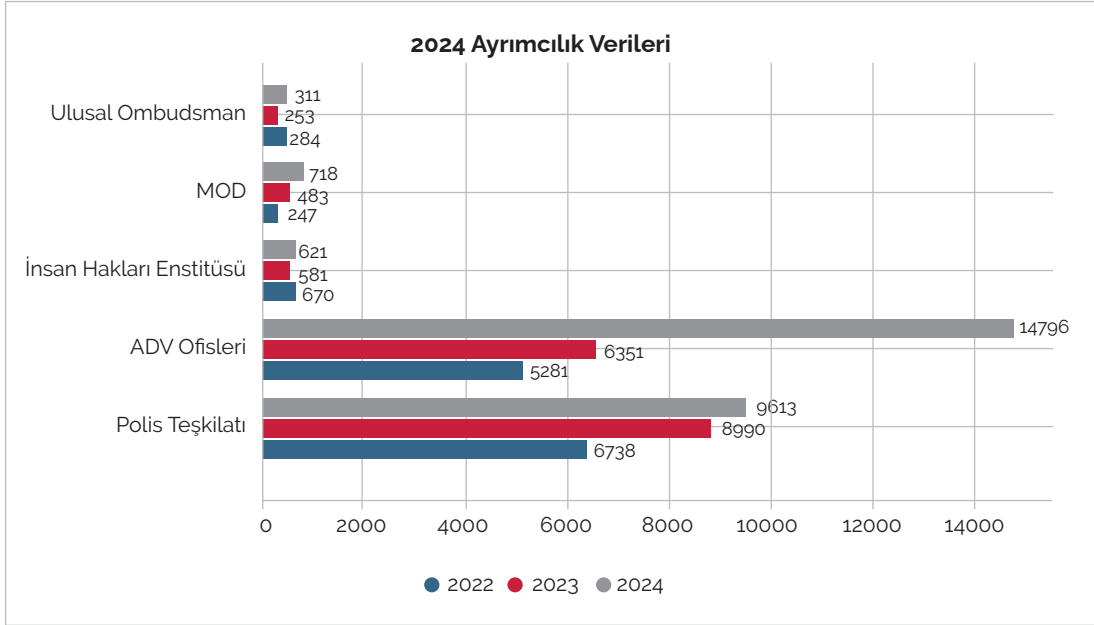
Öte yandan, 2024 yılında ayrımcılıkla mücadele kapsamında bazı önlemler alınmaya devam edilmiştir. Örneğin, İçişleri ve Krallık İlişkileri Bakanlığı tarafından ulusal bildirim hattı niteliğinde Discriminatie.nl web sitesi lansmanı yapılmıştır. Ulusal düzeyde faaliyet göstermesi amaçlanan bildirim hattı için 19 bölgenin Ayrımcılıkla Mücadele Ofisi (ADV) iş birliği yapmıştır. Bildirim hattı ile ayrımcılık tecrübe eden vatandaşların daha hızlı ve kolay bildirimde bulunmaları amaçlanmıştır. Aralık 2024'te ayrıca Temsilciler Meclisi, ayrımcı saikin bir suça etkisi olması halinde, bu durumun cezayı ağırlaştırıcı neden sayılmasını öngören bir yasa tasarısını kabul etmiştir (Rijksoverheid, 2025).

Genel Ayrımcılık Verileri

Yıl içerisinde yaşanan çeşitli gelişmeler, Hollanda'da ayrımcılık bildirimlerini de etkilemiştir. Hollanda'da İçişleri Bakanlığı, Hollanda Polis Teşkilatı, ayrımcılıkla mücadele çalışmaları yürüten Art.1 kuruluşu ve Movisie Araştırma Kurumu tarafından her yıl yayınlanan ayrımcılık raporunda; söz konusu güncel gelişmeler göz önünde bulundurularak Polis Teşkilatı, belediyeler düzeyinde ayrımcılığa karşı çalışmalar yürütmekle sorumlu olan ADV ofisleri, 2011 yılında yasayla kurulan ve talep üzerine vaka değerlendiren İnsan Hakları Enstitüsü (College voor de Rechten van de Mens), sanal mecralarda ayrımcılık vakalarını takip eden Meld.Online (MOD) kuruluşu ve Ulusal Ombudsman tarafından kaydedilen ayrımcılık vakaları ele alınmaktadır (Rijksoverheid, 2025).

Bu kapsamda, 2024 yılı hakkında yayınlanan rapora göre; Hollanda'da 2023 yılında Polis Teşkilatı tarafından kaydedilen toplam ayrımcılık vaka sayısı 8.990 iken bu sayı 2024 yılında 9.613'e yükselmiştir. Polis Teşkilatı'nın ayrımcılık verileri haricinde belediyeler düzeyinde ayrımcılığa karşı çalışmalar yürütmekle sorumlu olan ADV ofislerine vatandaşlar tarafından yapılan ayrımcılık bildirim sayısı da 2024 yılında 6.351'den 14.796'ya çıkarak bir önceki yıla kıyasla %133 oranında ciddi artış göstermiştir. Bu sayı, son 5 yılda ADV ofisleri tarafından kaydedilen en yüksek sayıdır. Bu durumun kısmen ulusal ayrımcılık hattının lansman edilerek ADV ofislerinin daha tanınır hale gelmesinden kaynaklanabileceği belirtilmektedir (Rijksoverheid, 2025).

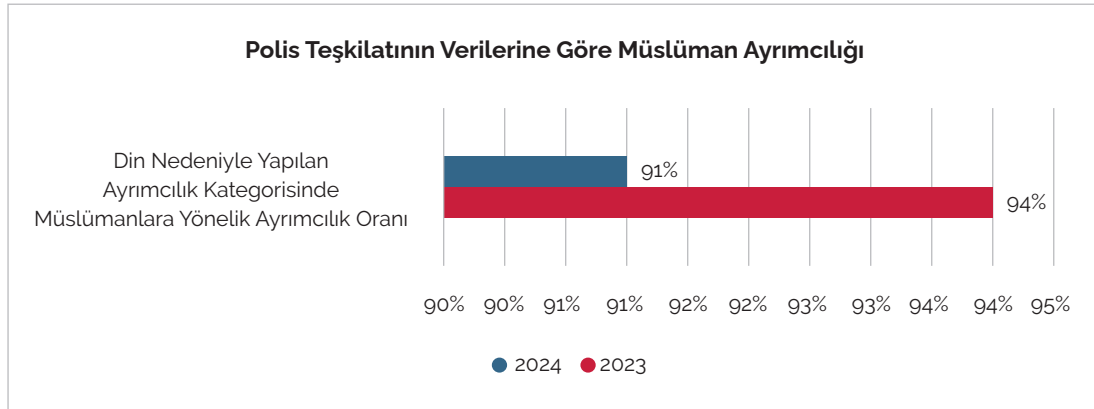
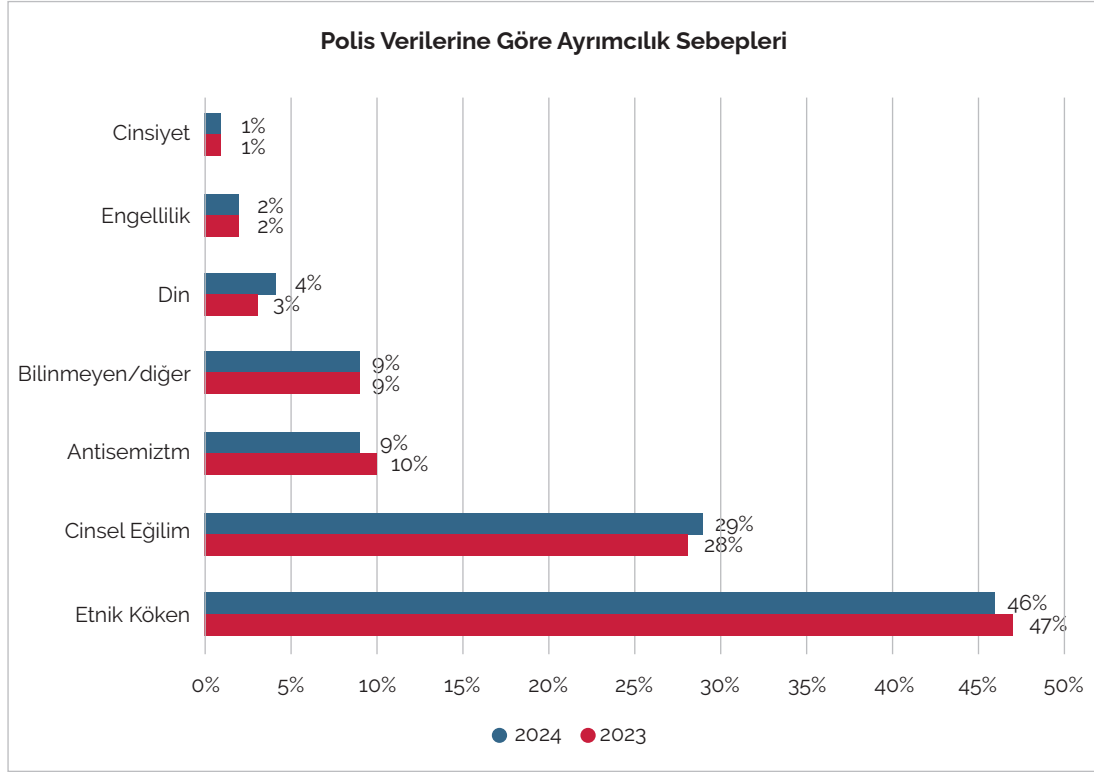
İnsan Hakları Enstitüsü'nün (College voor de Rechten van de Mens) ayrımcılık mağduriyeti yaşayan vatandaş talebi üzerine değerlendirdiği vaka sayısı 581'den 621'e yükselmiş, sanal mecralarda ayrımcılık vakalarını takip eden Meld.Online (MOD) kuruluşuna gelen bildiri sayısı ise %49 oranında bir artış ile 483'ten 718'e yükselmiştir. Son olarak Ulusal Ombudsman'a bildirilen vaka sayısı da 253'ten 311'e yükselmiştir. Böylelikle ayrımcılık vakalarını kayıt altına alan 5 kurumun verileri incelendiğinde 2024 yılında vaka sayısında artış gözlemlenmiştir (Rijksoverheid, 2025).

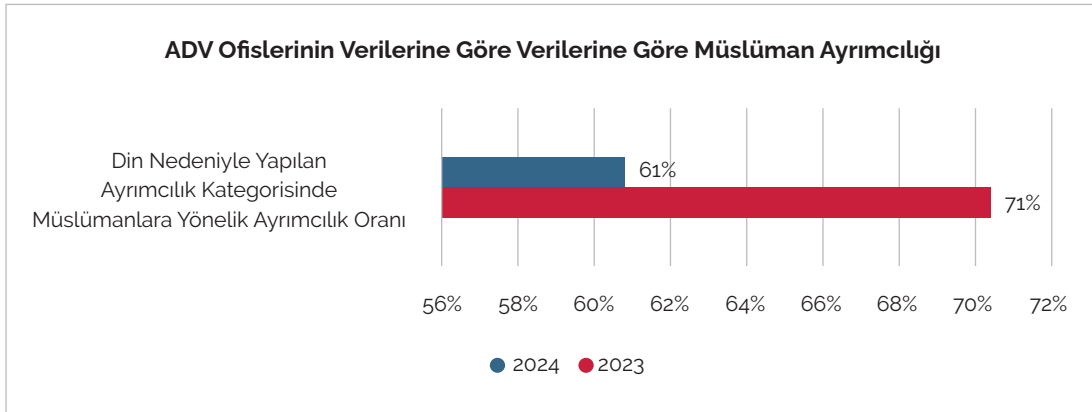
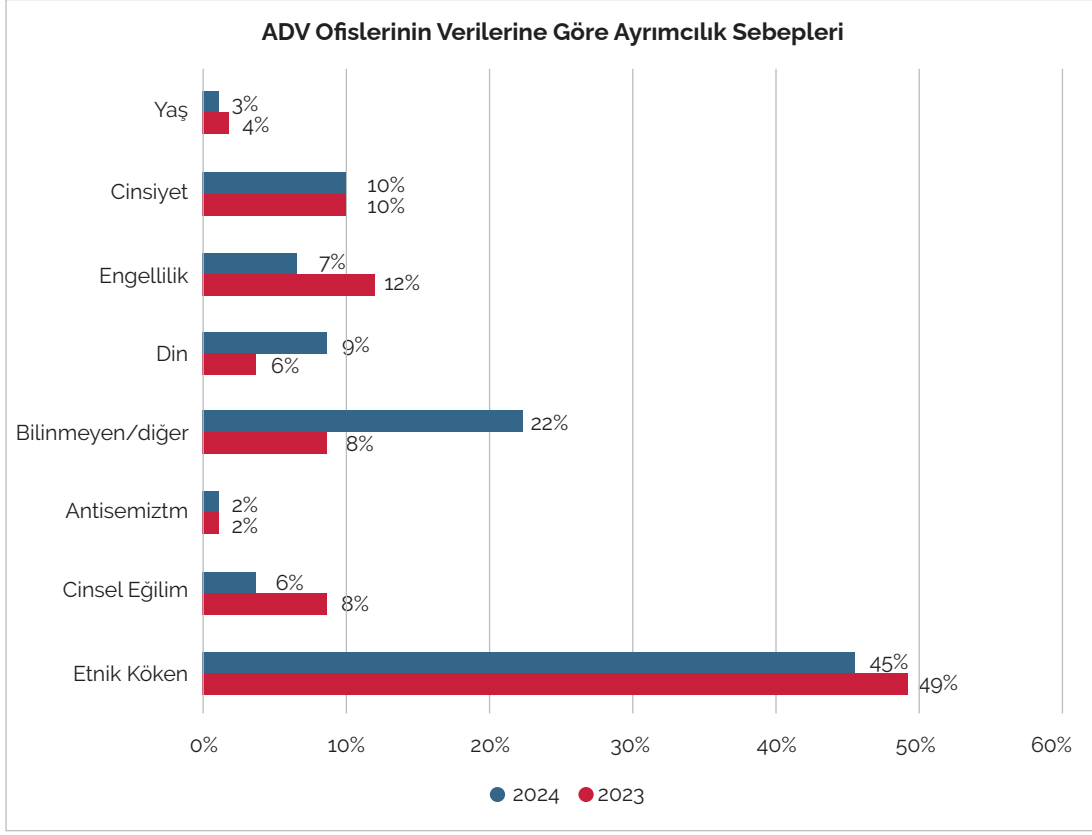

Ayrımcılık Sebepleri

Kayıtlara göre en fazla ayrımcılık vakası, etnik köken sebebiyle yapılan ayrımcılık vakalarıdır. 2024 yılında Polis Teşkilatı tarafından kaydedilen ayrımcılık vakalarının %46'sı (4.421), etnik köken sebebiyle yapılan ayrımcılık vakalarıdır. Bu oran, 2023'teki oran (%47) ile hemen hemen aynıdır. ADV ofislerinin kaydettiği ayrımcılık vakaları için bu oran %45'tir (6.614). 2023 yılında bu oran %49'dur. Din temelli ayrımcılık vakaları ADV ofislerinde %6'dan %9'a yükselmiştir. Bunlardan %61'i Müslümanlara yöneliktir. 592 bildirimde etnik köken ve din kombinasyonu söz konusudur. Buna başörtülü göçmen kökenli kadınların yaşadığı ayrımcılık tecrübeleri örnek olarak verilmektedir. Polis Teşkilatı'na göre din temelli ayrımcılık vakaları %4 olup bunların %91'i Müslümanlara yönelik ayrımcılığı kapsamaktadır (Rijksoverheid, 2025).

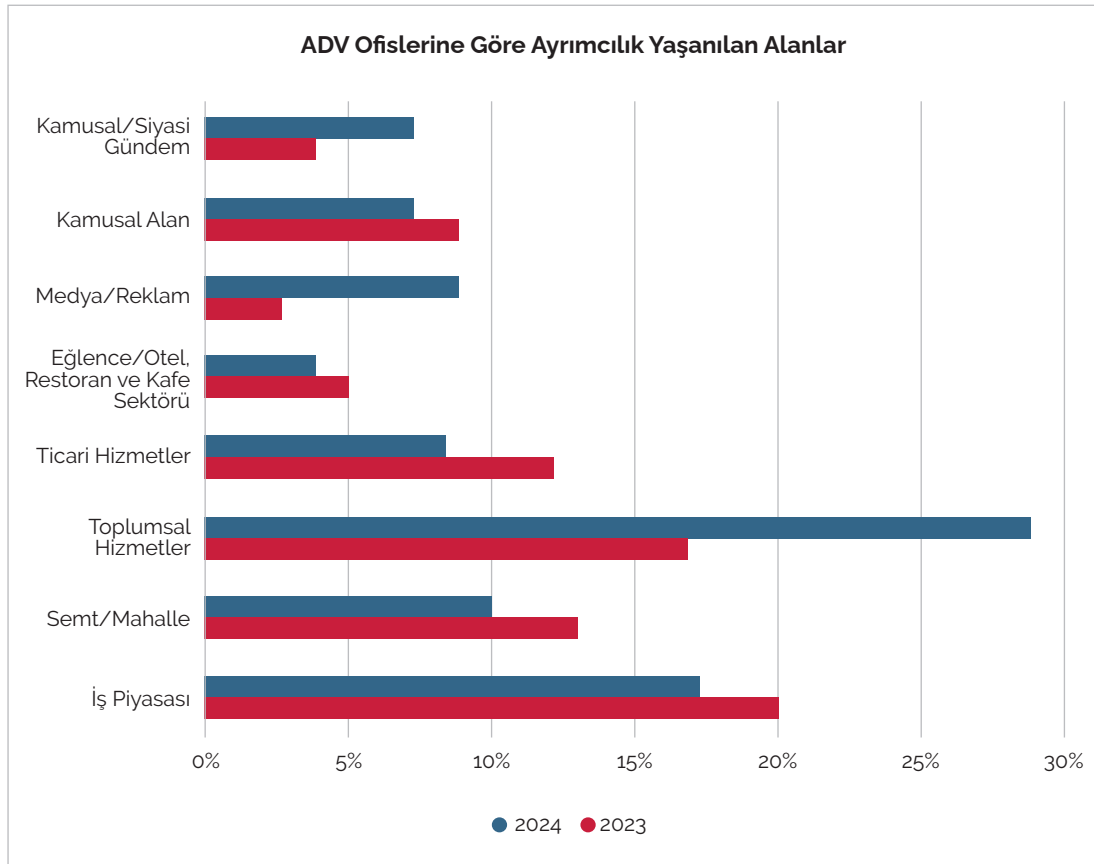
Ulusal Ombudsman tarafından kaydedilen 311 bildirimin büyük bölümü etnik köken veya ten rengiyle ilgilidir. Bazen kişinin dini de bu vakalarda bir yan faktör olabilmektedir. MOD tarafından kaydedilen vakaların ise %33'ü etnik köken, %21'i din ile ilgilidir (Rijksoverheid, 2025).

Ayrımcılık Alanları

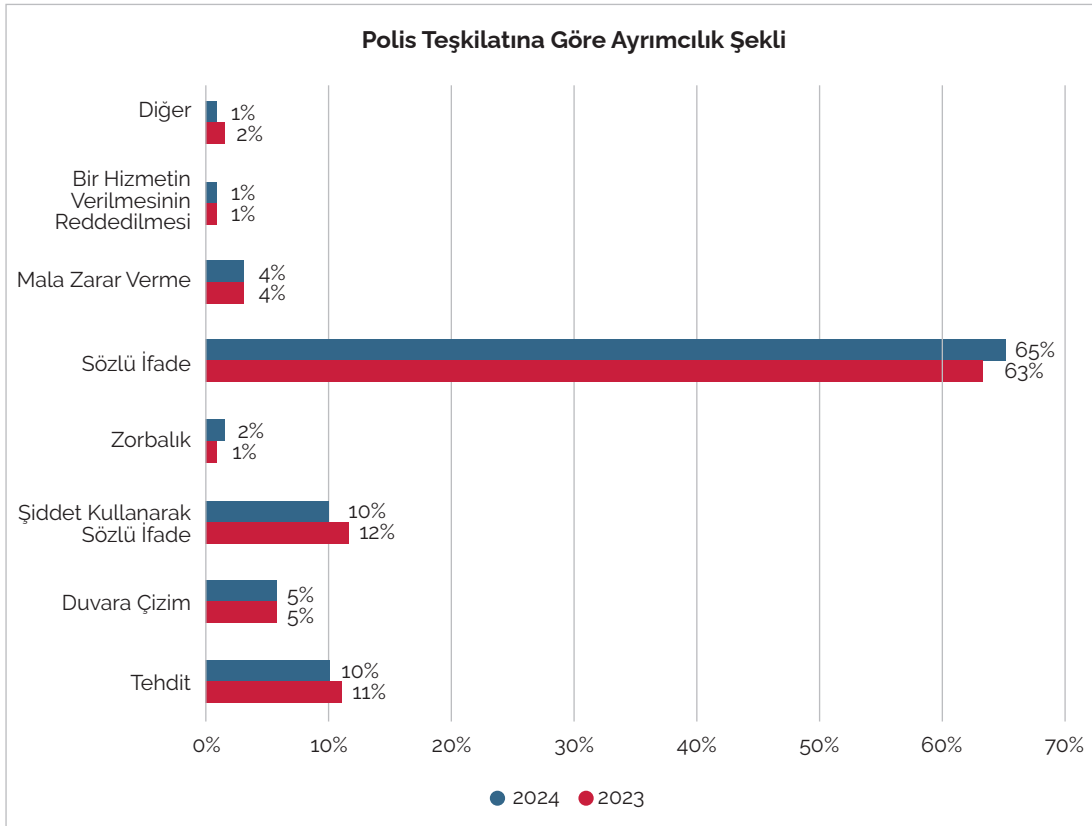
ADV ofislerinin kayıtlarına göre 2024 yılında ayrımcılığın en fazla yaşandığı toplumsal alan ise %28 ile kamu hizmetleridir. En fazla etnik köken sebebiyle bu alanda ayrımcılık tecrübe edilmiştir. Bu oran, 2023 yılında %17 şeklindeydi. 2023 yılında en fazla ayrımcılığın yaşandığı alan %20 ile iş piyasası iken 2024 yılında kamu hizmetleri bu alanı geçerek en fazla ayrımcılığın kaydedildiği alan olarak kayıtlara geçmiştir. Kamu hizmetleri alanındaki ayrımcılık vakalarından yaklaşık 1.000'i Milletvekili Bente Becker'in önergesinden sonra yapılan bildirimlerden oluşmaktadır (Rijksoverheid, 2025). Medya alanında ayrımcılık vaka oranı ise %3'ten %9'a yükselmiştir. Yine bu alanda da en fazla etnik köken sebebiyle ayrımcılık tecrübe edilmiştir. Kamusal alanda yaşanan ayrımcılık vaka oranı ise 2024 yılında %7 olmuştur. Burada da etnik köken ve din sebebiyle tecrübe edilen ayrımcılık vakaları hakimdir (Rijksoverheid, 2025).

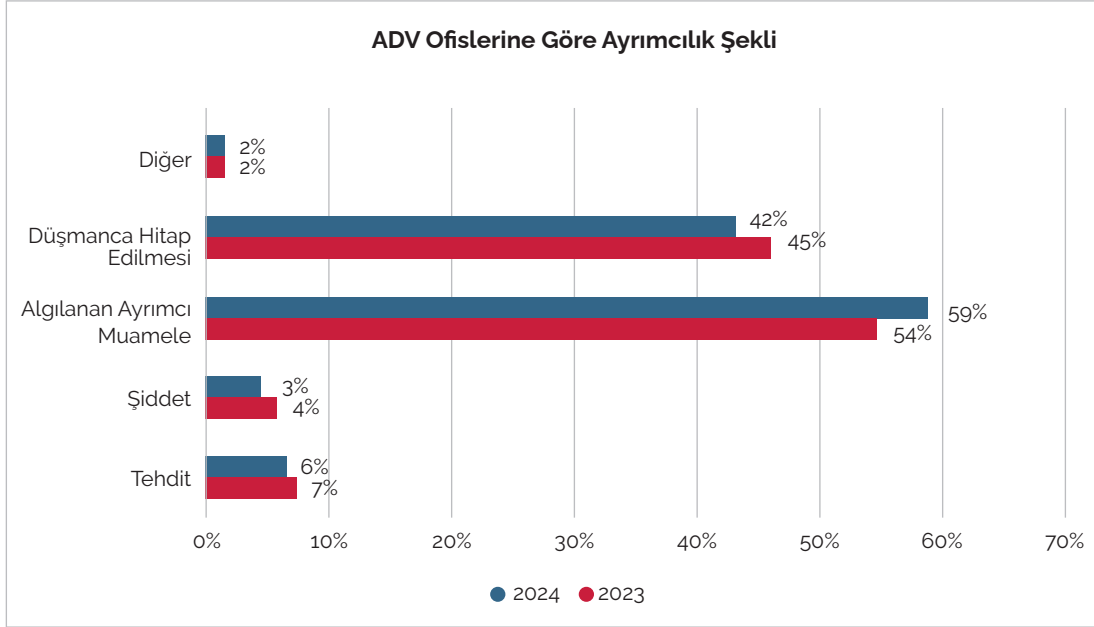

Ayrımcılık Şekli

Polis Teşkilatı kayıtlarında 2024 yılında en fazla gerçekleşen ayrımcılık şekli %65 oranında söylem yoluyla olmuştur. Hem söylem hem şiddet yoluyla ayrımcılık vakaları %10, tehdit yoluyla ayrımcılık vakaları da %10 oranında gerçekleşmiştir. Etnik köken sebebiyle yapılan 4.079 ayrımcılık vakasının 3.141'i söylem yoluyla, 488'i hem söylem hem şiddet kullanılarak, 450'si ise tehdit yoluyla gerçekleşmiştir. Din sebebiyle yapılan 329 ayrımcılık vakasının 233'ü söylem yoluyla, 53'ü tehdit yoluyla, 43'ü ise hem şiddet hem söylem yoluyla gerçekleşmiştir (Rijksoverheid, 2025).

ADV kayıtlarına göre en fazla eylem şekli, %59 ile şüpheli veya algılanan ayrımcılık, %42 ile düşmanca muamele ve %6 ile tehdit yoluyla gerçekleşmiştir. Ulusal Ombudsman'ın değerlendirdiği vakaların çoğu göçmen kökenli kişilere yönelik ayrımcı muameledir. Etnik köken sebebiyle yapılan ayrımcılık vakalarında en yaygın şekilleri algılanan ayrımcı muamele ve düşmanca hitap olmuştur. Söz konusu ayrımcılık şekilleri, din kategorisinde en yaygın olarak kaydedilmiştir. (Rijksoverheid, 2025).

Müslüman Ayrımcılığı

ERCOMER (European Research Centre on Migration and Ethnic Relations) ve Utrecht Üniversitesi'nin Hollanda Hükümeti'nin talimatıyla ulusal düzeyde Müslüman ayrımcılığı alanında 2024 yılında yaptığı araştırma, Müslüman ayrımcılığının çeşitli alanlarda ve şekillerde gerçekleşen bir olgu olduğunu, artık münferit olaylar olarak algılanamayacağını, sistematik bir hal aldığını ortaya koymuştur (Martinovic vd., 2025). Araştırma için literatür taraması yapılmış, sonrasında 100 katılımcı ile nitel yöntemlerle araştırma gerçekleştirilmiştir. 44 Müslüman katılımcı ile derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Müslüman ayrımcılığının, en fazla kişisel temaslarda yaşandığı, çoğu zaman somut şekilde gerçekleşmediği için kanıtlanmasının da zorlaştığı belirtilmiştir. Aynı zamanda kurumsal ayrımcılığın söz konusu olduğu, Müslümanların denetim ve yaptırımlara daha fazla maruz kaldıkları ifade edilmiştir. Raporda, Müslüman ayrımcılığının toplumun her katmanında giderek normalleşmiş olması endişe verici bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Bu durumun, Müslüman ayrımcılığı yapısal bir sorun haline getirdiği, sonuçlarının sadece Müslümanlar üzerinde değil, bütün toplum için yıpratıcı olduğu ifade edilmiştir (Cuba vd., 2025).

Hollanda Başsavcılığın Değerlendirmeye Aldığı Ayrımcılık Vakaları

Hollanda Başsavcılığı'nın (OM) kaydettiği ayrımcılık sayısı 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla daha fazla olmuştur. 2023 yılında toplam 535 ayrımcılık vakası kaydedilirken, bu sayı 2024 yılında 683'e yükselmiştir. En fazla vaka (111), Hollanda Ceza Hukuku'nun 137c maddesi altında değerlendirmeye alınan gruba hakareti içeren ayrımcılık vakaları olmuştur. En fazla ırk sebebiyle yapılan ayrımcılık vakaları (%42) kaydedilmiştir. Bir önceki yıl bu oran %29 olmuştur. İkinci sırada din sebebiyle yapılan ayrımcılık vakaları yer almaktadır. 2023 yılında bu oran %4 iken 2024 yılında %11' yükselmiştir (Openbaar Ministerie, 2025).

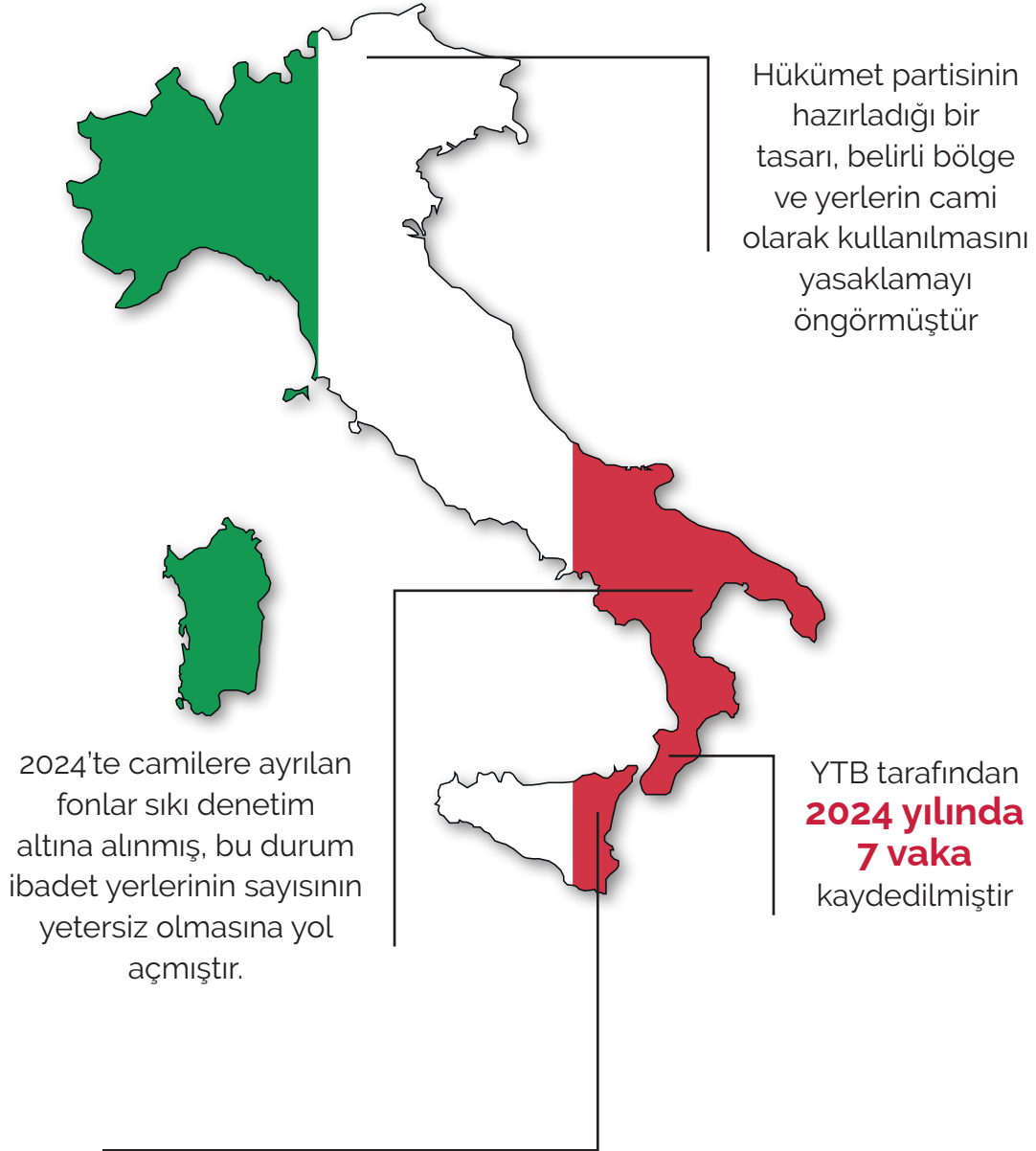
Ayrımcılığın gerçekleştiği alanlar içerisinde 2024 yılında en fazla internet ortamı kaydedilmiştir (%34). Bu tespit sanal ortamda ayrımcılığın arttığı anlamına gelmektedir. Şüphelilerin ise 3'te 1'i aşırı sağcı bir düşünce yapısına sahiptir. Sanal ortamda en fazla ayrımcılık ise Telegram, WhatsApp gibi alanlarda yaşanmaktadır. Aynı zamanda X, Facebook, Snapchat, TikTok ve Instagram gibi alanlarda ayrımcı ifadeler çok kullanılmaktadır. Vakaların %22'si ise kamusal alan, %16'sı spor alanlarında kaydedilmiştir (Openbaar Ministerie, 2025).

2024 yılında ayrımcılık vakaları ile ilgili %45 oranında dava açılmış, %13 oranında savcılık tarafından ceza verilmiş, %7 oranında şartlı takipsizlik kararı verilmiş, %32 oranında takipsizlik kararı verilmiş, %3 oranında itiraz sonrası duruşmaya çağırılma kararı verilmiştir. 2023 ve 2024 yıllarında önceki yıllara kıyasla savcılık, ayrımcılık vakalarını daha sık mahkemeye taşımıştır (Openbaar Ministerie, 2025).

KAYNAKÇA

- Cuba, S., van Dijk, L., Di Stasio, V., Lazëri, M., Martinovic, B., Seibel, V., Sprong, S., Vel-seboer, J., & Witvliet, M. (2025). *Nationaal onderzoek moslimdiscriminatie*. Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı. <https://open.overheid.nl/documenten/fdd725d2-7630-4b79-9bab-606d6c1c147f/file>
- Rijksoverheid. (2025). *Rapport discriminatiecijfers in 2024*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/04/02/rapport-discriminatiecijfers-in-2024>
- Openbaar Ministerie. (2025, Nisan 24). *OM: Geregistreerde discriminatiefeiten in 2024 gestegen*. <https://www.om.nl/actueel/nieuws/2025/04/24/om-geregistreerde-discriminatiefeiten-in-2024-gestegen>
- Martinovic, B., Seibel, V., & Sprong, S. (2025). *When evidence isn't enough: Government dismisses report on anti-Muslim discrimination*. Utrecht Üniversitesi. <https://www.uu.nl/en/news/when-evidence-isnt-enough-government-dismisses-report-on-anti-muslim-discrimination>

İTALYA

"Avrupa Birliğinde Müslüman Olmak" araştırma raporuna göre, İtalya'daki Müslümanların %27'sinin ailedeki sağlık ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli kaynağa sahip olmadığı, **%19**'unun ise tıbbi tedaviye erişimde ayrımcılıkla karşılaştığı belirtilmektedir.

Hedef	Vaka Sayısı
Göçmen Kökenliler	5
Müslüman Toplum	2
Genel Toplam	7

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	7
Genel Toplam	7

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
İrkçi	5
Dini	2
Genel Toplam	7

İtalya'da Müslüman topluluklar gerek dini gerekse sosyoekonomik açıdan çok yönlü zorluklarla mücadele eden bir grup olarak dikkat çekmektedir. Türkiye kökenli göçmenlerden oluşan Türk diasporası ise bu çok yönlü kimliklerin bir parçası olmakla birlikte, dini, etnik, ekonomik ve toplumsal alanlarda çeşitlenmiş bir profille varlık göstermektedir. Demirtaş (2025) tarafından sunulan veriler ve FRA (2024) araştırması, bu grubun gerek dini gerekse kamusal alanlarda hangi koşullara maruz kaldığını çarpıcı şekilde ortaya koymaktadır.

Türk Diasporası ve Demografi

Demirtaş (2025), 2019–2023 yıllarında İtalya'daki Türk göçmenlerin sayısının 18.780'den 20.080'e yükseldiğini bildirmektedir. Bununla birlikte, resmi istatistiklere göre 2020 itibarıyla İtalya'da yalnızca Türk vatandaşı olan yaklaşık 50.000 kişi yaşamaktadır. Bazı akademik araştırmalara göre ise bu sayının 30.000–40.000 civarında olduğunu belirtmektedir. FRA (2024) araştırması, Müslüman toplulukların, özellikle göçmenlerin, iş güvencesizliği, düşük gelir, eğitimde fırsat eşitsizliği, barınma sorunları ve sağlık hizmetlerine erişimde yaşadığı zorluklara dikkat çekmektedir.

Cami Kullanımı, İbadet Alanları ve Hukuki Engeller

İtalya'da 2023'te hükümet tarafından sunulan yasa tasarısı, depo ve garaj gibi yerlerin cami olarak kullanılmasını yasaklamayı hedeflemiştir (Presstv, 2023). 2024'te ise camilere ayrılan fonlar sıkı denetim altına alınmış, bu durum ibadet yerlerinin sayısında yetersizliğe neden olmuştur (Diyanet Haber, 2024). FRA (2024) tarafından yapılan araştırmaya göre, Avrupa'da Müslüman topluluklara karşı ayrımcılık yaygındır ve özellikle dini mekanlara erişim konusunda ciddi zorluklar yaşanmaktadır. İtalya'da Monfalcone kasabasında, resmi ibadet yeri bulunmadığı için Ramazan Bayramı namazı bir inşaat sahası otoparkında kılınmış (Presstv, 2024) ve belediye başkanı izinsiz kurulan ibadet alanlarını yasaklamıştır. Bununla birlikte, Milano'da bir cami inşaatı, yerel halk tarafından protesto edilmiş, inşaatı durduracak kararlar alınmıştır (FRA, 2024). Bu durum dini özgürlüğü tehdit eden bir örnek olarak dikkat çekmektedir.

Demografi ve Sosyoekonomik Profil

Demirtaş'a (2025) göre, 2023'te İtalya'da yaşayan Türklerden 11.587'si erkek, 8.493'ü ise kadındır. FRA (2024) araştırması, Müslümanların eğitim, iş güvencesi, barınma koşulları ve sağlık hizmetlerine erişim konusunda çok yönlü zorluklar yaşadığını belirtmektedir. Özellikle düşük gelir seviyeleri, kalabalık aile yapıları, düşük istihdam oranı ve sınırlı eğitim fırsatlarının entegrasyonu zorlaştırdığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Türk göçmenler son yıllarda maviyakalı sektörlerden eğitim, danışmanlık, turizm ve girişimcilik alanlarına yönelmiş, orta-üst gelir grubunda bir profil çizmeye başlamışlardır (Demirtaş, 2025). Minchilli (2024) tarafından Roma'da yapılan bir başka araştırma ise, Türk kökenli eğitilmiş ve profesyonel kadınların dijitalleşmeyle birlikte yeni bir aidiyet alanı inşa ettiğini ve "diasporik kosmopolitlik" ekseninde kendilerini yeniden tanımladıklarını göstermektedir.

İrkçılık, Nefret Söylemi ve Ayrımcılık

İtalya'da 2024 yılında, Müslümanlara yönelik nefret söylemi ve ayrımcılık olaylarında artış gözlemlenmiştir. FRA (2024) verilerine göre, Müslümanların

%35'i son 12 ayda ırkçılığa maruz kalmıştır. Bununla birlikte, yalnızca %6'sı resmi őikayette bulunmuştur, bu da ayrımcılığın büyük oranda bildirilmeden kaldığını göstermektedir. Bunun örneklerinden biri, 2024 Mayıs ayında Treviso kentinde bir ilköğretim öğretmeninin iki Müslüman öğrenciyi Dante Alighieri'nin "İlahi Komedy" eserini okumaktan muaf tutması olayında görülmüő, toplumda tepkilere yol açmıştır (Euronews, 2024). Hükümet yetkilileri, özellikle sağcı koalisyonun lideri Giorgia Meloni, İtalyan normlarına uyma çağrısı yaparken, Müslüman topluluklara karşı ayrımcı bir tutum sergilemekle eleştirilmiştir (The Guardian, 2024). FRA (2024) araştırması, AB üye devletlerinin, Müslüman topluluklara yönelik ayrımcılığa karşı etkin önlemler alması gerektiğini vurgulamaktadır.

Sağlık, Barınma ve Yaşam Alanındaki Etkileri

FRA (2024) araştırması, Müslüman topluluklarda düşük gelir, kalabalık aile yapıları ve sınırlı barınma koşullarının sağlık sorunlarına neden olduğunu belirtmektedir. Anket verileri, Müslümanların %27'sinin ailede sağlık ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli kaynağa sahip olmadığını, %19'unun ise tıbbi tedaviye erişimde ayrımcılıkla karşılaştığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, bu durumun eğitim, istihdam ve diğer alanlarda da devam eden bir kısır döngüye neden olduğunun altı çizilmektedir.

Sonuç

İtalya'da Türk ve diğer Müslüman topluluklar, dini, etnik ve sosyoekonomik alanlarda çokyönlü bir ayrımcılıkla mücadele etmek durumunda kalmaktadır. FRA (2024) araştırması, AB üye devletlerinin, Müslüman topluluklara yönelik ayrımcılığa karşı etkin önlemler alması gerektiğini vurgulamaktadır. Dini ve etnik çeőitliliĐi korumak, sosyal entegrasyonu sağlamak, ayrımcılığa maruz kalan bireyleri korumak ve eğitim, istihdam, sağlık alanında eşitliği temin etmek büyük önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

Demirtaş, A. (2025). İtalya’da Türk Diasporası. İstanbul Üniversitesi Yayınları.

FRA (2024). Being Muslim in the EU – Experiences of Muslims. European Union Agency for Fundamental Rights.

The Guardian (2024). Meloni’s Speech on Immigrants.

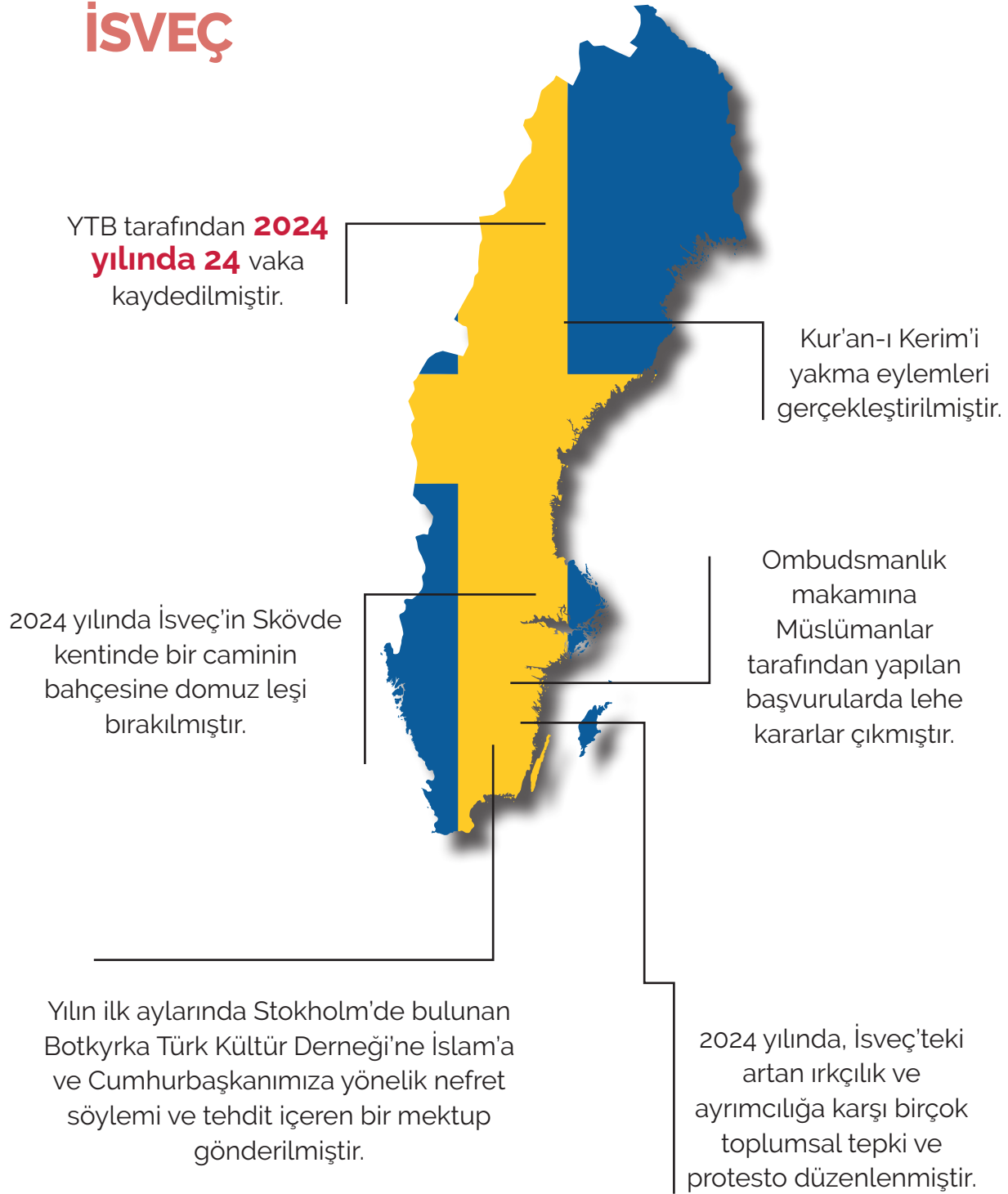
Presstv (2023). Italian Government’s New Law on Mosques.

Diyanet Haber (2024). Mosque Financing Restrictions in Italy.

Minchilli, A. (2024). Roman Identity and New Forms of Belonging. Roma University Press.

Euronews (2024). Teacher Exempts Muslim Students from Dante’s Divine Comedy.

İSVEÇ

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	18
Türk	4
Göçmen Kökenliler	2
Genel Toplam	24

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	15
Camiye Saldırı	3
Kundaklama	3
Dış Temsilciliğe Saldırı	1
Mülke Saldırı	1
Şahsa Saldırı	1
Genel Toplam	24

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	17
Irkçı	7
Genel Toplam	24

2024 yılı İsveç'te dinî özgürlükler, ifade özgürlüğü, İslam karşıtlığı ve ayrımcılıkla mücadele alanlarında önemli hukuki, toplumsal ve siyasal gelişmelere sahne olmuştur. Özellikle kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik kışkırtıcı saldırılar ve Müslümanlara dönük nefret söylemi hem iç kamuoyunda hem de uluslararası düzeyde geniş yankı uyandırmıştır. Bu bağlamda, ifade özgürlüğü ile nefret suçları arasındaki sınırın nasıl tanımlanması gerektiği sorusu, İsveç'te yeniden gündeme gelmiştir.

Kur'an-ı Kerim'e Yönelik Saldırılar

2023 yılında başlayan ve 2024 yılı boyunca devam eden Kur'an-ı Kerim'i yakma eylemleri, başta Salwan Momika ve benzeri şahıslar eliyle sistematik

şekilde sürdürölen nefret içerikli provokasyonlarla dikkat çekmiş; söz konusu eylemler yalnızca kamu düzenini değil, toplumsal barışı ve ulusal güvenliği de tehdit eden boyutlara ulaşmıştır (The Guardian, 2025). İsveç Göç Mahkemesi'nin Momika'nın sınır dışı edilmesine hükmetmesi ve Malmö Mahkemesi'nin Paludan'a yönelik hapis cezası kararı gibi yargısal gelişmeler, bu tür eylemlere yönelik devletin sınırlı da olsa tepki verdiğini ortaya koymuştur (Al Jazeera, 2025). Ancak kamuya açık alanlarda, polis koruması eşliğinde gerçekleşen yeni eylemler, alınan hukuki önlemlerin caydırıcılığının tartışmalı olduğunu göstermektedir (Brussel Times, 2025).

Müslömanlara Yönelik Ayrımcılık ve Ombudsmanlık Başvuruları

2024 yılı aynı zamanda, Müslömanlara yönelik ayrımcılık iddialarının Ombudsmanlık makamlarına taşındığı ve bazı davalarda mağdur lehine tazminat kararlarının çıktığı bir yıl olmuştur. Uppsala ve Stockholm gibi şehirlerde başörtüsü nedeniyle ayrımcılığa uğrayan kişilerin haklarının korunması, dinî özgürlükler alanında olumlu gelişmeler olarak kayda geçmiştir (The Guardian, 2025). Bununla birlikte, aşırı sağ siyasetçilerin Müslömanlara yönelik nefret içerikli söylemleri, camilere yönelik kapatma çağrıları ve kamuoyunda hedef göstermeye varan açıklamaları, siyasal alandaki İslamofobik eğilimlerin sürdüğünü göstermektedir.

Ayrıca İsveç'in vatandaşlık, göç ve entegrasyon politikalarında güvenlik temelli kısıtlamaların artması, dini ve etnik azınlıkların temel haklarına dair endişeleri artırmıştır. Kamuoyunda yankı uyandıran yeni yasa önerileri ve idari kararlar, özellikle göçmen kökenli Müslümanların kamusal alandaki temsil ve katılımını sınırlayıcı nitelikte tartışılmıştır. Yine bu süreç içerisinde suçlara karışan çifte vatandaşların veya İsveç vatandaşlığı olan göçmenlerin vatandaşlıktan çıkarılmaları, göçmenlere ülkelerine dönme durumunda para yardımı yapılacağı yönünde çeşitli gündem maddeleri oluşmuştur.

Tüm bu gelişmeler, İsveç'te İslam karşıtlığının yalnızca bireysel eylemlerle sınırlı kalmadığını; aynı zamanda siyasi söylemler, idari uygulamalar ve hukuki boşluklar yoluyla yapısal düzeyde devam ettiğini göstermektedir. Bu çerçevede, 2024 yılı boyunca İsveç'te yaşanan dinî özgürlük, İslamofobi, nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadele alanındaki gelişmelerin değerlendirilmesi aşağıda takdim olunmaktadır.

İsveç Ulusal Suç Önleme Konseyi (Brå) tarafından yayımlanan Swedish Crime Survey 2024 raporu, İsveç'te 16–84 yaş aralığındaki bireylerin 2023 yılı içerisinde suçlara maruz kalma düzeylerini, suç korkusunu ve adalet sistemine duyulan güveni analiz etmektedir. Araştırma kapsamında toplam 64.751 kişinin beyanları değerlendirilmiştir. Toplumun suç karşısındaki güvenlik algısına ilişkin veriler, gece geç saatlerde dışarıda kendini güvensiz hisseden kişilerin oranının %24'e düştüğünü göstermektedir. Ancak internet üzerinden dolandırılma korkusunda belirgin bir artış yaşanmıştır. Adalet sistemine duyulan güven genel olarak artış eğilimindedir. Raporda kadınların güvenlik endişesiyle sosyal aktivitelerden kaçındığı ya da ulaşım güzergâhlarını değiştirdiği de raporda vurgulanmaktadır. Raporda, etnik ya da dini kimliklere yönelik özel bir değerlendirmeye yer verilmemekle birlikte, İsveç'te doğmuş ancak her iki ebeveyni de yabancı kökenli olanların suç mağduriyetine daha açık olduğu ve suç korkusunun bu grupta daha yaygın görüldüğü belirtilmiştir.

İslamofobi ve Toplumsal Tepkiler

İsveç'te, 2024 yılı itibarıyla, her yıl artan İslam karşıtlığı hem fiziksel hem de sözlü saldırılarla kendini gösterirken, toplumda derin bir kutuplaşma

yaratmıştır (Hivert, 2024). İsveçli yetkililer bu saldırıların, toplumda hoşgörsüzölüğü ve kutuplaşmayı artıran tehlikeli eylemler olduğunu dile getirmiőtır (The Local Sweden, 2024). İsveç'te 2023 ve 2024 yıllarında, Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri, büyük bir toplumsal tepki ve uluslararası eleőtirilerle karşılaşmıştır. Eylemler, ifade özsürlüğü ile dini hassasiyetler arasındaki dengeyi sorgulamaya açmış ve ciddi bir tartışma ortamı oluşturmuştur (Al Jazeera, 2024). 2024 yılı içerisinde Jade Sandberg isimli bir kadın eylemci, polis koruması eşliğinde en az üç kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'i yakma eylemi gerçekteőirmiőtır (Instagram, 2024). Sandberg eylem sırasında üzerindeki rahibe kıyafetiyle, İslam'ın Avrupa'da yasaklanması için çağrıda bulunmuştur. Bu tarz eylemleri 2024 yılı içerisinde birkaç kez tekrarlayan Sandberg, daha sonra İngiltere'de başlayan ve İslam'ın Avrupa'daki varlığına karşı sürdürölen protestoların benzerini İsveç'e taşıyacağını açmıştır (Türkiye Today, 2024).

Ayrıca, yılın ilk aylarında Stockholm'de bulunan Botkyrka Türk Kültür Derneği'ne İslam'a ve Cumhurbaşkanımıza yönelik nefret söylemi ve tehdit içeren bir mektup gönderilmiőtır. Nefret söylemi ve tehdit içeren mektupların Avrupa'daki derneklere gönderilmesi durumu özellikle Almanya'da sıkça rastlanan bir durumdur. Yine 2024 yılında İsveç'in Skövde kentinde bir caminin bahçesine domuz leőı bırakıldığı bildirilmiőtır. Skövde polisinin yaptığı açıklamada olayla ilgili olarak etnik grubu kışkırtmaktan ve nefret suçundan soruşturma başlatıldığı belirtilmiő olup 2024 yılında İsveç'te nüfus oranına göre en fazla nefret suçunun burada işlendiği söylenmiőtır (The Local Sweden, 2024).

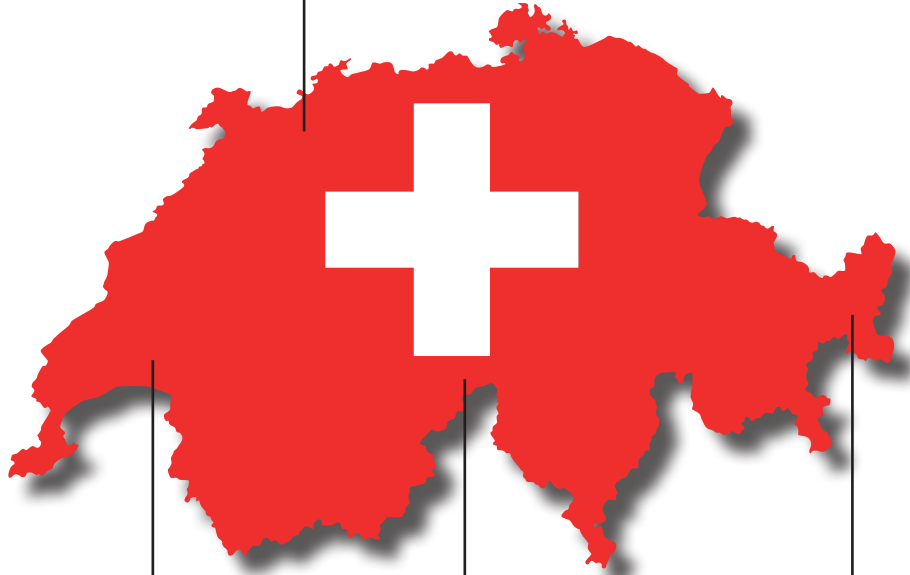
2024 yılında, İsveç'teki artan ırkçılık ve ayrımcılığa karşı birçok toplumsal tepki ve protesto düzenlenmiőtır. Aşırı sağcı gruplar, Müslömanların ölkelerine gönderilmesi talebini dile getiren gösteriler yaparken, karőıt gruplar da ırkçılığa karşı durduklarını belirterek eylemler gerçekteőirmiőtır (Hivert, 2024). Bu protestolar, toplumda kutuplaşmayı derinleőtirirken, aynı zamanda hoşgörü ve eşitlik taleplerinin de dile getirilmesine olanak sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- Kregert, K. K. (2024). *Swedish Crime Survey 2024* (Rapor No. 2024:8). Brottsförebyggande rådet (Brå). https://bra.se/download/18.1e21615019329787e39813b/1731950546020/2024_Swedish-Crime-Survey-2024.pdf
- Al Jazeera. (2025). *Man convicted of hate crimes over Quran burnings in Sweden*. <https://www.aljazeera.com/news/2025/2/3/man-convicted-of-hate-crimes-over-quran-burnings-in-sweden>
- Brussel Times. (2025). *Quran burning is 'inciting hatred', Swedish court rules*. <https://www.brusselstimes.com/1425613/koran-burning-is-inciting-hatred-swedish-court-rules>
- European Commission. (2024). *Migrant integration in Sweden*. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migrant-integration/migrant-integration-hub/eu-countries-updates-and-facts/migrant-integration-sweden_en
- Le Monde. (2024). *Concern grows over anti-Muslim hate incidents in Sweden*. https://www.lemonde.fr/en/international/article/2024/07/04/in-sweden-concern-grows-over-anti-muslim-acts_6676611_4.html
- The Guardian. (2025). *Man who participated in Qur'an burnings convicted of incitement in Sweden*. <https://www.theguardian.com/world/2025/feb/03/iraqi-swedish-man-salwan-najem-convicted-in-stockholm-for-quran-burning-protests>
- Al Jazeera. (2024). *Sweden charges two men over 2023 Quran burnings*. <https://www.aljazeera.com/news/2024/8/28/sweden-charges-men-over-2023-quran-burnings-condemned-by-muslim-countries>
- Hivert, A.-F. (2024). *Concern grows over anti-Muslim hate incidents in Sweden*. *Le Monde*. https://www.lemonde.fr/en/international/article/2024/07/04/in-sweden-concern-grows-over-anti-muslim-acts_6676611_4.html
- Instagram. (2024). *A woman named Jade Sandberg burned the Holy Quran with a cross in her hand accompanied by police protection in the Swedish capital of Stockholm*. <https://www.instagram.com/reel/C6XE6p9iNYX/>
- The Local Sweden. (2024). *Swedish police investigate after dead boar thrown at mosque*. <https://www.thelocal.se/20240529/swedish-police-investigate-after-dead-boar-thrown-at-mosque>
- Türkiye Today. (2024). *Anti-Islamic demonstration led by Jade Sandberg held in Sweden's Linköping*. <https://www.turkiyetoday.com/world/anti-islamic-demonstration-led-by-jade-sandberg-held-in-swedens-linkoping-70986>

İSVİÇRE

YTB tarafından **2024 yılında 7 vaka** kaydedilmiştir.

İsviçre polisinin keyfi şekilde kimlik kontrolü yaparken insanların etnik kökenine veya ten rengine göre tercih yapması, yani ayrımcılık yapması, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından bir insan hakkı ihlali olarak kabul edilmiştir.

Başörtülü kadınların kamusal alanda sözlü tacize uğraması, işyerlerinde "yükselmelerinin engellenmesi" veya ayrımcılığa maruz kalması gibi vakalar rapor edilmiştir.

2024 yılında ayrımcılık vakalarında 1.211 ırkçı olay ile önceki yıla göre **%38**'lik bir artış yaşanmış ve şimdiye kadarki en yüksek seviyeye ulaşılmıştır. Bu vakaların **551**'inin Müslüman ya da Arap kökenli kişilere yönelik ayrımcılık içerdiği rapor edilmiştir

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	3
Türk	3
Göçmen Kökenliler	1
Genel Toplam	7

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Camiye Saldırı	3
Kundaklama	1
Nefret Söylemi/Tehdit	1
Şahsa Saldırı	1
Yaralama	1
Genel Toplam	7

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	4
Irkçı	2
PKK/Terör	1
Genel Toplam	7

İsviçre'de bulunan Türk toplumu ülkede 60 yılı aşkın süredir varlık göstermektedir (İTT, 2023). Resmi veriler doğrultusunda İsviçre'nin toplam nüfusu 8,88 milyondur ve bu nüfusun %5,9'u (yaklaşık yarım milyonu) Müslümandır (Federal İstatistik Ofisi (FSO), 2024). Ülkedeki Türk kökenli nüfusun önemli bir kısmı da Müslüman kimliğine sahiptir.

Yapılan araştırmalar doğrultusunda, İsviçre'de yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı genel olarak son yıllarda yükselişe geçmiştir. Federal İstatistik Ofisi'nin verilerine göre, İsviçre'de nüfusun %17'si son beş yıl içinde ırkçı ayrımcılığa maruz kaldığını belirtmiştir (FSO, 2022). Bu durum, ülkede yaşayan Türk kökenli insanların da maruz kaldığı ayrımcılık ve nefret eylemlerinin zeminini göstermektedir.

İrkçılık ve İslamofobi'ye Dair Genel Veriler

İsviçre'de ırkçı ve ayrımcı vakaları izlemek için hem devlet kurumları hem de sivil inisiyatifler vardır. Özellikle İrkçılığa Karşı Federal Komisyon (EKR) ve ona bağlı ırkçılık mağdurları danışma ağı, her yıl ÷lkede bildirilen ayrımcılık ve nefret vakalarını raporlamaktadır. 2023 yılında bu ağlara toplam 876 ırkçı ayrımcılık vakası bildirilmiştir; bu sayı 2022'ye göre 168 vaka fazladır (EKR, 2024). Bu vakaların en sık gör÷ldüğü alanlar eğitim kurumları, iş yeri ve kamusal alanlar olup en çok yabancı düşmanlığı ve siyahilere karşı ırkçılık şeklinde tezahür etmiştir (EKR, 2024). 2024 yılında ise bu rakam rekor düzeyde artmıştır: 1.211 ırkçı olay ile önceki yıla göre %38'lik bir artış yaşanmış ve şimdiye kadarki en yüksek seviyeye ulaşılmıştır (Post Gazetesi, 2025). Bu vakaların 551'inin Müslüman ya da Arap kökenli kişilere yönelik ayrımcılık içerdiiği rapor edilmiştir (Post Gazetesi, 2025). Bu veriler, 2024 yılında Orta Doğu'daki gelişmelerin etkisiyle özellikle İslamofobik eğilimlerin İsviçre'de güçlendiğine işaret etmektedir (Schneider-Schüttel, 2025).

Yurt dışındaki Türk varlığına yönelik saldırılar, çoğunlukla genel ırkçılık ve İslam karşıtlığı dalgasının bir parçası olarak ortaya çıkmaktadır. PKK terör örgütü mensupları veya sempatizanlarınca gerçekleştirilenler hariç tutulursa, Avrupa'daki nefret saldırılarında mağdurların doğrudan "Türk" kimliğiyle hedef alınmasından ziyade Müslüman kimlikleri veya göçmen kökenleri nedeniyle hedef haline geldikleri gör÷lmüştür (YTB, 2023). Yani, pek çok vaka Türk toplumunu etkilemekle birlikte failin motivasyonu Türk karşıtlığından çok İslamofobik ya da yabancı düşmanı saiklere dayanabilmektedir. Bu bölümde 2024 yılında İsviçre'de Türk diasporasını hedef alan veya doğrudan etkileyen saldırılar; ırkçı saldırılar, İslamofobik saldırılar ve PKK bağlantılı saldırılar şeklinde sınıflandırılarak ele alınacaktır.

İrkçı Saldırıları

İsviçre'de 2024 yılında genel olarak ırkçı ve yabancı düşmanı saldırılar belirgin şekilde artmıştır. EKR'nin 2024 yılı Nisan ayında açıkladığı üzere, 2023'e kıyasla %38'lik bir artışla ırkçılık temelli olaylar rekor seviyeye ulaşmıştır (Post Gazetesi, 2025). EKR Başkanı Ursula Schneider Schüttel, bu artışta toplumun ırkçılık konusundaki hassasiyetinin artmasının yanı sıra

Orta Doğu'daki savaşlar, göç tartışmaları ve dünya genelinde yükselen sağ-popülist akımların da etkili olduğunu belirtmiştir (Schneider-Schüttel, 2025). Nitekim 2023 sonbaharında Gazze'ye yönelik saldırılar Avrupa genelinde olduğu gibi İsviçre'de de toplumsal kutuplaşmayı tetiklemiş; antisemitik ve İslamofobik vakaların yanı sıra genel anlamda yabancı düşmanlığı söylemleri de yaygınlaşmıştır (Schneider-Schüttel, 2025).

Türk toplumuna yönelik ırkçı saiklerle gerçekleşen saldırılar, çoğunlukla sözlü hakaret, tehdit veya ayrımcı muamele biçiminde görülmüştür. Başkanlığımızın yayımladığı raporlara göre 2023 yılında İsviçre'de 6 vaka ırkçı nefret saikiyle gerçekleşmiştir (YTB, 2023). 2024 yılında da benzer vakaların devam ettiği görülmektedir. Özellikle okullarda ve iş yerlerinde ayrımcılık vakalarının yüksek olduğu, Türk kökenli öğrencilerin veya çalışanların etnik kökenleri nedeniyle dışlanma veya ayrımcılığa maruz kaldıkları bildirilmektedir. Örneğin, bir vakada Müslüman ve Türk kökenli olduğu anlaşılan bir hemşirenin, hastası tarafından ırkçı hakaretlere uğradığı basına yansımıştır (Post Gazetesi, 2025). Bu tür saldırı haberleri Türk ve Müslüman toplumun günlük yaşamda maruz kaldığı ırkçı tutumlara işaret etmektedir.

2024 yılında ayrıca ırksal profillemeye meselesi de uluslararası alanda gündeme gelmiştir. Şubat 2024'te Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), İsviçre polisinin keyfi şekilde kimlik kontrolü yaparken insanların etnik kökenine veya ten rengine göre tercih yapmasını, yani ayrımcılık yapmasını, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından bir insan hakkı ihlali olarak kabul etmiştir (AİHM, 2024). Bu karar İsviçre'deki sistematik ırkçılık iddialarını yeniden tartışmaya açmış ve polis uygulamalarının mercek altına alınmasına yol açmıştır. Dolayısıyla, Türk toplumu gibi etnik/dini azınlıkların da benzer ırksal profillemeye uygulamalarından etkilenme potansiyeli bulunduğu açıktır.

Özetle, 2024 yılında İsviçre'de ırkçı motivasyonlu saldırılar hem niceliksel olarak artmış hem de kamusal tartışmalarda görünürlük kazanmıştır. Türk diasporası, bu genel artıştan doğrudan etkilenmiş; yabancı düşmanlığı söylemleri, kamusal alanda ayrımcı tutumlar ve zaman zaman sözlü/fiziksel taciz şeklinde tezahür eden ırkçı eylemler Türk toplumunun güvenlik ve aidiyet duygusunu olumsuz yönde etkilemiştir. İsviçre makamları, ırkçılıkla mücadelenin önemini vurgulayarak nefret suçlarının ciddiyetle ele alınması gerektiğine dair uyarılar yapmıştır (Federal Konsey, 2025, akt. Post Gazetesi).

Ancak sahadaki veriler, 2024'te ırkçılık olgusunun halen ciddi bir sorun olduğunu ve Türk diasporasının da bu sorunun hedeflerinden biri olmayı sürdürdüğünü göstermektedir.

İslamofobik Saldırılar

İslam karşıtlığı, 2024 yılında İsviçre'de özellikle belirgin bir artış göstermiştir. Orta Doğu'da yaşanan gelişmeler –özellikle 2023 sonlarında Gazze'de tırmanan şiddet– Avrupa genelinde Müslüman karşıtı söylemleri körüklemiş ve İsviçre bu dalgadan muaf kalmamıştır. EKR'nin verilerine göre 2023 yılında İsviçre'de 62 Müslüman karşıtı ırkçı vaka kaydedilmişken (EKR, 2024), 2024 yılında Müslümanlara ve özellikle Türk ve Arap kökenli topluluklara yönelik nefret vakaları katlanarak artmıştır. Danışma hatlarına bildirilen ayrımcılık vakalarının neredeyse yarısının Müslüman veya Orta Doğulu kişileri hedef alması (551 vaka), bu artışı somutlaştırmaktadır (Post Gazetesi, 2025).

Bu saldırılar genellikle sözlü hakaret, taciz, nefret söylemi ve Müslüman kurumlarına yönelik vandalizm şeklinde görülmektedir. 2024 yılında Avrupa genelinde gözlemlenen Kur'an-ı Kerim'e saldırı veya camilere yönelik tehdit mektupları gibi eylemlerin yansımaları İsviçre'de de hissedilmiştir. İsviçre'de 2009 yılında minare yasağı gibi uygulamalarla kurumsal düzeyde tezahür eden İslamofobik tutum, günümüzde daha ziyade toplumsal nefret eylemleri biçiminde kendini göstermektedir.

Özellikle başörtülü kadınların kamusal alanda sözlü tacize uğraması, işyerlerinde "yükselmelerinin engellenmesi" veya ayrımcılığa maruz kalması gibi vakalar rapor edilmiştir (Lahdili, 2024). Örneğin, 2023'te yayımlanan Avrupa İslamofobi Raporu'na göre, İsviçre'de başörtülü Müslüman kadınlar iş piyasasında ayrımcılıkla karşılaşmakta, Müslüman öğrenciler okul ortamında dışlanabilmektedir (Lahdili, 2024). 2024 yılında Orta Doğu'daki çatışmaların etkisiyle bu tür vakaların daha da görünür hale geldiğı ve nefret söyleminin çevrim içi ortamda da yaygınlaştığı belirtilmiştir.

Türk toplumunun ibadethaneleri de İslamofobik ve ırkçı saiklerle hedef olabilmektedir. İsviçre Türk Diyanet Vakfı'na bağlı camiler ve dernekler zaman zaman taciz edilmiştir. Nitekim 2024 sonunda artan tehdit algısı nedeniyle

İsviçre hükümeti, Müslüman ve Yahudi topluluklara ait ibadethane ve kurumların güvenliğini artırmak üzere harekete geçmiştir. Federal Konsey, 2023 sonundaki parlamento tartışmaları akabinde 2026 ve 2027 yıllarında azınlıkların korunması için yıllık 6 milyon İsviçre Frangı destek sağlanmasına karar vermiştir. Bu kapsamda özellikle camilere ve Müslüman kuruluşlara ek güvenlik bütçesi ayrılacaktır (Camia Haber, 2025).

Öte yandan, 2024 yılı içerisinde fiili saldırı örnekleri de yaşanmıştır. Ülke genelinde birkaç camiye İslamofobik içerikli yazılar yazıldığı, bazılarının posta kutularına tehdit mektupları bırakıldığı yerel haberlerde yer almıştır (örneğin, "Ülkeyi terk etmezseniz Yahudiler gibi gazla boğulacaksınız" şeklinde ifadeler içeren mektuplar Avrupa'da benzer şekilde rapor edilmiştir).

PKK Bağlantılı Saldırıları

Türk kökenli topluma yönelik tehditlerden biri de PKK terör örgütü mensupları ve sempatizanlarının Avrupa'daki eylemleridir. PKK, Avrupa'da özellikle Türk devletine ve Türk diaspora mensuplarına zarar vermek amacıyla zaman zaman diaspora mensupları ve kuruluşlarına yönelik provokatif eylemlere girişebilmektedir. İsviçre'de PKK'nın varlığı ve faaliyetleri, 2024 yılında hem istihbarat raporlarına hem de siyasi tartışmalara yansımıştır.

Ekim 2024'te İsviçre Federal İstihbarat Servisi (NDB) tarafından yayımlanan "Sicherheit Schweiz 2024" güvenlik raporunda, PKK'nın İsviçre'de gizli faaliyetler yürüttüğü, eleman ve finans topladığı ve gerekirse şiddete başvurma potansiyeli olduğu belirtilmiştir. Rapora göre PKK, Suriye ve Irak'taki durumun kötüleşmesi veya örgütle ilgili olağanüstü gelişmeler olması halinde Avrupa'da ve İsviçre'de eylemlerini artırabilmektedir (FIS, 2024, akt. AA, 2024).

İsviçre Ulusal Konseyi üyelerinden Jacqueline de Quattro, Aralık 2024'te Federal Konsey'e hitaben yazdığı mektupta bu rapora değinerek PKK'nın ülkede eğitim kampları dahi düzenlediğini ve Türk diplomatik misyonları, kültür merkezleri ile camilerin PKK tarafından potansiyel hedefler olarak görüldüğünü vurgulamıştır (de Quattro, 2024, akt. Dönmez, 2024). De Quattro, Orta Doğu'daki krizlerin derinleşmesiyle PKK'nın Avrupa'da daha

da saldırgan hale gelebileceği uyarısında bulunmuştur (Dönmez, 2024). Bu gelişmeler, İsviçre kamuoyunda PKK'nın ülkedeki varlığı ve Türk toplumuna yönelik oluşturabileceği tehditler konusunda farkındalık yaratmıştır.

Nitekim PKK sempatizanlarının Avrupa genelinde Türk toplumu hedefli şiddet eylemlerine 2024 yılında da rastlanmıştır. Mart 2024'te Belçika'da PKK yanlısı gruplar, Leuven şehri yakınlarında gösteri düzenleyerek Heusden-Zolder ve Houthalen bölgelerinde yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik saldırılar gerçekleştirmiştir. Bu olaylarda bazı Türk kökenli kişiler yaralanmış, ancak can kaybı yaşanmamıştır (T.C. Dışışleri Bakanlığı (MFA), 2024). Aynı hafta içinde Almanya'nın Hannover kentinde de Türkiye Başkonsolosluğu binasına PKK yandaşlarınca saldırı girişimi olmuş ve bina girişine hasar verilmiştir (MFA, 2024). Bu tür vakalar, PKK'nın Avrupa'daki Türk toplumunu hedef alan eylemlerinin somut örnekleridir.

Türkiye Cumhuriyeti makamları, 2024 yılında bu saldırıları uluslararası platformlarda gündeme getirerek PKK'nın Batı Avrupa'daki toplum huzurunu tehdit ettiğini belirtmiştir (MFA, 2024). İsviçre'de 2023 yılına ait bir vakada, Lozan şehrindeki bir Türk derneğine PKK sempatizanları tarafından saldırı düzenlenmiştir. Ocak 2023'te gerçekleşen bu olayda dernek binasının duvarlarına spreyle "PKK her yerde", "İntikam", "Apo'nun fedaileri" gibi sloganlar yazılmış; ayrıca kısa süre önce Paris'te öldürölen PKK sempatizanı Mir Perwer'in ismi de duvara yazılarak sözde intikam vurgusu yapılmıştır (Post Gazetesi, 2023). Bu saldırı maddi hasara yol açmış ve İsviçre'deki toplum tarafından kınanmıştır.

Söz konusu olay, PKK yanlısı unsurların İsviçre'de de Türk derneklerini hedef alabildiğini gösteren çarpıcı bir örnektir. 2024 yılında İsviçre'de Lozan'dakine benzer ciddi bir PKK saldırısı yaşandığı bildirilmemiştir; ancak istihbarat raporlarının uyarıları ve komşu ölkelerdeki olaylar dikkate alındığında, Türk diplomatik temsilcilikleri, dernek lokalleri ve camilerin PKK için potansiyel hedefler listesinde olduğu açıktır (NDB, 2024).

PKK terör örgütünün geçmiş eylem desenine bakıldığında, Türkiye'nin bölgede yürüttüğu askerî harekâtlara tepki olarak Avrupa'da özellikle Türk toplumuna ait cami, dernek ve iş yerlerine yönelik kundaklama ve vandalizm eylemlerine giriştiği bilinmektedir (SETA, 2019).

İsviçre makamları, PKK'nın faaliyetlerine karşı resmî düzeyde tedbir alma yoluna gitmiştir. 2022'de Cenevre'de PKK iltisaklı bir oluşumun sözde ofis açma girişimi Türkiye tarafından protesto edilmiş; İsviçre makamları terör örgütüyle iltisaklı yapıların meşruiyet kazanmaması yönünde dikkatli olmaya davet edilmiştir (MFA, 2021). 2024'te de Bern Büyükelçiliği çevresinde ve diğer şehirlerde PKK yanlısı gösteriler yakından izlenmiş, şiddete dönüşen durumlarda yerel polis güçleri müdahale etmiştir. Ancak diaspora temsilcileri, PKK sempaticianlarının tehditkâr tutumlarına karşı daha proaktif önlemler alınması çağrısında bulunmaktadır.

Değerlendirme

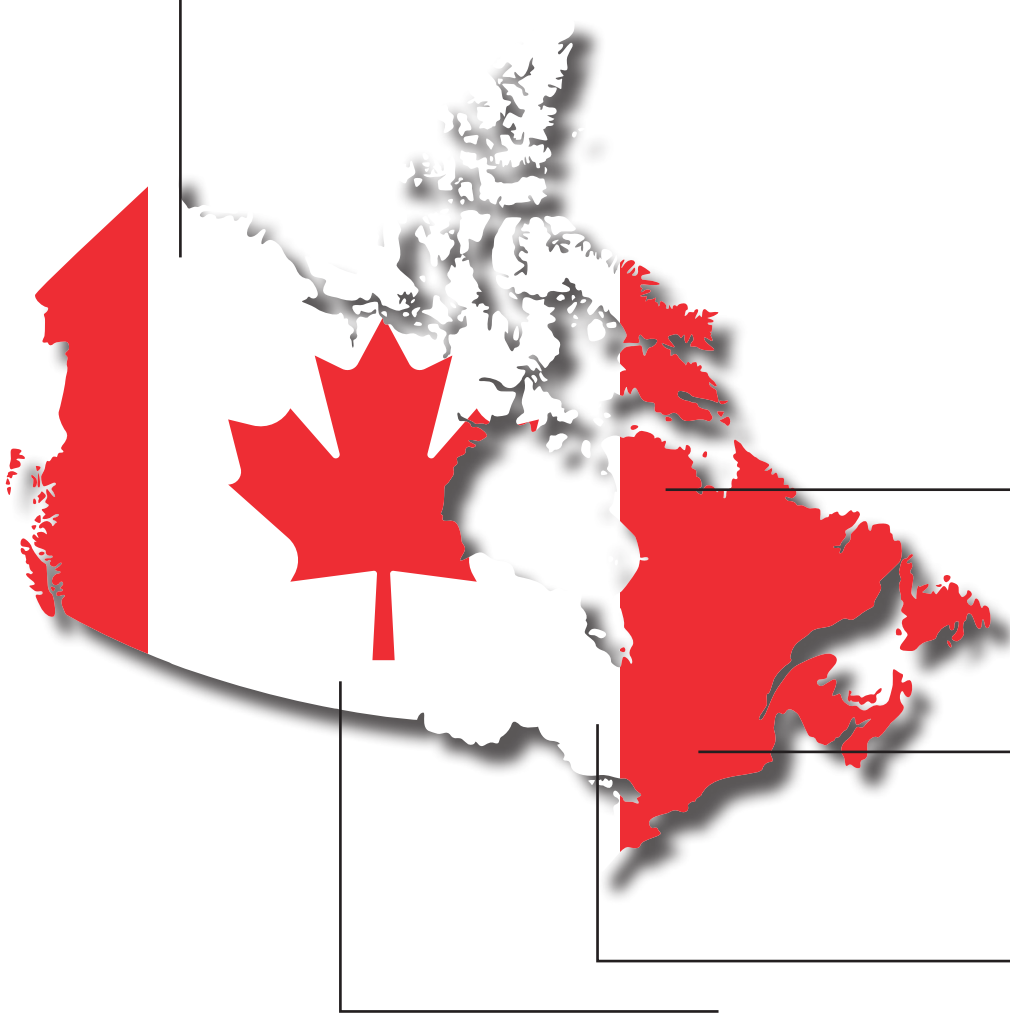
2024 yılı, İsviçre'deki Türk varlığını hedef alan saldırıların çeşitlendiği ve küresel gelişmelerden etkilendiği bir yıl olmuştur. Irkçı ve İslamofobik saldırılar bariz bir şekilde artmış; bu durum Türk toplumunu da doğrudan etkilemiştir. Özellikle Orta Doğu'daki durumlar, ülkedeki Müslüman karşıtlığını körüklemiş ve Türk diasporasına yönelik nefret ortamını beslemiştir. Bir yandan okul, iş yeri, sokak gibi günlük yaşam alanlarında ayrımcılık, hakaret ve nefret söylemi vakaları çoğalırken; diğer yandan cami ve dernek binalarını hedef alan vandallık ve saldırı girişimleri kaydedilmiştir.

KAYNAKÇA

- Arslan, M. İ. (2024, November 3). *İsviçre istihbaratına göre PKK bu ülkede gizli terör faaliyetleri yürütüyor*. Anadolu Ajansı (AA). Retrieved from <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/isvicre-istihbaratina-gore-pkk-bu-ulkede-gizli-teror-faaliyetleri-yurutuyor/3382836>
- Camia Haber. (2025, May 16). *İsviçre’de camiler daha fazla korunacak*. Retrieved from <https://camiahaber.com/2025/05/16/isvicrede-camiler-daha-fazla-korunacak/>
- Council of Europe, European Court of Human Rights. (2024, February 20). *Wa Baile v. Switzerland* (Application No. 24794/20). Judgment of the European Court of Human Rights. Retrieved from <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=002-14292>
- Dönmez, B. B. (2024, December 20). *Swiss lawmaker raises alarm over reported training camps of terror group PKK in country*. Anadolu Agency. Retrieved from <https://www.aa.com.tr/en/europe/swiss-lawmaker-raises-alarm-over-reported-training-camps-of-terror-group-pkk-in-country/3430425>
- Eidgenössische Kommission gegen Rassismus (EKR). (2024). *Jahresbericht 2023*. Bern: EKR.
- European Commission against Racism and Intolerance (ECRI). (2020). *Sixth report on Switzerland* (Adopted 10 Dec. 2019, published 19 Mar. 2020). Strasbourg: Council of Europe. Retrieved from <https://rm.coe.int/fifth-report-on-switzerland/16808e2f0d>
- Federal Intelligence Service (Nachrichtendienst des Bundes – NDB). (2024). *Sicherheit Schweiz 2024 – Lagebericht*. Bern: Federal Chancellery.
- Federal Statistical Office (Switzerland). (2022). *Experience of discrimination: Results of 2022 survey*. Federal Statistical Office. Retrieved from <https://www.bfs.admin.ch/>
- Federal Statistical Office (Switzerland). (2024). *Religious affiliation of the population* (Data for year 2023). Federal Statistical Office. Retrieved from <https://www.bfs.admin.ch/> (or similar FSO data source)
- İsviçre Türk Toplumu (İTT). (2023). *Hakkımızda*. Retrieved from <https://tgs-itt.ch/hakkimizda>
- Lahdili, N. (2024). *Switzerland*. In E. Bayraklı & F. Hafez (Eds.), *European Islamophobia Report 2023* (pp. [707-749]). Vienna: Center for Islam and Global Affairs.
- Post Gazetesi. (2023, January 6). *İsviçre’deki Türk derneğine PKK saldırısı*. Retrieved from <https://www.postgazetesi.ch/isvicredeki-turk-derneğine-pkk-saldirisi-23502h.htm>

- Post Gazetesi. (2024, April 28). *İsviçre’de 2023 yılında ırkçılık vakalarında yeni bir rekor*. Retrieved from <https://www.postgazetesi.ch/isvicrede-2023-yilinda-irkcilik-vakalarinda-yeni-bir-rekor-28123h.htm>
- Post Gazetesi. (2025, April 28). *İsviçre’de Irkçı Olaylar Rekor Seviyeye Ulaştı*. Retrieved from <https://www.postgazetesi.ch/isvicrede-irkci-olaylar-rekor-seviyeye-ulasti-33103h.htm>
- SETA. (2019). Avrupa’da PKK Yapılanması. İstanbul: SET Vakfı İktisadi İşletmesi.
- T.C. Dışişleri Bakanlığı (Republic of Turkey, Ministry of Foreign Affairs). (2021, August 10). *Press Release No. 272 – So-called representative office affiliated with PKK/YPG opened in Geneva, Switzerland*. (In English). Retrieved from https://www.mfa.gov.tr/no_-272_-isvicre-nin-cenevre-kentinde-pkk-ypg-teror-orgutu-iltisakli-sozde-bir-temsilcilik-acilmasi-hk.en.mfa
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, March 26). *No. 48, 26 Mart 2024 – PKK militanlarının Belçika’daki Türk vatandaşlarımıza yönelik saldırıları hakkında*. Ankara: MFA. Retrieved from <https://hannover-bk.mfa.gov.tr/Mission/ShowAnnouncement/409363>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2024, March 27). *No. 49, 27 Mart 2024 – Hannover Başkonsolosluğumuza yönelik PKK saldırısı hakkında*. Ankara: MFA. Retrieved from <https://lyon-bk.mfa.gov.tr/Mission/ShowAnnouncement/409390>
- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB). (2023). *Yurt dışındaki Türk varlığını hedef alan saldırılar 2023 (Rapor)*. Ankara: YTB. [dkp.blob.core.windows.net](https://dkp.blob.core.windows.net/dkp.blob.core.windows.net)

KANADA

Kanada Hükümeti'nin 2024 yılı sonbaharında yürürlüğe koyduğu Kanada'nın Nefretle Mücadele Eylem Planı, federal düzeyde nefretle mücadeleye ilişkin ilk kapsamlı ulusal strateji belgesi olma özelliğini taşımaktadır.

2024'ün ilk çeyreğinde
bildirilen İslam karşıtı olaylarda
%1.300 artış yaşanmıştır.

Nefretle Mücadele Eylem Planı
üç temel eksene dayanmaktadır;
mağdurları desteklemek,
toplulukları güçlendirmek ve devlet
kurumları arasında koordinasyonu
artırmaktır.

2024 yılında, 2023'e kıyasla nefret içerikli
saldırıları ve tehditler, çevrim içi ve
fiziksel ortamlarda çok daha sık ve daha
organize biçimde gerçekleşmiştir.

YTB tarafından **2024 yılında**
18 vaka kaydedilmiştir.

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	16
Göçmen Kökenliler	1
Türk	1
Genel Toplam	18

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Şahsa Saldırı	8
Nefret Söylemi/Tehdit	5
Camiye Saldırı	2
Camiye Mektup	1
Kundaklama	1
Yaralama	1
Genel Toplam	18

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	16
İrkçı	2
Genel Toplam	18

2024 yılı, Kanada'da nefret suçları açısından yalnızca sayısal bir artış değil, aynı zamanda bu suçların hedef kitlesi, bağlamsal gelişimi ve kurumsal yanıtları bakımından da özgün bir döneme işaret etmektedir. Özellikle İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarının yoğun tartışmalara neden olduğu bu yıl boyunca, Kanada'daki Müslüman topluluklar ve Filistin'e açık destek veren bireyler sıklıkla hedef hâline gelmiştir. Bu hedef olma hâli, yalnızca fiziksel saldırılarla sınırlı kalmamış; dijital taciz, iş yerinde dışlama, eğitim kurumlarında disiplin süreçleri ve yasalar bağlamında sistematik ayrımcılık biçimlerine bürünmüştür.

Bu bölümde, 2024 yılında Kanada'da Müslümanlara ve Filistin destekçilerine yönelik nefret suçları ve ayrımcılıklar, resmî veriler, sivil toplum raporları

ve medya yansımaları üzerinden analiz edilmektedir. Ülkedeki nefret suçlarına dair resmî veriler Statistics Canada tarafından açıklanmakta olup raporun hazırlandığı tarih itibarıyla 2024 yılı verileri henüz paylaşılmadığı için Başkanlığımızın bu raporunda açık kaynaklardan elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir.

Statistics Canada tarafından 10 Temmuz 2024 tarihinde yayımlanan polis kaynaklı verilere göre, 2023 yılı boyunca Kanada'da bildirilen nefret suçu vakaları %7 artarak toplamda 4.772 olarak kaydedilmiştir. Bu veriler, henüz 2024 yılı tam raporu yayımlanmamış olsa da eğilim açısından önemli ipuçları barındırmaktadır. Özellikle 2019-2023 arası dönemde nefret suçlarının %145 artması, Kanada'da bu suçların artık marjinal değil sistemik bir soruna dönüştüğünü göstermektedir (Statistics Canada, 2024). 2023 yılı verilerine göre Müslümanlara yönelik nefret suçları %94 oranında artmış, bir yıl içinde 109'dan 211 vakaya çıkmıştır. Bu vakalar arasında camilere yönelik vandalizm, başörtülü kadınlara sözlü ve fiziksel saldırı, dijital ortamda hedef gösterme ve kamu hizmetlerine erişim sırasında ayrımcılık öne çıkmaktadır.

2024 yılı boyunca Kanada'daki Müslüman topluluklara yönelik nefret suçlarında kayda değer bir artış yaşanmıştır. Özellikle NCCM (*National Council of Canadian Muslims - Kanada Müslümanları Ulusal Konseyi*), 2024 Mart ve Nisan aylarında yaptığı çeşitli açıklamalarda kuruluşlarına bildirilen nefret suçu sayılarında dramatik bir yükseliş olduğunu kamuoyuna duyurmuştur.

Kanada Müslümanları Ulusal Konseyi'nin Ontario bölgesinden aktardığı verilere göre:

- 2024'ün ilk çeyreğinde bildirilen İslam karşıtı olaylarda %1.300 artış yaşanmıştır.
- 2023'e kıyasla nefret içerikli saldırılar ve tehditler, çevrim içi ve fiziksel ortamlarda çok daha sık ve daha organize biçimde gerçekleşmiştir (Anadolu Ajansı, 2024).

2024 yılı boyunca bilhassa üniversite kampüslerinde Gazze'ye destek açıklamaları yapan öğrenciler ve akademisyenler disiplin cezalarına,

dışlanmalara ve hatta fiziksel müdahalelere maruz kalmıştır. McGill Üniversitesi, University of Toronto, University of British Columbia gibi kurumlarda Filistin yanlısı öğrenci gruplarının karşılaştığı yaptırımlar, ifade özgürlüğü ve akademik özerklik açısından ciddi tartışmalara yol açmıştır (Johal, 2025). Protestolarayönelikpolis müdahaleleri 2024'te artış göstermiştir. Quebec City ve Ottawa'da düzenlenen barışçıl Filistin yürüyüşleri, "kamu düzenini bozma" gerekçesiyle dağıtılmış, bazı katılımcılar gözaltına alınmıştır. Montreal'de ise, Filistin'e destek veren bir gösteriye katılan üç kişi hakkında "toplumda nefreti teşvik" suçlamasıyla dava açılmıştır. Bu gelişmeler, mevcut Ceza Kanunu'nun (Criminal Code of Canada) uygulamada protesto hakkını sınırlayıcı biçimde kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Kanada Hükümeti'nin 2024 yılı sonbaharında yürürlüğe koyduğu Kanada'nın Nefretle Mücadele Eylem Planı, federal düzeyde nefretle mücadeleye ilişkin ilk kapsamlı ulusal strateji olma özelliğini taşımaktadır. Üç temel eksene dayanan bu planın amacı; mağdurları desteklemek, toplulukları güçlendirmek ve devlet kurumları arasında koordinasyonu artırmaktır (Canadian Heritage, 2024). Ancak aynı yıl içinde meydana gelen nefret suçları, ayrımcılık örnekleri ve kurumsal yetersizlikler, bu strateji belgesinin sahadaki karşılığını sorgulatır niteliktedir.

KAYNAKÇA

- ABC Gazetesi. (2024, April 4). Kanada’da Camiye Baltalı ve Bıçaklı Saldırı Gerçekleşti! ABC Haber. <https://abcgazetesi.com.tr/kanadada-camiye-baltali-ve-bicakli-saldiri-gercek-lesti-736220>
- Anadolu Ajansı. (2024a). *Kanada’da aracının üstündeki ekrandan Müslüman karşıtı yayın yapan sürücüye soruşturma*. Aa.com.tr. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/kanadada-aracinin-ustundeki-ekrandan-musluman-karsiti-yayin-yapan-surucuye-sorusturma/3253945>
- Anadolu Ajansı. (2024b). *Report highlights surge in Islamophobia, racism against Palestinians in Canada*. Aa.com.tr. <https://www.aa.com.tr/en/americas/report-highlights-surge-in-islamophobia-racism-against-palestinians-in-canada/3428308>
- Canadian Heritage. (2024). *Canada’s Action Plan on Combatting Hate*. Government of Canada. <https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/services/combating-hate/action-plan.html>
- Canadian Heritage. (2024). *Online Harms Act (Bill C-63)*. <https://www.justice.gc.ca/eng/csj-sjc/pl/charter-charte/c63.html>
- CRRF – Canadian Race Relations Foundation. (2024, September). *The CRRF welcomes Canada’s Action Plan on Combatting Hate*. <https://crrf-fcrr.ca/2024/09/canada-action-plan-combatting-hate/>
- Hürriyet. (2024, September 21). Kanada’da camide bıçaklı saldırı: 3 yaralı. Hurriyet.com.tr; hurriyet.com.tr. <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/kanadada-camide-bicakli-saldiri-3-yarali-42538809>
- Johal, R. (2025, January 15). Academic Freedom at Canadian Universities Threatened as Schools Police Speech on Gaza, Canadian Organization for Faculty Associations Warns. PressProgress. <https://pressprogress.ca/academic-freedom-at-canadian-universities-threatened-as-schools-police-speech-on-gaza-canadas-biggest-faculty-association-warns/>
- Sabah, D. (2024, September 27). Muslim women assaulted, mosque attacked in Canada’s London, Winnipeg. Daily Sabah. <https://www.dailysabah.com/world/americas/muslim-women-assaulted-mosque-attacked-in-canadas-london-winnipeg>
- Serbestiyet. (2024, September 15). Kanada’da Türk ailenin restoranı kundaklandı: Kimseyle bir sorun yaşamamıştık. <https://serbestiyet.com/featured/kanadada-turk-ailenin-restorani-kundaklandi-kimseyle-bir-sorun-yasamamistik-181661/>
- Statistics Canada. (2024, July 10). *Police-reported hate crime in Canada, 2023*. The Daily. <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/240710/dq240710b-eng.htm>

NORVEÇ

YTB tarafından **2024 yılında 12 vaka** kaydedilmiştir

2024'teki Kur'an- Kerim yakma provokasyonları, Norveç'te İslam'a ve Müslüman varlığına dönük nefretin sürdüğünü göstermektedir.

SIAN grubu, 2019 yılından bu yana Norveç'te benzeri Kur'an-ı Kerim yakma eylemleriyle tanınan ve sık sık gündeme gelen bir oluşumdur

Norveç makamları, ibadethanelere yönelik tehdit ve saldırılara karşı 2024'te ciddi tedbirler almış; polis koruması ve soruşturmalar ile failleri yakalama çabası içinde olmuştur.

2024 yılında yapılan bir ankette Norveç toplumunun **%33**'ünün "Müslümanların Norveç kültürüne tehdit oluşturduğuna" inandığı ortaya konmuştur.

2011 yılında Norveç'te **77 kişiyi** katleden aşırı sağ terörist Breivik'in manifestosunda da İslam'a ve göçmenlere karşı aşırı nefret söylemi bulunmaktaydı
– SIAN gibi gruplar bu nefret ideolojisinin güncel temsilcileri olarak benzer bir retorikle hareket etmektedir.

Hedef	Vaka Sayısı
Müslüman Toplum	7
Göçmen Kökenliler	3
Türk	2
Genel Toplam	12

Saldırı Türü	Vaka Sayısı
Nefret Söylemi/Tehdit	11
Camiye Mektup	1
Genel Toplam	12

Motivasyon Kaynağı	Vaka Sayısı
Dini	9
İrkçi	3
Genel Toplam	12

2024 yılı boyunca Norveç'te Türk ve Müslüman toplumunu hedef alan birkaç nefret olayı kaydedilmiştir. Bu vakaların büyük bölümü camilere ve İslami değerlere yöneliktir. Özellikle camilere yönelik tehditler ve dini değerlere saldırılar öne çıkmış; buna karşın Türk dernekleri veya bireylere yönelik doğrudan fiziksel saldırı yaşandığı bildirilmemiştir (Bertling, 2024). 2024 yılında Başkanlığımız kayıtlarında toplamda Norveç'te 12 nefret saldırısı tespit edilmiştir

Camiler ve İbadethaneler

2024'te Norveç'te cami ve ibadethanelere yönelik nefret eylemleri dikkat çekmiştir. Nisan 2024'te Ramazan ayı sırasında Oslo'daki Müslüman topluma ait camilere yönelik sosyal medya üzerinden şiddet tehditleri yapılmıştır. Bu tehditler, özellikle Ramazan Bayramı öncesinde güvenlik endişesi yaratmıştır. Norveç polisi, tehditlerin ciddiye alındığını belirterek ülke genelinde görevlilerin silahlandırıldığını ve camiler etrafında nöbet tedbirleri

alındığını duyurmuştur (Bertling, 2024). Oslo Emniyet Müdürü, Müslüman topluma yönelik bu tehditleri Norveç istihbaratıyla birlikte soruşturduklarını açıklamıştır. Bu gelişme, Norveç'te normalde silahsız devriye gezen polisin, ciddi tehdit durumlarında silahlandırıldığını göstermiştir. Söz konusu tehditlerin aşırı sağcı ve İslam karşıtı saiklerle yapıldığı değerlendirilmektedir. Nitekim Avrupa genelinde yükselen "İslamofobik" nefret söylemleri ve aşırı sağ kaynaklı komplo teorileri (örneğin "Büyük İkame" söylemi), Norveç'te de bu tür tehditlere zemin hazırlamıştır.

29 Nisan 2024'te Norveç'te yaşanan bir diğer çarpıcı olay, Stavanger şehrindeki *Rogaland İslam Birliği Camisi*'ne gönderilen şüpheli bir mektuptur. İmam Necibullah Lütfi tarafından açılan zarfın içinden, ilk anda şarbon olduğu iddia edilen beyaz bir toz ve nefret mesajları çıkmıştır. Mektupta bir tarafta "Burada şarbon var. Binayı terk edin, ambulansı arayın. Ölüm cül zehir." şeklinde bir ifade, diğer tarafında ise Müslümanlara yönelik ağır hakaret ve tehditler yer almaktaydı. Mektubu açan imam derhal karantinaya alınmış, cami ve çevresi güvenlik kordonuna alınarak Oslo'dan özel kimyasal madde inceleme ekipleri getirilmiştir. Yapılan analiz sonucunda toz maddenin zararlı olmadığı anlaşılmış ve imam kısa süre sonra taburcu edilmiştir (ABC Nyheter, 2024). Buna rağmen bu "şarbonlu mektup" olayı, ülkedeki Müslüman toplum arasında endişe ve korku yaratmıştır. Polis, mektubun Litvanya'dan "Kaunas Camisi" sahte gönderici adıyla postalandığını, zarf üzerinde Litvanya'ya ait 7 kollu şamdan resimli pullar kullanıldığını tespit etmiştir. Olayla ilgili nefret suçu soruşturması başlatılmıştır. Bu saldırının arkasındaki motivasyonun Müslümanlara karşı korku yayma ve gözdağı verme amacıyla yapılan İslamofobik bir eylem olduğu değerlendirilmektedir.

Yıl içinde İslam'ın kutsal değerlerine yönelik provokatif saldırılar da gerçekleşmiştir. Norveç'te İslam karşıtı aşırı sağcı grup SIAN ("*Stop Islamisation of Norway*" – *Norveç'in İslamlaştırılmasını Durdurun*) 2024 boyunca nefret içerikli eylemlerine devam etmiştir. 17 Ağustos 2024'te Sandefjord şehrinde SIAN üyeleri halka açık alanda Kur'an-ı Kerim yakma eylemi gerçekleştirmiştir (Sandefjords Blad, 2024). Devamında, 20 Eylül 2024'te başkent Oslo'da, göçmen kökenli Müslümanların gittiği bir ibadethane (cami) önünde yine Kur'an-ı Kerim yakılarak provokasyon yapılmıştır. Bu eylemler polis gözetiminde gerçekleşmiş; herhangi bir şahsa veya mala doğrudan

zarar vermese de Müslümanların kutsal değerlerine yönelik açık bir nefret saldırısı olarak kayda geçmiştir (Teigen, 2024). SIAN grubu, 2019 yılından bu yana Norveç'te benzeri Kur'an-ı Kerim yakma eylemleriyle tanınan ve sık sık gündeme gelen bir oluşumdur. 2024'teki bu Kur'an-ı Kerim yakma provokasyonları, Norveç'te İslam'a ve Müslüman varlığına dönük nefretin sürdüğünü göstermektedir. Motivasyon olarak açıkça İslam düşmanlığı ve buna bağlı göçmen karşıtlığı görülmektedir (Linge & Bangstad, 2024). Nitekim 2011 yılında Norveç'te 77 kişiyi katleden aşırı sağ terörist Breivik'in manifestosunda da İslam'a ve göçmenlere karşı aşırı nefret söylemi bulunmaktaydı – SIAN gibi gruplar bu nefret ideolojisinin güncel temsilcileri olarak benzer bir retorikle hareket etmektedir.

Camiler kategorisindeki bu vakaların tümü, ırkçı/İslamofobik saiklerle işlenmiş nefret suçları kapsamında değerlendirilmiştir. Norveç makamları, ibadethanelere yönelik tehdit ve saldırılara karşı 2024'te ciddi tedbirler almış; polis koruması ve soruşturmalar ile failleri yakalama çabası içinde olmuştur. Ancak bu vakalar, ülkedeki Müslüman azınlığın kendini güvende hissetmesini olumsuz etkileyerek toplumda korku ve tedirginlik ortamı yaratmıştır.

Derneklere Yönelik Eylemler

2024 yılında Norveç'te Türk toplumuna ait dernekler veya sivil toplum merkezlerini doğrudan hedef alan bir nefret saldırısı kaydedilmemiştir. Norveç'te faaliyet gösteren Türk dernekleri ve cami derneklerinin (örneğin Millî Görüş Norveç, Diyanet cami dernekleri vb.), 2024 boyunca herhangi bir vandalizm, tehdit veya fiziksel saldırı olayıyla karşılaşmadığı raporlanmıştır. Türk sivil toplum kuruluşları, 2024 yılında Norveç'te daha çok kültürel etkinlikler ve toplumsal dayanışma faaliyetleriyle gündeme gelmiş, nefret saikli bir saldırı vakası bildirilmemiştir. Yine de diaspora dernekleri, Avrupa'nın diğer ülkelerinde yaşanan benzer saldırılar konusunda tedbirli ve dikkatli olmaya devam etmektedir (önleyici güvenlik kameraları, polisle iletişim vb. önlemler).

Şahıslara Yönelik Saldırılar ve Söylemler

Bireylere yönelik fiziksel saldırılar bağlamında 2024 yılında Norveç'te raporlanan ciddi bir vaka bulunmamaktadır. Türk kökenli veya Müslüman bireylerin maruz kaldığı sonuçları ağır bir fiziki saldırı olayı 2024'te tespit edilmemiştir. Bununla birlikte; sözlü taciz, ayrımcı hakaret veya tehdit vakalarının olmadığını söylemek mümkün görünmemektedir. Günlük hayat içinde bazı Türk ve Müslüman bireylerin sözlü tacize uğradığına dair vakalar mevcuttur; ancak bu tür olaylar genellikle resmî makamlara yansımamakta veya nefret suçu olarak kayıt altına alınmamaktadır.

Norveç'te Müslüman karşıtı önyargılar toplumun bir kesiminde devam etmektedir – 2024 yılında yapılan bir ankette Norveç toplumunun %33'ünün “Müslümanların Norveç kültürüne tehdit oluşturduğuna” inandığı ortaya konmuştur (Døving & Lenz, 2024). Bu tür önyargılar, bireysel düzeyde ayrımcı tutum ve sözlü tacizlere zemin hazırlamaktadır. Nitekim geçmiş yıllarda Norveç'te başörtülü bir kadına hizmet vermeyi reddeden bir kuaföre ayrımcılık nedeniyle ceza verilmesi olayı bu tür bireysel ayrımcılıklara örnektir. 2024 yılında benzer bir hadise basına yansımamış olsa da göçmen kökenli insanlara “istenmeyen” olduklarını ima eden sözlü sataşmalar gibi düşük yoğunluklu vakaların yaşandığı diaspora üyelerince ifade edilmektedir. Bu tarz vakaların motivasyonu genellikle ırkçılık veya yabancı düşmanlığı biçiminde tezahür etmektedir. Yetkililer, ciddi tehdit veya saldırı içermeyen bu tür sözlü taciz olaylarını kayda geçirmekte zorlandığı için resmi istatistiklerde görünmemektedir.

Özetle, 2024 yılında Norveç'te Türk ve Müslümanları hedef alan en dikkat çekici saldırılar cami ve İslami değerlere yönelen nefret eylemleri olmuştur. Bu eylemlerin tümünde motivasyon olarak İslamofobi, ırkçılık ve göçmen karşıtlığı tespit edilmektedir. Fiziksel şiddet boyutuna varan bireysel saldırılar yaşanmazken, tehdit ve psikolojik yıldırma eylemleri diaspora toplumu üzerinde endişe yaratmıştır. Norveç makamları, camilere yönelik tehditleri engellemek ve toplumda güven ortamı oluşturmak üzere adımlar atmışsa da diaspora temsilcileri, İslam karşıtlığının sıradanlaşması riskine karşı uluslararası toplumla dayanışma çağrıları yapmıştır. 2024 yılı vakaları, Norveç özelinde nefret söyleminin dijital platformlardan fiili provokasyona uzanan

bir yelpazede sürdüğünü göstermektedir. Diaspora toplumu ve Norveç'teki yetkililer, benzer nefret saldırılarının önlenmesi için 2025 yılında da yakın iş birliği ve proaktif tedbirler alma ihtiyacı olduğunu vurgulamaktadır.

Mezarlıklar

2024 yılında Norveç'te Müslüman mezarlıklarına veya Türk toplumunun mezarlarına yönelik herhangi bir saldırı rapor edilmemiştir. Mezarlıklar kategorisinde önceki yıllarda (örneğin 2020'de Haugesund şehrinde Müslüman mezar taşlarına ırkçı yazılar yazılması olayı gibi) münferit nefret vakaları görülmekle birlikte, 2024 yılı içinde herhangi bir mezarlık vandallığı veya saldırısı yaşanmamıştır. Bu alandaki olaysız durum, sevindirici olmakla beraber diğer ülkelerdeki benzer vakalar göz önüne alındığında diaspora toplumunun mezarlık alanlarında da temkinli olduğunu belirtmek gerekir. Norveç makamları, farklı inanç gruplarına ait mezarlıkların korunması konusunda duyarlılığını sürdürmektedir.

KAYNAKÇA

- ABC Nyheter. (2024). *Brevet som ble sendt til moské i Stavanger, inneholder ikke farlig pulver.* <https://www.abcnyheter.no/nyheter/brevet-som-ble-sendt-til-moske-i-stavanger-inneholder-ikke-farlig-pulver> abcnyheter.no
- Bertling, N. (2024). *Hot mot moskéer – hela Norges polis beväpnas.* *Aftonbladet.* <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/8Jb1m1/hot-mot-moskeer-hela-norges-polis-bevapnas> aftonbladet.se
- Døving, C. A., & Lenz, C. (2024). *Muslimfiendtlige fordommer ulmer i Europa.* *Aftenposten.* <https://www.aftenposten.no/meninger/kronikk/i/mPKgoO/opptoeylene-i-england-muslimfiendtlige-fordommer-ulmer-i-europa> aftenposten.no
- Linge, M., & Bangstad, S. (2024). *The Qur'an burnings of SIAN: Far-right fringe actors and the staging of conflictual media events in Norway.* *Temenos – Nordic Journal for the Study of Religion*, 60(1), 81-103. <https://doi.org/10.33356/temenos.136888> journal.fi
- Sandefjords Blad. (2024). *SIAN tilbake til byen: – Hver gang vi må stenge en gate, går det ut over næringslivet.* <https://www.sb.no/sian-tilbake-til-byen-hver-gang-vi-ma-stenge-en-gate-gar-det-ut-over-naringslivet/s/5-73-1841900> sb.no
- Teigen, E. (2024). *Se video av den dramatiske SIAN-demonstrasjonen: – De gikk «apeshit».* *Document.no.* <https://www.document.no/2024/09/20/se-video-av-den-dramatiske-sian-demonstrasjonen-voldsom-steinkasting/>

Bölüm 4

RAPORLANAN EMSAL VAKALAR

YURT DIŞINDAKİ TÜRK VARLIĞINI HEDEF ALAN SALDIRILAR 2024

Emsal Vakalar

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın canlarına ve mallarına, izzeti nefislerine, kurmuş oldukları STK'lara ve camiler ile dış temsilciliklerimize yönelik gerçekleştirilen saldırıları, Başkanlığımız her yıl derleyip raporlamaktadır. Bir takvim yılı süresince gerçekleşen vakalar her gün düzenli takip edilmekte, yılın tamamlanmasının ardından tasnif edilerek gruplandırılmakta ve kamuoyunun istifadelerine sunulmaktadır. Raporlarda yurt dışı vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadıkları ABD, Almanya, Avustralya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İsveç, İsviçre, Kanada ve Norveç'te vuku bulan emsal vakalara yer verilmektedir.

"Yurt Dışındaki Türk Varlığını Hedef Alan Saldırılar 2024 Raporu"nda söz konusu vakalar, şahsa saldırı, mala zarar verme – mülke saldırı, nefret söylemi – tehdit – hakaret, PKK/terör saikli ve Kuran'ı Kerim'e saldırı üst başlıklarında kategorize edilmiş ardından olayın muhteviyatına göre alt başlıklandırmaları yapılmıştır.

ABD

ŞAHSA SALDIRI

30.04.2024
Tuscon, Arizona

Fiziksel Şiddet ve Taciz

ABD'deki üniversitelerde süregelen Filistin'e destek gösterileri kapsamında, Arizona eyaletinde kamuoyunun dikkatini çeken bir gelişme yaşanmıştır. 30 Nisan 2024 tarihinde Arizona Üniversitesi'nde öğrenim gören dört Müslüman kadın öğrenci, Gazze'de ateşkes sağlanması yönündeki çağrılara destek amacıyla düzenlenen barışçıl yürüyüşe katılmalarının ardından güvenlik güçleri tarafından gözaltına alınmıştır. Söz konusu müdahale sırasında öğrencilerin başörtülerinin zorla çıkarıldığına ilişkin görüntüler kamuoyuna yansımıştır.

Olay anına ilişkin görüntülerin çevredeki bireyler tarafından kaydedilerek sosyal medyada paylaşılması üzerine, söz konusu uygulamalar hem Amerikan kamuoyunda hem de uluslararası platformlarda yoğun tepki ve tartışmalara neden olmuştur.

13.05.2024
Brooklyn, New York

Fiziksel Şiddet ve Nefret Söylemi

13 Mayıs 2024 tarihinde gerçekleştirilen Brooklyn Hukuk Fakültesi mezuniyet töreninde, Filistin bayrakları taşıyan ve Filistin'e destek içerikli pankartlar bulunduran bazı mezunların sözlü sataşmalara, hakaretlere ve fiziksel saldırılara maruz kaldığı bildirilmiştir. Tanıklara göre, bu kişilere tören esnasında "Evinize dönün!" şeklinde söylemlerde bulunulmuş, "Terörist!" gibi ifadelerle hakarete uğramış ve bazılarının tükürülmüştür.

Ayrıca, başörtülü iki genç Müslüman kadının izleyiciler arasında yer aldığı sırada sözlü tacize maruz kaldığı ve bir broşürle başlarının vurulduğu iddia edilmiştir. Olayın ardından polis çağrılmış, şüpheli şahıs olay anında gözaltına alınmasa da hafta sonunda ikinci derece taciz ve nefret suçu ile yargılanmak üzere soruşturma başlatılmıştır.

19.05.2024
Euless, Teksas

Öldürmeye Teşebbüs

ABD'de meydana gelen ve ırksal önyargı temelli olduğu değerlendirilen bir saldırı vakasında, Elizabeth Wolf adlı şahsın başörtülü bir kadına ve çocuklarına yönelik tehdit ve fiziksel şiddet içerikli eylemlerde bulunduğu bildirilmiştir.

İlgili tanık beyanlarına göre Wolf, havuza girmeden önce mağdur kadına nereli olduğunu sormuş ve bu süreçte ırkçı söylemlerde bulunmuştur. Mağdur ailenin Filistinli olduğunu öğrenmesinin ardından havuza giren şüpheli, önce çocuklara fiziksel müdahalede bulunmuş, 6 yaşındaki çocuğu kısa süreliğine elinde tutmuş ancak çocuk kendi çabasıyla kurtulmuştur.

Olayın devamında anne duruma müdahale etmek üzere havuza atlamış, bu sırada şüpheli Elizabeth Wolf 3 yaşındaki küçük kızı suyun altına iterek boğmaya çalışmıştır. Olay, bölgede bulunan Afrika kökenli bir Amerikalı şahsın müdahalesiyle sonlandırılmış, anne ve çocuklar kurtarılmıştır.

PKK/TERÖR SAİKİYLE

01.06.2024
Pensilvanya

Fiziksel Şiddet ve Taciz

CNN Türk ve Hürriyet gazetelerinin ABD temsilcisi olan gazeteci Yunus Paksoy, FETÖ terör örgütü elebaşı Fetullah Gülen'in ikamet ettiği Pensilvanya'daki örgüt merkezi önünden canlı yayın gerçekleştirdiği sırada örgüt mensuplarınca fiziksel saldırıya uğramıştır.

Görgü tanıklarının aktardığı bilgilere ve canlı yayın görüntülerine göre, SUV tipi bir araçla olay yerine gelen saldırgan, önce aracı gazetecinin üzerine sürmüş, ardından araçtan inerek Paksoy'a fiziki müdahalede bulunmuştur. Saldırı sırasında yayın ekipmanlarının yere düşmesiyle birlikte canlı yayın kesilmiştir.

Olayın ardından yeniden yayına bağlanan Paksoy, saldırıya uğradığını, gözlüğü ve telefonunun fırladığını, gömleğinin yırtıldığını ve olay yerinden aracına sığınarak polisle iletişime geçtiğini aktarmıştır. Paksoy, yaşadığı olaya ilişkin şikayetçi olacağını kamuoyuna açıklamıştır.

ALMANYA

ŞAHSA SALDIRI

05.06.2024
Kuzey Ren-Vesfalya
Bonn

Yaralama ve Nefret Söylemi

Almanya'nın Bonn kentinde yaşayan 24 yaşındaki üniversite öğrencisi Ş. B., 2024 yılında akşam saatlerinde kütüphaneden çıkarak babasının işyerine gitmek üzereyken, Tannenbusch adlı durakta otobüsten indikten sonra kimliği belirsiz bir erkek şahıs tarafından ırkçı ve İslamofobik saldırıya uğramıştır.

Saldırgan, Almanca olarak "Kahrolsun yabancılar, kahrolsun başörtüsü" şeklinde hakaretlerde bulunmuş, ardından mağdurun başörtüsünü çekmiş ve elindeki kesici bir aletle defalarca fiziksel saldırıda bulunmuştur. Ş. B., saldırı sırasında kol ve karın bölgesinden yaralanmıştır.

15.07.2024
Berlin

Yaralama ve Nefret Söylemi

Berlin'in Tempelhof semtinde, Werderstraße üzerinde 30 yaşındaki başörtülü bir kadın, arkadan yaklaşan kimliği belirsiz bir erkek tarafından ırkçı saldırıya uğramıştır. Fail, mağduru arkadan yere iterek düşürmüş, ardından karnına yumruk atmış, başörtüsünü zorla çekip çıkarmış ve ırkçı hakaretlerde bulunmuştur. Olay sırasında saldırganın elinde bıçak taşıdığđ da beyan edilmiştir.

Mağdur ayağa kalkmaya çalıştığında fail tarafından kollarından tutulmuş ve fiziksel olarak tekrar zarar görmüştür. Saldırı sonrasında mağdur polisi aramış; ancak güvenlik güçleri olay yerine ulaşmadan saldırgan kaçmıştır. Polis, "hakaret ve fiziksel saldırı" suçları kapsamında soruşturma yürütmektedir.

ŞAHSA VE MÜLKE SALDIRI

25.03.2024

Kuzey Ren Vestfalya

Solingen

İnsan Öldürme ve Kundaklama

24 Mart Pazar'ı 25 Mart Pazartesi'ye bağlayan gece geç saatlerde Almanya'nın Solingen kentinin Höhscheid semtinde bulunan 4 katlı eski bir binada kundaklama sonucu çıkan yangın 5 dakika gibi kısa bir sürede çatıya kadar tüm binayı sarmıştır. Olay yerine gelen itfaiye ekipleri müdahale ederken, yangında aynı aileden ikisi çocuk olmak üzere dört Türk asıllı Bulgaristan vatandaşı yaşamını yitirmiştir. Üç kişi ise ağır yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

Yapılan teknik ve kriminal incelemelerde, ahşap merdiven boşluğunda yangının ilerlemesini hızlandıran bazı kalıntılar tespit edilmiştir. Uzmanların değerlendirmesi sonucu, yangının doğal nedenlerle değil, kasten çıkarıldığı (kundaklama) belirlenmiştir. Wuppertal Savcılığı tarafından yapılan soruşturma neticesinde olayın Daniel S. tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. Olaya ilişkin soruşturma sonuçlanıp kavuşturma aşamasına geçilmiştir.

06.05.2024
Schleswig Holstein
Möln

İnsan Öldürmeye Teşebbüs ve Kundaklama

5 Mayıs Pazar'ı 6 Mayıs Pazartesi'ye bağlayan gece saat 02.00 sularında Almanya'nın Möln kasabasında meydana gelen bir yangın, geçmişte Neonazi kundaklamalarının yaşandığı aynı mahallede yeniden benzer bir korkuyu tetiklemiştir. Yangın, Ratzeburger Straße adresindeki bir apartmanın merdiven boşluğunda başlamış ve yoğun duman nedeniyle binada paniğe yol açmıştır.

Yangın esnasında binada yaşayan çoğunluğu Suriyeli ve Ukraynalı mülteci olan 6 aile tahliye edilmiş; 7 kişi dumandan etkilenerek tedbir amaçlı hastaneye kaldırılmıştır. Bir Alman kiracının gösterdiği cesaretle, yangının ana kaynağı, itfaiye ekipleri gelmeden önce kontrol altına alınmıştır. Yangın resmi mercilerce kundaklama olarak değerlendirilmiştir.

16.05.2024
Kuzey Ren Vestfalya
Düsseldorf

İnsan Öldürme ve Kundaklama

16 Mayıs gecesi Düsseldorf kentindeki bir binada çıkan yangında biri Türk 3 kişi hayatını kaybetmiştir. Binanın giriş katında yaşanan patlama sonrasında binaya yayılan yangın ve dumandan zehirlenenlerin arasında 18 yaşındaki Ada Abay'ın da olduğu öğrenilmiştir. Binada başka Türk ailelerinde oturduğu bilgisi alınmış olup giriş katında büfe işletmecisi olan İran vatandaşı da hayatını kaybetmiştir. Düsseldorf polisi, yapılan teknik araştırma sonuçlarına göre dökülen benzinin ateşe verilmesiyle patlama yaşandığını, çıkan yangının kısa bir süre içinde binaya yayıldığını bildirdi.

22.12.2024

Berlin

Neu Hohenschönhausen

İnsan Öldürmeye Teşebbüs ve Kundaklama

Berlin'in Neu-Hohenschönhausen bölgesinde meydana gelen olayda, bir adam komşusunun dairesini ırkçı nedenlerle yakmaya çalışırken yakalanmıştır. Polis tarafından yapılan açıklamaya göre, zanlı gözaltına alındığında suçunu itiraf ederek, eylemini açıkça ırkçı saiklerle planladığını beyan etmiştir.

Olay, pazar günü öğleden sonra 30 yaşındaki komşunun dairesinde benzin kokusu fark etmesiyle başlamıştır. Şüphelenen mağdurun polise haber vermesi üzerine olay yerine intikal eden ekipler, şüpheliyi tespit ederek gözaltına almıştır. Berlin polisi, zanlı hakkında ırkçı nedenlerle cinayete teşebbüs ve ağırlaştırılmış kundaklama suçlamalarıyla yasal süreç başlatıldığını açıklamıştır.

MÜLKE SALDIRI/MALA ZARAR VERME

20.01.2024
Essen
Karnap

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Kundaklama Girişimi

Essen kentinin Karnap semtinde bulunan bir cami inőaatında meydana gelen kundaklama girişimi nedeniyle Almanya'da güvenlik birimleri tarafından soruşturma başlatılmıştır. Bir vatandaşın acil hattını arayarak cami inşaat alanına izinsiz girildiğini ve ateő yakıldığını bildirmesi üzerine polis ekipleri olay yerine intikal etmiştir.

Polis, olay yerinde 18 ve 19 yaşlarında iki Alman vatandaşını gözaltına almış ve iki adet çakmak ele geçirmiőtir. Gözaltı sonrasında yapılan incelemelerde, cami inőaatının çatısında karton üzerine 3x3 metre büyüklüğünde bir gamalı haç sembolünün resmedildiği tespit edilmiştir. Olayla ilgili olarak zanlıların evlerinde mahkeme kararıyla aynı gece arama gerçekleştirilmiştir.

23.01.2024
Baden Württemberg
Mössingen

STK'ya ve Camiye Saldırı/Vandalizm

Almanya'nın Baden-Württemberg eyaletinde bulunan Mössingen kasabasındaki İslam Toplumu Millî Görüş IGMG Ensar Camisi İslam karşıtı bir saldırının hedefi olmuştur. Kimliği belirsiz kişi veya kişiler, caminin dış cephesine "Müslümanlara soykırım yapın!" ifadesi ile birlikte "14/88" ve "1161" gibi aşırı sağcı nefret sembolleri yazmıştır.

"14/88" ifadesi, beyaz üstünlüğü savunucuları tarafından kullanılan iki ayrı nefret kodunun birleőimidir: 14, "Halkımızın varlığını ve beyaz çocuklar için bir gelecek güvence altına almalıyız" cümlesinin kısaltmasıdır. 88, "Heil Hitler" ifadesinin sayısal kodudur (H harfi alfabede 8. sıradadır). Bu tür semboller,

açık biçimde beyaz üstünlükçü ideolojiyi ve şiddeti yüceltmektedir.

Olay, cami cemaati tarafından fark edilerek güvenlik güçlerine bildirilmiş; polis olayla ilgili inceleme başlatmıştır. İslam Toplumunu Millî Görüş Genel Başkanı Kemal Ergün saldırıyı en güçlü ifadelerle kınayarak, "Bu olayın bir an önce aydınlatılmasını ve sorumluların adalet önüne çıkarılmasını talep ediyoruz" açıklamasında bulunmuştur.

07.02.2024
Berlin

STK'ya ve Camiye Saldırı/Vandalizm

Berlin Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde (HTW) bulunan üniversite mescidi, kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce hedef alınarak tahrip edilmiştir. Saldırgan(lar), mescidin perdesini yırtmış, duvarda yer alan cami görselini yere atmış ve ibadet alanındaki halının üzerine bir sigara paketi fırlatmıştır. Saldırı, ibadet edilen mekâna doğrudan müdahale niteliği taşımaktadır.

Olayın ardından üniversite bünyesindeki Müslüman öğrenciler arasında büyük bir endişe ve güvensizlik duygusu oluşmuştur.

16.02.2024
Kuzey Ren Vestfalya
Dortmund

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Kundaklama Girişimi

Dortmund'da bulunan IGMG bünyesindeki Anadolu Camii, cuma akşamı kundaklama girişiminin hedefi olmuştur. Kimliği açıklanmayan 23 yaşındaki bir erkek şahıs, cami girişinde bulunan ısıtma sisteminin

dağıtım kutusuna gazete kâğıtları yerleştirerek yangın çıkarmıştır. Bu eylem sonucunda binada yoğun duman oluşmuş; mahalle sakinlerinin hızlı refleksiyle itfaiyeye haber verilmiştir.

İtfaiye ekipleri kısa sürede olay yerine intikal ederek yangını kontrol altına almış, ardından bina yüksek performanslı fanlarla havalandırılmıştır. Yangının caminin ana bölümlerine sıçramadan söndürölmesi, olası büyük çaplı maddi zarar ve can kaybını önlemiştir. Polis tarafından yapılan soruşturmanın ardından saldırgan kısa sürede yakalanmıştır.

16.03.2024
Bavyera
Thannhausen

STK'ya ve Camiye Saldırı/Vandalizm

Almanya'nın Bavyera eyaletinde yer alan Thannhausen'de, merkezde 40 yıldır faaliyet gösteren IGMG Fatih Camii cumartesi günü kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından saldırıya uğramıştır. Olay, ikindi ve akşam namazı arasında meydana gelmiştir. Saldırıda cami duvarlarına Davut Yıldızı sembolü çizilmiş, cami içindeki minderler, çöpler ve eşyalar dağıtılmış, bazı nesneler üzerine boyalar sürölmüştür. Bağış kutusu bıçakla zorlanarak açılmış ve içindeki paralar çalınmıştır. Ayrıca cami içinde dört ayrı noktaya kesici alet (bıçak) bırakılmıştır.

Saldırının hem dini değerleri hedef alması hem de cami mekânını fiziksel olarak tahrip etmesi nedeniyle, cemaat üyeleri arasında büyük tedirginlik oluşmuştur.

26.03.2024
Baden Württemberg
Ludwigsburg

STK'ya Saldırı/Vandalizm

Almanya'nın Ludwigsburg kentinde faaliyet gösteren Türk Okul Aile Birliği Derneği, kimliği belirlenemeyen kişilerce gerçekteştirilen çirkin bir saldırının hedefi olmuştur. Dernek binasının dış duvarlarına spreyle boyayla hakaret ve ayrımcı ifadeler içeren yazılar yazılmıştır.

22.08.2024

Kuzey Ren Vestfalya
Solingen

Anıta Saldırı

Almanya'nın Solingen kentinde 29 Mayıs 1993 tarihinde Neonaziler tarafından kundaklanan evde hayatını kaybeden 5 Türk vatandaşı anısına dikilen anıt, ilk kez saldırıya uğramıştır. 30 yıldır korunmakta olan bu anıt, kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından sert cisimlerle tahrip edilmiş; anıtın simgesel öğeleri olan bazı metal halkalar kırılmıştır.

Yetkililer, saldırının ırkçı saikle gerçekleştirilmiş olabileceği ihtimali üzerinde durmakta ve bu yönde soruşturma yürütmektedir. Solingen faciası, Almanya'da aşırı sağın neden olduğu en trajik olaylardan biri olarak anılmakta ve bu anıt hem kurbanları anma hem de toplumsal hafızayı diri tutma işlevi görmektedir.

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/ HAKARET

15.02.2024

Kuzey Ren Vestfalya
Dortmund

Nefret Söylemi

ZDF televizyon kanalında sunuculuk yapan Irak kökenli Alman gazeteci Dunja Hayali, Dortmund kentinde metroda seyahat ederken ırkçı sözlü saldırıya maruz kalmıştır. Hayali'nin anlatımına göre, 17-18 yaşlarında olduğu tahmin edilen beş kişilik bir genç grubu metrodan inerken içlerinden biri yüksek sesle "Almanya Almanlarıdır. Yabancılar dışarı!" şeklinde ırkçı bir söylemde bulunmuştur. Olay esnasında Hayali, sadece grubun arkasından bağırarak tepki gösterebilmiş; ancak metroda bulunan diğer yolculardan herhangi bir destek ya da tepki gelmemiştir.

Olay sonrası sosyal medya hesabından açıklama yapan Hayali, yaşadığı şoku ifade etmiş ve saldırganlara yönelik, "Bu sizin için bir zafer değil" ifadesini içeren bir mesaj paylaşmıştır.

09.03.2024
Mecklenburg
Vorpommern
Stralsund

Nefret Söylemi ve Sözlü Taciz

Almanya'nın Stralsund kentinde, süpermarketten çıkan 14-15 yaşlarındaki iki kız çocuğu, kimliği tespit edilen ve yaşları 15-17 arasında değişen bir grup genç tarafından ırkçı saiklerle sözlü ve fiziksel saldırıya uğramıştır. Saldırganlar, mağdurlara "Lanet olası yabancılar" diyerek hakaret etmiş; ardından "Almanya Almanlarıdır", "Yabancılar dışarı" gibi sloganlar atarak Nazi marşları söylemiş ve Hitler selamı vermişlerdir.

İhbar üzerine olay yerine gelen polis ekipleri, saldırgan gruba müdahale etmek amacıyla uyarı ateşini açmış; grup Nazi marşlarını söylemeyi sürdürmüştür. Olay sonrasında kimlik tespiti yapılan gençler gözaltına alınmış; haklarında çok sayıda suçtan resmî soruşturma başlatılmıştır. Ancak yaşlarının küçük olması nedeniyle gençler, yasal varislerine teslim edilerek serbest bırakılmıştır.

09.11.2024
Bremen
Überseestadt

Nefret Söylemi

Almanya'nın Bremen kentinde, Überseestadt bölgesinde ırkçı ve yabancı düşmanı içerikler barındıran el yazısı mektuplar kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından apartman posta kutularına bırakılmıştır. Bremen polisi, olayın Konsul-Smidt-Straße ve Hafenstraße caddelerinde tespit edildiğini, toplam yedi mektubun kayıt altına alındığını duyurmuştur.

Söz konusu eylem, iki hafta önce aynı bölgede gerçekleşen benzer bir ırkçı mektup dağıtım vakasıyla benzerlik göstermektedir. Önceki olayda da göçmen kökenli isimler taşıyan bireylerin posta kutularına nefret içerikli kartpostallar bırakıldığı bildirilmişti. Olayların ardından bölge halkı bir araya gelerek ırkçılığa karşı dayanışma yürüyüşü düzenlemiştir.

Bremen polisi, mektupların içeriğinin halkı kışkırtma suçu kapsamında değerlendirilmekte olduğunu ve benzer mektuplar alan kişilerin mutlaka bilgi paylaşımları gerektiğini açıklamıştır.

20.12.2023

Essen Frankfurt

Camiye Mektup ve Paket Gönderimi

Almanya'nın doğusunda yer alan Frankfurt kentinde, Leipziger Straße üzerinde faaliyet gösteren "Muslime an der Oder" adlı dini derneğin ibadet mekânının kapısına bir domuz başı bırakılmıştır. Olayla ilgili olarak siyasi saikli nefret suçu şüphesiyle devlet güvenlik birimi soruşturma başlatmıştır.

Aynı eyalette, Eylül 2024 tarihinde Beeskow kentinde bulunan bir sığınmacı yurduna da benzer şekilde domuz kanı sürülmüş, iki domuz başı inşaat çitlerinin üzerinden içeri atılmıştır.

PKK /TERÖR SAİKLİ

29.02.2024

Baden Württemberg
Mannheim

STK'ya Saldırı/Vandalizm

Almanya'nın Mannheim kentinde faaliyet gösteren ve en köklü Türk spor kulüplerinden biri olan Mannheim Türkspor, gündüz saatlerinde kimliği belirsiz kişilerce hedef alınmıştır. Saldırgan(lar), spor sahasına izinsiz şekilde girerek saha kenarındaki tüm reklam panolarının üzerine, PKK terör örgütünün ismi ve örgüt propagandası içeren hakaretamiz sloganlar yazmıştır.

Kulüp yetkilileri durumu kamuoyuna bildirerek "Olayın peşini bırakmayacağız." açıklamasında bulunmuş ve saldırının hem spor kulübüne hem de Türk toplumuna yönelik kasıtlı bir provokasyon olduğunu ifade etmiştir.

27.03.2024
Aőađı Saksonya
Hannover

Dış Temsilciliğe Saldırı

Hannover kentinde gece saatlerinde terör örgütü PKK'ya destek amacıyla düzenlenen yürüyüş sonrası, yürüyüşe katılan bir grup Türkiye'nin Hannover Başkonsolosluğu binasına saldırı gerçekleştirmiştir. Saldırganlar, bina çevresine ulaőtıktan sonra sert cisimlerle başkonsolosluk binasının camlarına zarar vermeye çalışmış; ana giriş bölümündeki camda çatlak oluşmuştur. Olayın ardından örgüt yandaşları kaımıőtır.

Olay sonrası, Hannover Başkonsolosu Özge Gül Kaya, Alman makamlarına başvurarak hem başkonsolosluk hem de Türk sivil toplum kuruluşlarının binalarında güvenlik önlemlerinin artırılması talebinde bulunmuştur.

AVUSTRALYA

ŞAHSA VE MÜLKE SALDIRI

04.01.2024
Sidney
Downing

İnsan Öldürmeye Teşebbüs ve Kundaklama

Avustralya'nın Sydney kentinde, Filistin bayrağı asan bir kişinin evinin önüne, 43 yaşındaki David Maurica Wise tarafından ev yapımı patlayıcı düzenek yerleőtirilmişti. Wise, üzerinde yakıt bidonu bulunan bir aracı evin önünde park etti ve bomba düzeneğiyle birlikte "Yeter, bayrağı indir, bu son őansın" yazılı bir tehdit notu bırakmışti.

Olay, Avustralya kamuoyunda ve medyasında büyük yankı uyandırmış, Wise çıkarıldığı mahkemece 12 ay hapis cezasına çarptırılmış, ayrıca 3 ay şartlı tahliye süresi tanınmış ve 2 yıl toplum hizmeti cezasına hükmedilmiştir.

AVUSTURYA

ŞAHSA SALDIRI

25.07.2024
Viyana

Yaralama

20 ve 25 Temmuz günü akşam saatlerinde Viyana'nın 22. bölgesinde tek başlarına yürümekte olan iki Türk gencine yüzü maskeli gruplar tarafından saldırı düzenlenmiştir. Saldırıdan önce nereli olduklarının sorulduğu, Türk cevabı verilince saldırıya başlandığı öğrenilmiştir. Beş gün arayla yaşanan olaylarda biri Türk diğeri Avusturya vatandaşı olan 18 yaşındaki Enes ve 20 yaşındaki Onur ciddi şekilde yaralanmış, tedavi altına alınmışlardır.

MALA ZARAR VERME – MÜLKE SALDIRI

27.05.2024
Vorarlberg
Altach

Mezarlığa Saldırı

Altach kentinde yer alan Müslüman mezarlığında son dönemde süregelen ve tekrarlayan vandalizm vakaları kaydedilmiştir. Mezar taşlarının ve yapılarının fiziksel olarak tahrip edilmesi, defnedilmiş kişilere ait kişisel eşyaların çalınması veya kaybolması, mezarlık duvarları çevresinde alkol şişelerinin ve çöplerin bırakılması gibi olaylar sıklıkla görülmektedir.

Bu durum, özellikle hayatını kaybeden yakınlarını burada defnetmiş ailelerde büyük bir duygusal üzüntü yaratmış; yerel Müslüman toplulukta ise dini değerlerine ve cenaze kültürlerine karşı saygısızlık olarak algılanmıştır. Şu ana dek olayların faileri belirlenememiş olup soruşturma devam etmektedir.

16.10.2024
Viyana

Türk Okuluna Saldırı/Vandalizm

Avusturya'nın başkenti Viyana'nın 11. bölgesinde (Simmering) Avusturya İslam Federasyonu (IFW) tarafından işletilen özel bir ilkokul binasına, kimliği belirsiz kişi veya kişiler tarafından İslam karşıtı içerikte yazılar yazıldığı tespit edilmiştir. Olay, okulun öğrenci ve veli topluluğu tarafından endişeyle karşılanmış; saldırı hem IGGÖ Başkanı Ümit Vural hem de Viyana Eyalet Milletvekili Aslıhan Bozatemur tarafından kamuoyuna açık biçimde kınanmıştır.

Olayın içeriğine dair yazılarda kullanılan ifadeler ve semboller kamuoyuyla paylaşılmamış olmakla birlikte, saldırının dini temelli düşmanlık içerdiği ve bir eğitim kurumunun hedef alınmış olması, olayın ciddiyetini artırmaktadır.

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/HAKARET

16.05.2024
Steiermark
Graz

Nefret Söylemi

Avusturya'nın Graz kentinde, bir devlet okulunda düzenlenen Avrupa Parlamentosu seçimleri temalı tartışma toplantısına katılan FPÖ'lü senatör Markus Leinfellner, toplantı sırasında yöneltilen bir soru üzerine, Müslümanlara yönelik ırkçı ve aşağılayıcı bir açıklamada bulunmuştur. Leinfellner'in söz konusu toplantıda yaptığı beyan şu şekildedir: *"Domuz eti yiyen insanlar, kendilerini havaya uçurmaya diğerlerinden daha az meyillidir."* Bu açıklama, Müslümanların inançları gereği domuz eti tüketmemelerini terörle ilişkilendirerek hem dini bir pratiği aşağılamakta hem de tüm Müslümanları şiddetle ilişkilendiren genelleyici, ayrımcı ve nefret söylemi niteliği taşıyan bir ifadedir. O sırada salonda genç Müslüman öğrencilerin de bulunması, olayın etkisini daha da derinleştirmiştir.

BELÇİKA

PKK/TERÖR SAİKLİ

25.03.2024
Brüksel

Yaralama

Heusden-Zolder kentinde 24 Mart'ta meydana gelen olaylar sonrasında, 200 kişilik PKK destekçisi bir grup Brüksel'deki Lüksemburg Meydanı'nda gösteri düzenlemiştir. Bu gösteriyle esnasında, Gent şehrinde okuyan ve Avrupa Parlamentosu gezisine katıldıkları için Brüksel'de bulunan iki Türk öğrenci, grup tarafından Türkçe konuştukları fark edilince sözlü ve fiziksel saldırıya uğramış, ciddi şekilde darp edildikleri bildirilmiştir.

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

25.03.2024
Brüksel

Kundaklama

Brüksel'de 25 Mart'ta yaşanan olayların devamında Türk vatandaşlarına ait olduğu düşünülerek çok sayıda araç ve iş yerine molotof kokteyli atılmıştır. Çıkan olaylarda Türk vatandaşlarına ait çok sayıda araca ve mülke zarar verilmiştir.

BİRLEŞİK KRALLIK

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

29.07.2024
Liverpool
Southport

STK'ya Camiye Saldırı/Vandalizm ve Nefret Söylemi

Birleşik Krallığın Liverpool kentinin Southport ilçesinde 29 Temmuz'da gerçekleşen ve 3 çocuğun yaşamını yitirdiğı, 10 kişinin yaralandığı bıçaklı saldırı olayının hemen ardından, kimliğı belirlenemeyen aşırı sağcı bir grup, Southport Islamic Society Camisi önünde toplanmıştır. Grup, sıkça aşırı sağcı çevrelerde kullanılan "Ölene kadar İngiliz" ve "Teslim olmak yok" sloganlarını atarak, camiye taş ve tuğla parçaları fırlatmıştır. Sosyal medyada saldırganın kimliğinin Müslüman olarak yayılmasının aşırı sağcı ve ırkçı saldırıların camilere ve Müslümanlara yönelmesine neden olmuştur. Bu durum, toplumun belirli bir kesimini suçla ilişkilendirerek hedef gösteren önyargılı kolektif davranışları işaret etmektedir.

KUR'AN-I KERİM'E SALDIRI

22.08.2024
Liverpool

İngiltere'nin Liverpool kentinde Müslüman bir grup tarafından şehrin alışveriş bölgesinde bir stant açılarak ücretsiz bir şekilde Kur'an-ı Kerim dağıtılması aktivitesi düzenlenmiştir. Söz konusu stand kimliği belirsiz aşırı sağcı kalabalık bir grup tarafından saldırı düzenlenerek stant ve üzerindeki çadır yıkılmış, Kur'an-ı Kerim yere atılmıştır.

DANİMARKA

KUR'AN-I KERİM'E SALDIRI

Mart - Mayıs 2024
Kopenhag

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'ın çeşitli bölgelerinde aşırı sağcı Lars Theilade ve Rasmus Paludan tarafından çok sayıda Kur'an-ı Kerim'i hedef alan eylem gerçekleştirilmiştir.

FİNLANDİYA

ŞAHSA SALDIRI

13.06.2024
Oulu

Yaralama

Finlandiya'nın Oulu şehrinde bulunan Valkea alışveriş merkezi civarında 12 yaşındaki bir çocuk, arkasından bıçaklandı. Saldırgan, güvenlik görevlisi tarafından alışveriş merkezi dışında etkisiz hale getirilmiştir. Polis, mağdurun Finlandiya vatandaşı olduğunu, ancak yabancı köken taşıdığını açıklarken saldırganın, aşırı sağcı ve yasaklı neo-Nazi bir örgüt geçmişiyle sahip olduğu bildirilmiştir.

Saldırganın daha önce de benzer bir olayda, 2013 yılında Jyväskylä kentindeki bir kütüphane etkinliğinde gerçekleşen bir bıçaklama olayına karıştığı öğrenilmiştir.

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

27.03.2024
Helsinki
Vantaa

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Kundaklama Girişimi

Vantaa şehrinde bulunan Myyrmäki Camii'ne mart ayının sonlarında, gece saatlerinde kimliği belirsiz kişi ya da kişiler tarafından kundaklama girişiminde bulunulmuştur. Olay saat 02.00 civarında polise bildirilmiş, yapılan incelemeye göre caminin ön kapısı kırılmış ve içeriye yanıcı bir madde atılmıştır.

Yangın, caminin giriş kısmıyla sınırlı kalmış, ana ibadet alanına ulaşmamıştır. Ancak olay sonucunda ciddi düzeyde duman hasarı oluşmuş, cami cemaati arasında korku ve panik yaşanmıştır. Olay anında camide 15 ila 20 kişi bulunduğu tespit edilmiştir. Hiç kimse yaralanmamıştır.

17.06.2024
Oulu

STK'ya ve Camiye Saldırı

17 Haziran Pazartesi'yi 18 Haziran Salı'ya bağlayan gece, Yusuf Naaghi Mescidinin camlarına ve giriş kapısına Davut yıldızları çizilmiş ve İngilizce "Leave!" (Terk et!) ifadesi yazılmıştır. Cami cemaatinin paylaştığı görüntülere göre, camdan içeri koyu renkli bir boya maddesi atılmış ve halı zarar görmüştür. Polis olay yerine gelerek inceleme yapmış ve caminin güvenlik kamera kayıtları soruşturmaya dahil edilmiştir.

FRANSA

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

13.01.2024

Finistère

Saint Martin des Champs

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Kundaklama

13 Ocak Cumartesi gecesi, Fransa'nın kuzeybatısındaki Brittany bölgesine bağlı Saint-Martin-des-Champs kasabasında bulunan bir cami kundaklanmıştır. Olay anı camiye ait güvenlik kameraları tarafından kayıt altına alınmıştır. Görüntülere göre, bir şahıs camiye ait bir odanın kapısını ateşe vermiştir. Olayda herhangi bir can kaybı ya da yaralanma yaşanmazken camide maddi hasar meydana gelmiştir.

Saldırı ülke çapında Müslüman topluluklar içinde infial ve endişe yaratırken İçişleri Bakanı Gerald Dermnin olaya ilişkin sosyal medya paylaşımında bulunmuş Finistère Valisi Alain Espinasse, Müslüman topluluğa ve cami yönetimine dayanışma mesajı iletmıştır.

25.03.2024

Provence Alpes Côte

d'Azur

Marignane

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Kundaklama Girişimi

25 Mart Pazartesi gecesi, Fransa'nın Marignane şehrinde faaliyet gösteren DİTİB Türk Kültür Derneği, kimliği belirsiz kişi ya da kişilerin gerçekleştirdiği bir el yapımı yanıcı/patlayıcı madde saldırısına uğramıştır. Saldırı dernek girişine yönelik olmuş, olayda can kaybı ya da yaralanma yaşanmamış ufak çaplı maddi hasar oluşmuştur.

07.05.2024
Normandiya
Cherbourg en
Cotentin

Camiye Saldırı/Kundaklama

Fransa'nın Cherbourg-en-Cotentin őrhrinde bulunan bir caminin önünde park halinde bulunan araçlardan birinde őrıkan şüpheli yangın, őrvredeki 8 araca daha sıçramıő ve toplamda 9 araç ciddi hasar görmüştür. Olay yerine gelen itfaiye ekiplerinin müdahalesiyle yangın kontrol altına alınmıştır. Aynı cami, yakın geőrmiőte üç kez daha İslamofobik saldırılara maruz kalmıştır.

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/HAKARET

11.03.2024
Pas de Calais
Saint-Omer

Camiye Domuz Kafası Bırakılması

Pas-de-Calais bölgesine bağlı Saint-Omer kentinde bulunan DiTİB'e ait camiye teravih namazı öncesinde domuz kafası bırakılmıştır. Olay sırasında camide onlarca Müslüman namaz kılmak üzere toplanmıő, olay derhal emniyet güçlerine bildirilmıőtır.

Olay sonrası Fransa İçişleri Bakanı Gérald Darmanin, Ramazan boyunca cami ve ibadethaneler etrafında artırılmıő güvenlik önlemleri talimatı verdiğini kamuoyuna açıklamıştır.

29.03.2024
Vosges
Contrexéville

Camiye Domuz Kafası Bırakılması

29 Mart Cuma sabahı, Fransa'nın doğusundaki Vosges bölgesine bağlı Contrexéville kentinde bulunan At Tawba Camisinin yakınına bir yaban domuzu başı bırakılmıştır. Bu saldırı, Ramazan ayı içerisinde gerçekleşen bir diğer saldırı olmuştur. Saldırının ardından, Fransa İslam Konseyi (CFCM) tarafından yapılan açıklamada, olay "bir ibadethanenin kutsiyetine yapılan ağır bir saygısızlık" olarak değerlendirilmiş ve tüm camilere "daha dikkatli ve hazırlıklı olunması" çağrısı yapılmıştır.

05.12.2024
Fransa

Nefret Söylemi

Fransız kamuoyunda etkili entelektüel figürlerden biri olan Pierre Manent, Figaro TV'de katıldığı bir televizyon programında, Avrupa'da artan Müslüman nüfusa ilişkin şu ifadeleri kullanmıştır:

"Müslüman nüfusun sınırsız bir şekilde artması mümkün değil. Eğer bu artış kontrol altına alınmazsa, hiçbir laiklik modeli bu durumu yönetemez. Bu şekilde devam ederse, dramatik sonuçlar kaçınılmaz olabilir."

Her ne kadar Manent, sözlerinin devamında "Müslümanların çoğu radikal değil" ifadesiyle genel bir ayırım yapmaya çalışsa da açıklamaları Fransa'daki Müslüman toplum, insan hakları kuruluşları ve sosyal medya kullanıcıları tarafından geniş ölçüde nefret söylemi, damgalayıcı genelleme ve yabancı düşmanlığını meşrulaştırma olarak değerlendirilmiştir.

20.12.2024

Gard

Pont Saint Esprit

Camiye Domuz Kafası Bırakılması

Güney Fransa'nın Gard iline bağlı Pont-Saint-Esprit kasabasında bulunan bir caminin kapısına, sabah namazı esnasında kesik domuz başı bırakılmıştır. Olay, 08:00 sularında belediye temizlik personeli tarafından fark edilmiştir. Valilik açıklamasına göre, soruşturma Nîmes Cumhuriyet Savcısı Cécile Gensac'ın gözetiminde yürütölmekte olup fail ya da faillerin kimliği tespit edilememiştir. Belediye Başkanı Valère Segal olayı "dehşet verici" olarak tanımlamış, kamuoyuna açık bir biçimde kınama mesajı vermiştir.

HOLLANDA

ŞAHSA SALDIRI

29.10.2024

Lahey

Yaralama

Yaklaşık 50 yıldır Hollanda'da yaşayan 82 yaşındaki Cemile Temelli Hollandalı komşusu tarafından saldırıya uğramıştır. Telli, evinde yalnız olduğu bir sırada, komşusu tarafından şiddetli biçimde kapısının vurulmasıyla başlayan bir saldırıya maruz kalmıştır. Darp edilen yaşlı kadına aynı zamanda 'kanser Türk' ve 'pis Türk' gibi ifadeler de kullanıldığı öğrenilmiştir.

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

06.02.2024
Limburg
Heerlen

STK'ya ve Camiye Saldırı/ Vandalizm

Heerlen kentinde yer alan Nour Cami, son üç yılda üçüncü kez İslamofobik saldırıya uğramıştır. Saldırının, 5 Şubat Pazartesi'yi 6 Şubat Salı'ya bağlayan gece geç saatlerde gerçekleştirildiği bildirilmektedir. Cami kapısına aşağılayıcı, küfür içeren ifadeler yazılmıştır, kapıya gamalı haç (svastika) çizilmiş ve kapı camı taşla kırılmıştır.

Hollanda polisi tarafından yapılan açıklamada, vandalizm suçuna ilişkin 29 ve 38 yaşlarında iki şüphelinin gözaltına alındığı bilgisi paylaşılmıştır.

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/HAKARET

24.01.2024
Hollanda

Nefret Söylemi ve Hakaret

Hollanda'da aşırı sağcı "Özgürlük Partisi" (PVV) lideri Geert Wilders, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, İslam dini hakkında şu ifadeleri kullanmıştır: *"İslam iğrenç, aşağılık, şiddet yanlısı ve nefret dolu bir dindir."*

Bu ifadeler, PVV'nin de dahil olduğu yeni kabine kurulmadan sadece birkaç gün önce kamuoyuyla paylaşılmıştır.

26.09.2024
Hollanda

Camiye Mektup ve Paket Gönderimi

Hollanda genelinde bulunan 23 camiye tehdit ve nefret söylemi içeren mektuplar gönderilmiştir. Kur'an-ı Kerim'den ayetlerin de yer aldığı mektuplar Müslümanlar arasında endişeye sebep olmuştur.

KUR'AN-I KERİM'E SALDIRI

14.01.2024
Arnhem

Hollanda merkezli aşırı sağcı PEGIDA hareketinin lideri Edwin Wagensveld, Arnhem belediyesinden aldığı izinle, Kur'an-ı Kerim'e yönelik provokatif bir yakma eylemi gerçekleştirmek üzere alana çıkmıştır. Eylemin duyurulmasının ardından, bazı sivil gruplar ve bireyler bu saldırıya barışçıl yollarla karşı koymak üzere aynı bölgede toplanmıştır.

Polis tarafından yapılan yazılı açıklamaya göre, söz konusu grup, Kur'an-ı Kerim'e yönelik eylemi fiziksel olarak engellemeye çalışmış ve bu durum güvenlik güçleri ile göstericiler arasında arbede yaşanmasına neden olmuştur.

İSVEÇ

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/HAKARET

08.02.2024
Stockholm

Camiye Mektup ve Paket Gönderimi

İsveç'in başkenti Stokholm'de bulunan Botkyrka Türk Kültür Derneği'ne İslam'a ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret içeren bir mektup gönderilmiştir.

29.05.2024
Skövde

Camiye Domuz Bırakılması

İsveç'in Skövde kentinde bir caminin bahçesine domuz leşi bırakılmıştır. Kimliği belirsiz kişi ya da kişilerce gerçekleştirilen saldırıyla ilgili olarak polis tarafından soruşturma başlatıldığı belirtilmiştir.

KUR'AN-I KERİM'E SALDIRI

18.02.2024
Stockholm

İsveç'in başkenti Stokholm'de Jade Sandberg isimli bir kadın ve Irak asıllı Salwan Najem tarafından Kur'an-ı Kerim yakma eylemi gerçekleştirilmiştir. Polis koruması eşliğinde düzenlenen eylemde aynı zamanda İslamofobik ifadelerde bulunulmuştur. Söz konusu saldırganların eylemi birçok defa tekrarladığı öğrenilmiştir.

İSVİÇRE

ŞAHSA SALDIRI

20.03.2024
St Gallen
Bad Ragaz

Yaralama

İsviçre'nin Bad Ragaz kentinde meydana gelen saldırıda, Lübnan kökenli İsviçreli Müslüman bir ailenin iki ferdi, bıçak ve pala ile komşuları tarafından hedef alınmıştır.

Saldırı öncesinde, ailenin aracının lastikleri kesilmiş ve olay yerine polis çağırılmıştır. Aynı günün ilerleyen saatlerinde saldırgan komşu, mağdurları sokakta tekrar karşılayarak önce bıçaklamış ardından pala ile saldırarak ciddi biçimde yaralamıştır. Mağdur baba 60 yaşında ve tekerlekli sandalyeliyken oğlu 18 yaşındadır. Ağır yaralanan mağdur baba uzun süre sonra hayati tehlikeyi atlatabilmiştir.

NEFRET SÖYLEMİ/TEHDİT/HAKARET

30.08.2024
Basel

Camiye Domuz Kafası Bırakılması

Kimliği belirlenemeyen kişi ya da kişiler tarafından Basel kentinde bir caminin girişine kesilmiş domuz başı bırakılmıştır. Basel İslam Komisyonu, olayla ilgili şu açıklamayı yapmıştır:

"Bu olay yalnız Cami'ye değil, İsviçre'de yaşayan tüm Müslüman cemaatine yapılmış bir harekettir. Sorumluların hesap vermesini bekliyoruz."

12.09.2024
Basel Zürih
Cenevre

Nefret Söylemi İçeren Bildiri

İsviçre'nin büyük şehirlerinde, özellikle göçmen nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerde kimliği belirsiz kişi veya gruplar tarafından "Yabancılar, Hepiniz Yasadışı ınız!" başlıklı bildiriler yaygın şekilde dağıtılmıştır. Posta kutularına isimsiz olarak bırakılan ve halka dağıtılan bildirilerde göçmenlerin ülkenin ekonomik ve sosyal yükü olduğu, İsviçre'de istenmedikleri ve i  piyasası ve kamu hizmetlerine zarar verdikleri yönünde ifadeler yer almıştır.

KANADA

ŞAHSA SALDIRI

20.09.2024
Montreal

Yaralama

Cuma namazı esnasında Montreal'de bir camide bıçaklı saldırı meydana gelmiştir. Edinilen bilgilere göre 24 yaşındaki saldırgan olay yerinde cami cemaati tarafından etkisiz hale getirilmiş ve polis tarafından gözaltına alınmıştır. Saldırganın, ifadesi alındıktan sonra hâkim karşısına çıkarılması beklenmektedir.

Saldırı esnasında camide bulunan bazı kişilerin saldırgana müdahale ettiği ve bu sırada    kişinin hafif şekilde bıçakla yaralandığı, bir kişinin ise durumu daha ciddi olduğu için hastaneye kaldırıldığı belirtilmiştir. Cami cemaati, polis gelene kadar saldırganı kontrol altında tutmayı başarmıştır.

MALA ZARAR VERME - MÜLKE SALDIRI

04.04.2024
Manitoba
Winnipeg

Camiye Saldırı

Winnipeg kentinde yer alan bir cami, sabah saat 04:00 civarında kimliği belirsiz iki saldırganın balta ve bıçakla binaya girmeye çalışması üzerine saldırıya maruz kalmıştır. Cami görevlisi Shaqir Shaikh, olay anında acil yardım hattını aradıklarını, saldırganların ise polis gelmeden kaçtıklarını bildirmiştir.

Cami cemaatinin olaydan derin üzüntü duyduğunu ve özellikle Ramazan ayında ibadet için gelen yoğun ziyaretçiler nedeniyle güvenlik kaygılarının arttığını ifade edilmiştir.

Kanada Müslümanları Ulusal Konseyi (NCCM) Direktörü Stephen Brown, saldırının muhtemel bir nefret suçu olup olmadığının soruşturulması gerektiğini vurgulamış, Winnipeg polisinden kapsamlı bir inceleme talep etmiştir.

02.09.2024
Kebek

Özel Mülke Saldırı/Kundaklama

Pizza Mozza adlı restoran, 31 Ağustos ve 2 Eylül geceleri olmak üzere iki farklı tarihte kundaklama saldırısına uğramıştır. İşletme sahibi olayların ardından yaptığı açıklamada, çevre sakinleriyle herhangi bir sorun yaşamadıklarını ve herkesle iyi ilişkiler içinde olduklarını belirtmiştir. İlk saldırıda hemen müdahale edildiğini ancak ikinci saldırı sırasında evlerine gelen polis memurlarından olay hakkında bilgi alarak hemen restorana gittiğini ve işletmenin alevler içinde kaldığını ifade eden mağdur olayın kendileri üzerinde ciddi duygusal ve ekonomik yıkıma neden olduğunu dile getirmiştir.

NORVEÇ

KUR'AN-I KERİM'E SALDIRI

20.09.2024
Oslo

Norveç'te kısa adı SIAN olan "Norveç'in İslamlaşmasını Durdur" adlı ırkçı grup, 20 Eylül günü Oslo'da Kur'an-ı Kerim yakma eylemi gerçekleştirmiştir. En son 17 Ağustos 2024'te Sandefjord şehrinde eylem yapan ırkçı grubun bir süredir Oslo'da eylem yapmadığı gözlemlenmiştir. SIAN lideri Lars Thorsen tarafından yapılan eylem, tepkiyle karşılanmıştır.

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

NESAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele
nesam.ytb.gov.tr

@yurtdisiturkler

www.ytb.gov.tr

Haziran 2025

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA
TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

NEŞAM

Nefret Suçları ve
Ayrımcılıkla Mücadele